

ISSN 1821-1550
9 7 7 1 8 2 1 1 5 5 0 0 2

УВОДНИК

Ајде да се питамо

Пише Мирослав Јовановић

Које републичке послове убудуће би ефикасније могле да обављају локалне власти? Отприлике тако гласило је питање које је Министарство за државну и локалну самоуправу упутило свим осталим министарствима која чине Владу Србије, као и градовима и општинама, још у мају ове године, инсистирајући да одговори стигну за месец дана.

Резултат овог анкетирања или интерног „тестирања”, шта ли је већ - катастрофалан је. Према писању дневника „Близи”, од 24 министарства до сада је (дајући са големим кашњењем) одговоре послало четрнаест, од којих тринаест мисли да локалне самоуправе нису способне да преузму ама баш ништа од садашњих ингеренција централне државне власти! Једно, а то је Министарство прговине, сматра да би тржишна инспекција могла да пређе у надлежност „локала”.

Занимљиво је да је и Министарство економије и регионалног развоја једно од десет „без одговора”, иако је сам министар (Млађан Динкић) велики заговорник децентрализације, а његова странка (Г17 плус) стожер окупљања мањих организација чији је програмски циљ регионализација и равномерни развој земље.

Када је реч о локалним самоуправама оне су биле врло агилне, а јединствен је став да им се мора вратити право на располагање и управљање имовином и веће учешће у убирању пореских прихода.

Шта нам, после оваквих сазнања ваља закључити? Прво, што је иначе врло познато, да субјекти актуелне власти нису вољни да се одрекну ни делића централизованих функција, упркос декларативном изјашњавању за децентрализацију. То важи и за оне ресоре који су одговарали на постављено питање, они су бар били јасни, а и за оне који су без одговора, свеједно да ли су игнорисали „анкету” или су ћутањем хтели да избегну јавно експонирање.

Међутим, главно питање је чему је уопште служило „постављање овог питања”, која је сврха твогутника, јер све личи на једно бесцртко играње и замајавање, вероватно ради куповине времена и стварања лажног утицаја како Влада, ето, размишља о уравнотежењу послова који се поверијавају централним и локалним властима.

На делу је, уствари, делом класичан политички волунтаризам, а у „тоталу“ одсуство државне политике и стратегије важног процеса који је суштина целокупне демократизације земље.

Како волунтаризам? Па, тако што нема ко да се пита нити има да се проверава политичка воља ко је, како и колико за то да се, рецимо, јавна својина и државна имовина поделе између државе, градова и општина, што је прво препоставка и услов свих услова децентрализације. Нема шта да се „лицитира“ јер је Устав Републике Србије из 2006. године (иначе референдумски усвојен) јасно наложио да се то мора урадити.

Уставним законом, као основним пратећим актом Устава, наложено је и да се до 31. децембра 2008. године сви закони морају ускладити са уставним текстом, што ће рећи и Закон о средствима у својини Републике Србије из 1995. године, којим је ондашања Милошевићева власт локалне самоуправе направила бескућницима и беземљашима. На жалост, он је и дан данас на сази.

С друге стране, званични кругови у Београду шире причу како локалне власти, уз изузетак неколико већих градова, нису способне за преузимање децентрализованих функција, али без признања да их је управо централна власт начинила тако скакатим, минорним и неразвијеним, јер их је оставила „без посла“. Зато се протурају и идеје о моделу асиметричне локалне самоуправе (некима више, некима мање функција), што би тек могло да буде жаршиште новог хаоса.

Дабоме да има и још ће бити разних импровизација и лупетања, све док се не донесе стратегија децентрализације и регионалног развоја земље, за шта политичка елита, очигледно, још није способна, а дотле ће трајати играџије попут ове када једно министарство пита друга - којег дела власти би се одрекли. Аман, ко се још добровољно одрицао политичке слости.

Масовне крађе у продавницама
Пршута испод бебе

РЕЦИКЛИРАЊЕ
ИСТОРИЈЕ ИЛИ
ПОМЕН СТРАДАЛИМА

**Потомци
стрељаних нису
за помирење**

САША МИЛЕНИЋ:
ХОЋЕЛИ СРБИЈА
ДА СЕ МЕЊА

**Бели двори,
а до
њих каљуга**

НАГИП ИСМАИЛОВИЋ
О ПЕЈЗАЖНОЈ
АРХИТЕКТУРИ

**Да не буде
све
у бетону и равно**

страница 4.

страница 5.

страница 14.

ДРУГА СТРАНА

Веш машина

Пише Драган Рајичић

Није важно какав програм имају политичке партије, важно је оно што сте ви сами зацртали. Према том цртежу се потом политички одређујете и бирате себи одговарајуће друштво, тј. потписујете оне приступнице. Ево како сам се ја организовао за случај да наша демократија настави овако вртоглаво да се развија.

Најпре сам урадио акциони план деловања. Он је обухватао следеће: Запослiti негде децу, жену пензионисати, шураку кредити за кредит, деди испословати операцију кука преко реда, будућој снајки помоћи да на факултету што пре откачи оних неколико испита, а ујаку обезбедити ослобађајућу пресуду или минималу казну за ону плачку која му се омакла. И то би било то. А да, заштарао сам да себи обезбедим парцелу на градском гробљу и то баш тамо где је тренутно забрањено сахрањивање. То би ми посебно значило ако не успем да се угурим и у управни одбор неког јавног предузећа.

Даље је све ишло својим природним и такорећи демократским током.

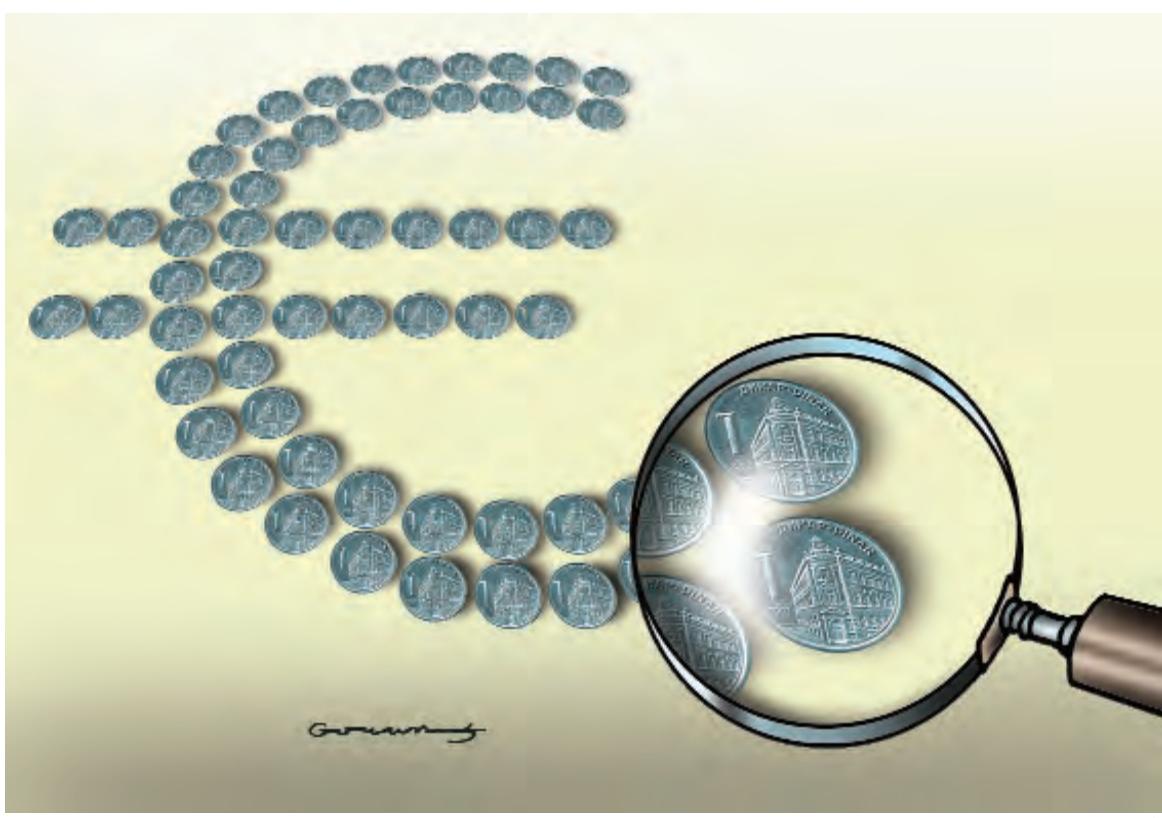
Прво сам се учланио у странку Г-17 плус. Чуо сам да су они веома мочни, срушили су већ неколико влада у којима су седели. Кад се тамо истакнем, рачунао сам, и почнем јавно да хвалим њиховог вођу, можда се његови оперативци мало потруде и око запослења моје деце, а мене сместе у тај управни одбор. Како је и мој шурак са оним кредитним амбицијама припадао овом ресору, да бих оставио што бољи утисак обукао сам цемпер са ликом Млађана Динкића.

Нешто касније приступио сам и Демократској странци. Моји извори су ме обавестили да она контролише здравство и социјалу, а за пензионисање моје жене и онај дедино кук била ми је потребна помоћ баш тог сектора. Како је било нешто топлије време, бацио сам Динкића у машину за прљав веш, а по чланску карту Демократске странке отишао сам у мајици са које се шепурио лично наш председник, Борис Премилостићи.

Наравно да се овде нисам зауставио, него сам и њега нешто касније тутнуо у машину поред Млађе да се кисели, а на мени је са нове кошљу почeo да се весели и актуелни министар полиције, г. Дачић. Чему се он ту радовоа немам појма. Можда су конфекционари искористили ону фотографију кад му је Борис Премилостићи, ничим изазван, дао оправст за све грехе из младости. Чим сам обукао Дачића то је, наравно, значило да ћу се учланити и у његову партију јер сам научо да они држе полицију, школство и судове. А мени да ујку и будућу снајку баш то треба. Ујак да се провуче са неком условном, а снајки да се у индекс ушије још ових неколико испита што јој је остало.

Иако сам већ обавио лавовски део посла, нисам се ту зауставио. И Даћића сам набио у прљав веш, потом сам ради бољег прања у машину суну и два литра разређивача, па сам кренуо код Уједињених пензионера. Дознао сам да они контролишу градско гробље, па да средим за ону парцелу. Тамо сам грешком стигао са црним флором на грудима јер ме је неко обмануо да им је њихов стогодишњи председник изненада умро. Богу хвала није, тај ће тек да ради на нашој будубрности. Али кад су видели колико сам био потресен овом лажном вешћу учланили су ме истог момента.

Сад мирно чекам даљи развој догађаја јер је наш вишепартијски систем чудо од демократије. У све ове партије сам се учланио из искреног убеђења јер верујем да само тако могу да решим неки свој проблем. У мени се вратио онај тако неопходни оптимизам без кога ћемо тешко у Европу. Једино што ме у целој ствари брине то је онај мој поменути кућни апарат. Не знам, наиме, хоће ли и машина све ово издржати јер не могу да се отмем утиску да сам у њу нагурао прљавог веша.

Карикатура: Горан Миленковић

АНКЕТА ШТА МИСЛИТЕ О СМАЊЕЊУ ПЛАТА СРБИМА КОЈИ РАДЕ НА КОСОВУ?

М. Ићајловић

Сонja Петковић,
трговачки
техничар:
- По мени, то је у
реду.

Радослав Алказ,
приватник:
- Слајем се, тако
је поштено.

**Слободан
Милошевић,**
бравар:
- Ником ништа
не одобравам
у овом друштву.

**Звонко
Николић,**
пензионер:
- Децењијама смо
ми браћа, а кесе
нам нису сестре.

**Зорица
Радосављевић,**
дипл. правник:
- Можда мало
већа плата за
њих, али не
неколико пута.

Немања Матић,
дипл.
економиста:
- Надам се
решењу и новом
моделитету
подршке.

Душан Павић,
пензионер:
- Треба да будемо
сви исти, то је сто
посто исправан
потез.

**Слободан
Петровић,**
улични продавац:
- Додаци нису
примерени нашој
ситуацији.

**Снежана
Здравковић,**
економиста:
- Озбиљан
проблем,
промена
политике према
Србима на
Косову.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по производачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

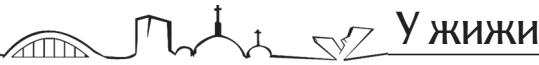
NOVI CHEVROLET SPARK

VEĆ OD 7.240 €

ZASTAVA PROMET

ZASTAVA PROMET - ARENA MOTORS
Lepenički bulevar 33, Kragujevac
Telefon: 034/502 000
Besplatan poziv: 0800 034 035
gm@arenamotors.rs

CHEVROLET

ТРЖИШТЕ ДИКТИРА ЦЕНЕ ПЕКАРСКИХ ПРОИЗВОДА

Одзвонило народном хлебу

Држава интервенцијом из робних резерви и прописивањем горње границе цене векне обичног хлеба покушава да купи социјални мир, али се већина пекара придржава закона тржишта, што значи да „социјалне“ векне више неће бити и да то отвара врата тржишном понашању

Пише Милутин Ђевић

Нова жетва пшенице опет је отворила питање цене хлеба. Тако је сваке године, јер свака власт на цени хлеба покушава да купи социјални мир и претекне до нових избора. Да је тако показује и намера Министарства трговине да интервенцијом из Дирекције за робне резерве спречи најављено поскупљење основне животне намирнице. Тако пекари који буду користили пшеницу из резерви наредних шест месеци неће имати право да дижу цену основног белог хлеба типа „сава“ изнад 38 динара.

Према речима министра трговине Слободана Милосављевића, робне резерве даће приватним пекарима позајмицу од 100.000 тона пшенице, а они морају да положе банкарске гаранције. Готово је извесно да ће Влада озваничити ову одлуку и да ће после тога кренути расподела пшенице по пекарама.

У први мах пекари су били збуњени, јер се помиње само једна врста хлеба „сава“, која се производи и продаје само у Београду. Председник Уније пекара Србије Зоран Пралица, међутим, објашњава да је договорено да се цео контингент пшенице да свим пекарама, без обзира да ли су у Београду или унутрашњости, који желе да је позајме од робних резерви на годину дана, а да најмање шест месеци задрже цену хлеба до максималних 38 динара. Са друге стране, пекарима је остављена могућност да цене пецива и осталих врста хлеба, где је и највећа зарада, слободно формирају.

У Министарству трговине кажу да је позајмица робних резерви најповољнији робни кредит на тржишту који треба да обезбеди стабилност у обезбеђивању брашна и цене хлеба. Камата за овај зајам је есконтна стопа Народне банке Србије, а рок враћања годину дана.

Прошле недеље поскупљео је хлеб типа „сава“ који производе Београдска пекарска индустрија и „Клас“ са 38 на 44 динара, а то је и узроковало понуду Министарства трговине. Да је којим случајем хлеб поскупљео у Лесковцу, Врању или Крагујевцу, никога не би било брига.

■ Од случаја до случаја

Највећи производијач хлеба у Крагујевцу „Житопродукт“ није и бар за сада неће мењати цену ни белог ни полубелог хлеба. Према речима директора Живорада Нешића, фирма има довољно пшенице прошлогодишњег рода и покушаће да искористе све унутрашње резерве пре него што посетну за променом цене.

- Сви причају о брашну, али оно најмање утиче на цену хлеба. Ако, међутим, дође до повећања пореза, поскупљења енергетика, комуналне, адитива, онда ћемо сести и одлучити о повећању цене, каже Нешић, додајући да држава није много уградила да мотивише пољопривредне производијаче.

Иначе, векна белог хлеба „Житопродукта“ у „Максију“ кошта 35,

РАЗНЕ ВРСТЕ И РАЗНЕ ЦЕНЕ ХЛЕБА

а полубелог 32 динара. Цене хлеба неће повећавати ни пекара „Краљев двор“, власника Мирослава Ђорђевића. Произвођачка цена векне из ове пекаре је 25, а у малопродаји зависи од трговачке марже.

За разлику од њих, у пекари „Јевтић“ из Сипића, која је до сада производила најјевтинији хлеб, кажу да су морали да повећају цене, али и да је она и даље међу јевтинијима. Бели хлеб се испоручује по 28, а полубeli је динар јевтинiji.

■ Нико неће „државно“ жито“

Да ли ће и ко од пекара у Србији искористити понуду Министарства трговине за позајмицу пшенице из робних резерви и обавезати се да не пређе границе од 38 динара по векни белог хлеба - тешко је рећи. Судећи по информацијама из овдашњих приватних пекара, потез Министарства неће наићи на већи одзив.

Што се „Житопродукта“ тиче, ствар је јасна, јер овај производијач, према речима Живорада Нешића, има пшенице толико да би могао

да поднесе и две до три „сушне“ динаре. Слично је и са пекаром „Јевтић“ која такође има пуне силосе.

Према речима директора маркетинга Желька Мркаља, чак и да немају толике залихе не би се одлучили за набавку из државних резерви, јер су други производијачи хлеба и пецива имали лоша искуства са таквим позајмицама.

- Ако узмете пшеницу по садашњој ценi, а треба да је вратите по ценi која ће важити после годину дана, а она се сада апсолутно не зна, онда о томе треба озбиљно размишљати, каже Мркаљ.

Слично размишља и власник „Краљевог двора“ Мирослав Ђорђевић, који каже да му не пада на памет да узима пшеницу из робних резерви.

- Тако се не чува стандард становништва, а посебно социјални мир. Хлеб је ионако најјевтинији, све остало много више оптерећује кућни буџет, почевши од струје, грејања, воде, станарине... Не знам ни услове, али ми се чини да ће држава опет да превари пекаре. С друге стране, не знам ни какав је квалитет пшенице коју нам држава

нуди, а мислим и да је контингент који се даје мали да покрије све приватне пекаре који имају намеру да конкуришу. Све ми то личи на ујдурму власти да се народу баци прашина у очи, каже Ђорђевић.

■ Нема јевтиног хлеба

Цене хлеба и понуда Министарства трговине отворила су и питање квалитета пекарских производа, али и конкуренције. Због тога је Комисија за заштиту конкуренције упозорила Унију пекара Србије да не ограничава самостално спровођење ценовне политike њених чланова. Она је дошла до сазнања да је УПС, најављујући повећање цене хлеба „сава“, у ствари објавила одлуку производијача хлеба о повећању цене хлеба

Комисија подсећа да су према Закону о заштити конкуренције забрањене одлуке удружења учесника на тржишту којима се утврђују продајне цене и зато је Унија упозорена на примену наведеног прописа.

Када је конкуренција на крагујевачком тржишту у питању, постоји више значајних производијача хлеба. Тако Ђорђевић из „Краљевог двора“, који производи 40.000 векни дневно, каже да не треба разговарати само о ценама, него и о квалитету хлеба.

- Свако својим снагама и квалиитетом треба да се избори за позицију на тржишту. Конкуренција је добра, јер свакоме одређује место.

Иначе, у граду су се до недавно продавала векне и дупло јевтиније него овдашњих производијача. Једно време био је хит хлеб из неколико чачанских пекара, али је са најновијим поскупљењем нестао са радова наших продавница.

О квалитету хлеба тешко је говорити. Многи ће се радије, наравно силом прилика, пре определити за векну чија је цена прилагођена њиховим буђеларима, него за квалитетнију врсту основне животне намирнице.

Ђорђевић каже и да је некадашњем црном „народном“ хлебу коначно одзвонило, не само због лошег квалитета, него и зато што га је куповало мање од десет одсто становништва и што се више користио за сточну исхрану.

„ЛАСТА“ ПРЕУЗИМА ГРАДСКЕ ЛИНИЈЕ

Долазе 32 аутобуса

Иако званично уговор још није потписан, сви су изгледи да ће београдски превозник од наредног месеца превозити Крагујевчане са 32 аутобуса, млађим од седам година, од којих неки имају и клима уређаје

су „Ластини“ аутобуси млађи од седам година и да неки имају и клима уређаје.

„Ванредно стање“ у градском превозу настало је пре два месеца, када су лизинг куће почеле да одузимају аутобусе због неизмирених обавеза. Крагујевачки превозник остало је без свих 20 аутобуса узетих пре три године на лизинг, чиме је градски превоз десеткован.

Зоран Јовановић, члан Градског већа за комунална питања, каже да је управа учињила све да обзбеди нормалан превоз Крагујевчанима, али да „Аутосаобраћај“ и поред новчане помоћи града није успео да превазиђе кризу и испуни уговорене обавезе.

- Нас превасходно интересује превоз грађана, а индиректно и „Аутосаобраћај“ и за-

послени у њemu. Упркос почувајима да им помогнемо да опстану, они нису успели да се извuku из тешке ситуације. Град, међутим, има законску обавезу да грађанима обезбеди нормалан превоз и ми ћемо то и учинити. Уговор са „Ластом“ још није потписан, јер је остало да се реше још неки технички детаљи везани за налажење локације где ће сместити нови превозник, каже Јовановић.

Иначе, укупан дуг крагујевачког превозника износи око 10 милиона евра, од чега је половина за неплаћене доприносе од 2006. године.

Према речима Јована Рвовића, у „АС-у“ ће након што „Ласта“ преузме одређени број људи остати око 500 радника. Очекује се да ће 350, колико је вишак, бити збринуто социјалним програмом, који се очекује након конверзије дуга и промене статуса предузећа.

Г. БОЖИЋ

Пише Зоран Мишић

Иако на државном нивоу за све ове године није обављено национално помирење зарађених страна из Другог светског рата и изједначавање жртава, било да су припадали десној или левој, националној и грађанској или пролетерској и интернационалној опозији, са тиме се покушало у Крагујевцу, прошлог четвртка, 19. августа, баш на Преображење. И, није се баш успело.

Тога дана у скупштинском свечаном салону окупљеним новинарима, градским одборницима и потомцима такозваних послератних „народних непријатеља“ (потомци оних других, „народних пријатеља“, нису се ни појавили) обратили су се градоначелник Верољуб Стевановић, генерал у пензији Живомир Смиљковић и историчар Желько Видаков Зиројевић, а поводом „откривања“ заједничке гробнице на парцели девет Варошког гробља, у којој су осамдесетих година прошлог века заједно покопани посмртни остаци четника, партизана и послератних народних непријатеља, које су у „Капислани“ током Другог светског рата стрељани припадници немачких окупационих снага, а после рата припадници партизанских јединица.

■ Цела српска историја

Први се окупљенима обратио градоначелник Крагујевца, наглашивши да смо имали сталне идеолошке поделе на добре и лоше, зле и оне који то идеолошки најдоно нису.

- Зло треба оставити у сенци, понору и тами бившег. Углавном су недужни страдали. Важно је сазнати истину и, ма колико је она болна и претешка, једина је и прави лек. После толико посрнућа унутар нас, после толико деценција подела и tame, треба да наступи ново време. Без обзира како идеолошки мислимо и не слажемо се то не треба да нас води до даљих сукоба, рекао је Стевановић, закључујши цитатом патријарха Павла: „Будимо људи“.

Потом је реч добио генерал у пензији Живомир Смиљковић, који се у име Градског и Окружног одбора бораца НОР-а окупљенима обратио дугим и неприкладним говором. У правом „патријарском“ галиматисају о „свим просторима бивствовиња српског народа“, он је апострофирао: народно предање о издаји у Боју на Косову, убиству Карађорђа, сеобу Срба под Чарнојевићем и „пражњењу“ Косова и Метохије, та-кактивно набрајају покатоличење и унијаћење српског живља у „највеће усташе и балије“, слепу послушност и повлађивање Срба у народ „другог реда“, пад српске Крајине, до-дворивање Западу, клечање пред страним инвеститорима, извукава параболу Милошевића са кнезом Лазаром, поменују све битке из свих ратова...

ЗАЈЕДНИЧКА ГРОБНИЦА НА ПАРЦЕЛИ БРОЈ ДЕВЕТ ВАРОШКОГ ГРОБЉА

Затим се „дотакао“ Клинтона и „његове белосветске свите“, васпитања младих генерација, последица колонијалне експлоатације Азије и Африке...

Са разлогом прекидан добацивањем из масе: „Причай о жртвама“, Смиљковић је свој говор о заједничкој „откривеној“ гробници завршио тамо где је и почeo: на Косову!

Историчар и публициста Желько Видаков Зиројевић, који је ову тематику, по сопственим речима,

РЕЦИКЛИРАЊЕ ИСТОРИЈЕ ИЛИ ПОМЕН СТРАДАЛИМА

Потомци стрељаних нису за помирење

На конференцији за штампу, уприличеној у Скупштини града, као нови изнети су јавности већ углавном познати подаци о заједничкој костурници на Варошком гробљу, у којој су осамдесетих година покопани постхумни остаци стрељаних четника и партизана од стране Немаца и „народних непријатеља“ од стране послератних „народних власти“. Идеја „свенародног помирења“ и заједничког спомен обележја није нашла на „одушевљење“ потомака невиших жртава комунистичког режима

истраживају пуне 22 године, почевши са констатацијом да ће овом питању коначан суд дати суд историје.

- У гробници на 9. парцели на Варошком гробљу сахрањена су 674 припадника партизанског покreta, као и равногорског које су у „Капислани“ стрељани немачки окупатори, као и стрељани 1944/45. године од стране нове народне власти. Нећемо лицитирати са лажима и подметањима. Први пренос костију, припадника Чачанског партизанског одреда и дела јединице из села Даросава (некада Партизани), обављен је 1978. године, а осамдесетих година, по нечијем нало-

гадзором Државне безбедности и покопани на 9. парцели Варошког гробља.

Реагујући емотивно, идилу свенародног помирења прекинуо је Петар Симовић, син крагујевачког председника општине Драгослава Симовића, кога су са тог места сменили окупатори, а после рата стрељан је као њихов сарадник.

■ Џабе „узнемирање кости и крв“

- Кости су узнемирене и крв је проливена у „Капислани“, шта треба више?! Зиројевић каже: ја сам за рехабилитацију, а мој отац

ПЕТАР СИМОВИЋ, СИН СТРЕЉАНОГ ДРАГОСЛАВА, СА ТЕКСТОМ ИЗ НЕЗАВИСНЕ СВЕТЛОСТИ ОД ПРЕ ДЕСЕТ ГОДИНА

ни мрава није згazio, зна то градоначелник и људи у граду, а злочин је учињен према њему. Стрељани су све виђенији људи, а овај господин није прочитao ниједног... Мог она прецртајте, њему место није тамо, завапио је Симовић, стигавши још да дода да локација ове гробнице није непозната, нити је нова и тек сада „откривена“.

Он је свим присутним показао копију текста (тада наших нови-

КАПИСЛАНА, МЕСТО ГДЕ СУ СТРЕЉАЛИ И НЕМЦИ И ПАРТИЗАНИ

нара Гордане Јоцић и Радоја Миливојевића) из броја 280. „Независне Светлости“, објављеног 1. фебруара 2001. године, под насловом „Тајна једне гробнице“. Час и у самој Зиројевићевој књизи „Вечни мир – монографија о крагујевачким гробљима“ из 2002. године на 132. страни стоји слика споменика са поменуте парцеле и текст да у тој гробници од осамдесетих година прошлог века почивају и „народни непријатељи“.

Историчар и публициста Желько Видаков Зиројевић прочитao је само нека од имена са „заједничког списка“ стрељаних који почивају у тој гробници, али то окупљене, како новинаре тако и потомке послератних жртава, није задовољило.

- Прође више од 50 година и опет ништа, јавно је протестовала Милица Милић, унука после рата стрељаног у „Капислани“ Радомира Пантовића из Бечевице. Због тога што никада није издата његова смртновица њен отац, брат и она никада нису могли да остваре своје право над власништвом имања стрељаног оца и деде. И потомци стрељаног Сретена Којића, који су уз једвите јаде успели да прошле године (о чему смо такође иссрпно писали) рехабилитују свог рођака, једва су дочекали да та рехабилитација после скоро годину дана изађе у „Службеном гласнику“ Републике Србије. Даље ни макац.

Представници СУБНОР-а, али и градске власти, сматрају да би заједничка гробница такозваних народних издајника и партизана требало да буде темељ за свенародно помирење. О таквом, евентуалном, заједничком спомен обележју, по речима градоначелника Стевановића, када се утврди имена свих страдалих одлучиваће најкомпетентнији. Потомци невиши стрељаних послератних жртва народне власти за то очигледно нису ни најмање заинтересовани.

На питање због чега није обелодано комплетан списак сахрањених, историчар Зиројевић нагласио је да се поводом тога чека одлука Државне комисије за тајне гробнице убијених

после 12. септембра 1944. године, која је требало то да аминује, сутрадан.

Истог дана, 19. августа, поводом догађаја у Крагујевцу „огласила се“ и Државна комисија. Њен секретар Срђан Цветковић медијима је изјавио да ће од јесени почети договори са представницима локалних власти у Крагујевцу о формирању заједничке комисије која ће испитати овај случај.

- За похвалу је што локалне власти подижу споменик, али мислим да би обележја свим овим жртвама, широм Србије, морала да буду јединствена, да имају неку врсту државног печата. Важно је да се зна да држава стоји иза целе акције и да је покренула откопавање гробница страдалих после 12. септембра 1944. године, нагласио је Цветковић.

До тада, а, и убудуће сање ће остати непромењено, као у случају остваривања права на четничке пензије које је Скупштина Републике Србије „озаконила“ још у јесен 2004. године или повратка национализоване и одузете имовине. Ако знате некога ко је остварио право (и добија) равногорску борачку пензију или му је враћена имовина јавите нам да опет први пишемо, јер то би било право откриће.

МОЖЕ ЛИ СРБИЈА ДА СЕ ДЕЦЕНТРАЛИЗУЈЕ

Бели двори, а до њих каљуга

Пише Саша Миленић

Iстоји суштинска веза између културе и политике. И то не само културе као друштвене делатности, сведене на уметничко стваралаштво и институционални оквир тих послова, попут заштитарства, библиотекарства или музеологије. Политика, заправо, израња из културе, схваћене у најширем смислу, оном који равноправно уз високу културу подразумева и хигијенске навике, и обрасце понашања, ствари укуса и власника, комуникацију и саобраћање, рејуј, један менталитет чији је саставни део, тек његов практични израз, сама политика. Јер, политика је одлука и опредељење, она увек врши некакав избор међу циљевима и вредностима.

Међутим, које су алтернативе на менију, опсег и значење поља вредности и циљева, то расветљава култура. Култура је видик, видело и видокруг у којем се креће једна заједница и то креће је он што ми називамо њеном политиком.

На ово, горе речено, циља опаска да сваки народ има владу какву заједницу, тачније, по својој мери илити по мери сопствене културе. Тај угао расветљава и заједљива аристократска опаска бескрајно циничног Џ. Б. Шоа кад каже да је *демократија поредак који не дозвољава ниједном народу да има влагара бољег од себе*. Међутим, друштвена теорија и политичка филозофија минулог столећа убедљиво показује да та правилност не важи само за демократије. Диктатуре су једнако облици народног поретка, баш као и демократије. Шта више, што је неки поредак народнији, што више уважава дух колективитета и јединства народа, то је сличнији диктатури.

Грађанска демократија захтева културу индивидуализма, право на личну слободу и различитост, достојанство појединца, које је старије од било ког националног интереса. Народни дух опресивних тоталитарних режима најдиктаторније показује масовна хистерија и свенародна љубав којом су били окружени најкрвавији сатрапи, са којима су највећи лидери демократија неупоредиви, јер је њихова популарност по интензитету, као и по трајању, бескрајно инфериорна у поређењу са култом диктатора. Један Салазар, Хитлер или Тито доводили су до пасје верности, чак постхумног следбеништва, масе припадника европске културе, а да и не помињемо кинеске, совјетске и ине азијске моделе.

Хоће се, дакле, рећи да је сваки политички поредак, чим је успостављен, као и по трајању, бескрајно инфериорна у поређењу са култом диктатора. Један Салазар, Хитлер или Тито доводили су до пасје верности, чак постхумног следбеништва, масе припадника европске културе, а да и не помињемо кинеске, совјетске и ине азијске моделе.

Хоће се, дакле, рећи да је сваки политички поредак, чим је успостављен,

ИЛУСТРАЦИЈА: ГОРАН МИЛЕНКОВИЋ

вљен као поредак (а не тек као покушај) самим тим израз народног хтења. Фуко би рекао да је *свака власт одозго*. Ненародни режим је одржив само као виртуелни концепт, као идеолошка флоксула за легитимацију нове власти у односу на претходну. Ненародни режим не постоји, није могућ, јер није одржив.

■ Волја за напредовањем

Овај преопшiran увод неопходан је оквир за правилно разумевање централног питања у овом тексту: може ли Србија да се децентрализује? Сматрајући очигледним да је питање децентрализације сходно на питање даљег развоја демократије, те остављајући све сумње у државорасточност процеса децентрализације низим нивоима квази-идеолошког дневног замајавања, можемо јасно да уочимо културну позадину овог питања и да се искрено запитамо: да ли Србија уопште жели да напредује? Да ли је овај горки коктел збуњканости свега и свачега, племенске митологије и грађанске идеологије, интеграционистичког универзализма и косовског национализма, приватизационе грамзивости и самоуправног синдикализма, естраде и православља, Европе и Азије, само тренутни транзициони удец који се жели превазићи, или је, напротив, то једна стабилна хармонија интереса заснована на народном моделу званом *удесио ћа уживи?*

Упркос штедро однегованом дискурсу хроничног нездовољства у јавној комуникацији, по моделу код нас нико и ништа не ваља, бројни су показатељи неискрености у таквој критици. Чак, друштвено подржане неискрености, која обавезује и постаје норма. Прећуткивање порука Националне службе за запошљавања о броју случајева неприхватљања понуђеног запослења, јер се „странци не исплати”, уврежена навика да се о материјалном стању говори на

ако су некадашње оазе турбо-фолка представљале привилегију дислоцираног раја, данас риалити шоу треба да функционише непрекидно, ток илузије не сме да стане, јер циљ је цела Србија под шатром и свадба 48 сати дневно. Ако је грађанин, раније, требало да буде несвесно контролисан, данас он треба да је својевољно искључен

„Бројни су показатељи неискрености, једне стратегије лукавости и јавне лажи о потреби за превазилажењем постојећег стања - које не задовољава. Зато искрено морамо да се запитамо: да ли Србија уопште жели да напредује?

Основу висине плате, а не на основу величине поседа, имовине појединца, немогућност да сазнате колики је тачан број Срба избеглих са Косова под притиском терора, а колико их је у последњим деценијама променило место боравка продавши тамошњу имовину по ценама вишим од тржишних, несразмерно мали број редовних пензионера у односу на број превремених и инвалидских пензија (...) све су то показатељи једне стратегије лукавости и јавне лажи о потреби за превазилажењем постојећег стања које не задовољава.

Дакле, има ли Србија вољу да напредује?

■ Идеал идиотске среће

Није разумно претпоставити да је нема. Напредак је нешто што се не може не желети. Спорно је, међутим, под које циљеве се подводе и на које вредности усмеравају ти пусти си о бољем? Која се то слика среће потура као саморазумљиви хоризонт болјих и благостања? На које се културне претпоставке ослења тај и такав друштвени инжењеринг утопије?

Чини се да у домаћој литератури нико није скликовитије, јасније и сажетије изразио општу усмереност тежњи у нашем друштву од Радоша Бајића у монодрами *Лег*. Његов јунак, у својој сведеној визури, у једном тренутку, очајан и беспомоћан, вапијући каже: *Сад сваки ћелај у његове авлије да му буде лејо и да има бели двори, а што кад изађе на ћуп јак се удави у блајо, што ћа не окупића уойшиће*. Карикатуралност и комичност овог увида директна је последица његове тачности, односно охолости и цинизма које развјава посвемашњи идеал личне среће, без икаквог односа према општем добру.

Никада основни облик партиципације грађана, а то је локална самоуправа, није била дубље обеснаживана и циничније игнорисана него у доба демократије. Предемократски поредак плашио се плурализма, за демократију плурализам је саблазан. Некад је било лако искључити микрофон, данас су микрофони укључени, али сви говоре исту причу

мократија изволела локалним самоуправама да ускрати и оно што им Уставом гарантује. Предемократски поредак се плашио плурализма, за демократију плурализам је саблазан. Некад је било лако искључити микрофон. Данас су микрофони укључени, али пред њима сви говоре исту причу.

■ Напредовање Србије - одоздо

Успоравање процеса децентрализације, резерве према регионализму, ниподаштавање локалне самоуправе, само су појавни облици суштинског страха од плурализма. Мноштво различитих токова и актера заиста се не дају лако, или чак никако, редитељски контролисати. Отуда и најновији изум српске демократије: дедуктивни нацрт двопартијског система као четвртасти рам у који има да буде утеран укупан политички живот.

И док по својој виртуелној реалности српска демократија режира комад страха од напредовања под девизом вечног враћања истог, а у механизму двопартијског зачараног

„Најновији изум српске демократије је напрет двопартијског система, као четвртасти рам у који има да буде утеран укупан политички живот

круга, дотле Србија напредује јединим логичним путем - одоздо. Нису само *Заједно за Шумадију*, *Јединствена Србија* и *Лига социјалдемократија Војводине* парламентарне завичајне странке. Њихов стварни број још није ни утврђен. Недовољно је познато да у локалној власти у Митровици фигурира и *Заједно за Срем*. У Бачеју *Заједно за Бачеј* већ у више сазива заговара своју дворишу политику Војводине. У Поморављу у локалне парламенте већ више пута улази *Покрећи за село и град*. На све стране буја потреба друштва за локалном самоуправом.

Идиотизам среће се превладава спонтано, постаје јасно да су цаца бели двори ако је пут до куће каљуга. Та истинска децентрализација Србије, спонтана као живот сам, јесте израз њене воље за напредовањем.

Отуда децентрализација Србије није њена могућност, него њена јединина стварност. Колико снаге има регионалистички и децентралистички талас, управо толико има и Србије. Та талас не преуређује Србију, него је ствара, обнавља њену друштвеност и отима је од ништавила.

**ПОВОДОМ НЕИЗБОРА МР ЗОРАНА ЧВОРОВИЋА ЗА АСИСТЕНТА
НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ**

Брине ли кога прогон неодобног интелектуалца

Пише мр Соња Спасојевић

Iаводна одлука Наставно-научног већа Правног факултета у Крагујевцу да се мр Зоран Чворовић не реизабере у звање асистента, благо речено, затекла ме је. Намерно кажем наводна одлука, зато што је донета довођењем у заблуду чланова Већа да Зоран Чворовић нема право на реизбор. Наиме, на седници Већа на којој се расправљало о Чворовићевом реизбору, секретар Факултета је прочитала одговарајући члан Закона о високом образовању, односно Статута Факултета, који се примењује приликом реизбора асистената. При том је изоставио најважнији део, чиме тај члан Закона, односно Статута, изгубио свој смисао.

Из тако скраћене верзије заиста произилази да право на реизбор не постоји. Мр Зоран Чворовић, најбољи правни историчар млађе генерације у Србији, није реизабран у звање асистента зато што му је оспорено право на реизбор, које несумњиво има по Закону о високом образовању.

Одлука Већа ме је затекла и из разлога што је донета уочи одласка на колективни годишњи одмор, иза којег почиње нова школска година када је Зоран Чворовић требало да изводи вежбе из предмета Правна историја света. И пошто ће колега Чворовић користити право жалбе у управном поступку реизбора, који још увек није завршен, односно водити радноправни спор ако Сенат Универзитета не буде уважио њegovу жалбу, питам се ко ће у октобру, односно првом семестру, држати вежбе из Правне историје света студентима прве године чији ће број премашити цифру од четири стотине? Такође се питам због чега се Правни факултет у Крагујевцу одрео најбољег правног историчара у Србији најмлађе генерације?

Cкандал је велики јер је са Факултетом изопштен млад човек, на почетку научне каријере, који се налази у завршној фази израде докторског рада. Скандал је још већи тиме што је без хлеба остављен човек који се међу првима усудио да јавно проговори о безакоњима појединача на Правном факултету у Крагујевцу.

Зоран Чворовић није реизабран не зато што није испунио услове за поновни избор, већ због својих јавних ставова о појединим нелегалним поступцима појединача запослених на Правном факултету у Крагујевцу, као и о актуелним дешавањима у Српској православној цркви (СПЦ). Наиме, вођа такозване мобинг групе на Факултету професор др Ненад Ђурђевић, пре гласања о Чворовићевом реизбору, читao је присутним члановима Већа интервју који је Чворовић пре тога дао дневном листу „Правда“, а поводом актуелних дешавања у СПЦ.

На тај начин желео је да дискредитује кандидата, што је, упркос позитивно оцени Комисије за писање извештаја, довело до тога да Чворовић ће не бити поново изабран.

Да ли се јавним читањем интервјуа, који је колега Чворовић дао дневном листу „Правда“, Универзитет и Правни факултет из Крагујевца враћају у време сужене друштвене и политичке свести када се испаштало због слободне речи и критичке свести?

Политизацијом поступка Чворовићу су нарушени права на поновни избор, право на слободу мишљења и научно-истраживачког рада, које је загарантовано Уставом РС и Законом о високом образовању. Удаљавањем са Факултета из идеолошких разлога нанета је штета Зорану Чворовићу као појединцу, настави на Правном факултету у Крагујевцу, или и српској правној мисли.

Овим путем хтела бих да подсетим колегу Ненаду Ђурђевића, који је током априла као један од тројице „нових инквизитора“ ишао на консултације код патријарха српског г. Иринеја око даље судбине на Факултету Зорана Чворовића, као и аутора овог текста, да члан 11 Устава Републике Србије прописује начело одвоjenosti цркве од државе. Поред тога, Устав у члану 43, као и Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода у члановима 9 и 10, прописују начело слободе мисли, савести и вероисповести. Да ли је Ненад Ђурђевић у случају Чворовића намерно заборавио да слобода мишљења и изражавања није власништво установе у којој је појединач запослен, већ основно лично право загарантовано Уставом РС и међународним конвенцијама? Поштовање овог права претпоставка је слободног научног и уметничког стваралаштва на Универзитету.

Професори Универзитета, уз то још и доктори права, дужни су да међу првима право запослених на своје мишљење и изражавање доследно гарантују и практично омогућују. Човек чије се јавно иступање у штампи, на радију, телевизији и јавним скupovima доводи у питање није једнак другима у својој грађанској чести и достојанству. Још од античких времена важи начело „Cogitationes nemo poenam patiatur“ (нико не сме бити казњен због мишљења). Да ли Ненад Ђурђевић, читањем интервјуа који је Зоран Чворовић дао дневном листу „Правда“, Универзитет и Правни факултет у Крагујевцу поново враћа у време сужене друштвене и политичке свести, када се испаштало за слободну реч и критичку свест?

Oдговоре на ова и нека друга питања нећемо више тражити на Правном факултету у Крагујевцу. Тражићемо их на другим местима: на суду, код министра просвете, од домаће и стране стручне јавности. Јер, Правном факултету у Крагујевцу, као и било којој другој научној установи у земљи и иностранству, нису потребни писмо професор који ће одстрављавати „неподобне“ интелектуалце, већ стручњаци који имају пуну слободу и одговорност да се баве не само науком, већ и актуелним друштвеним питањима.

Прогон „неподобних“ интелектуалаца мора дубоко да забрине сваког мислећег и савесног човека.

(Aутор је асистент на Правном факултету у Крагујевцу)

РАЦИОНАЛИЗАЦИЈА ШКОЛСТВА

Вишак 250

Због захтева Међународног монетарног фонда без посла ће у Србији највероватније остати око 10.000 просветних радника, а само ове године у Шумадији би радне књижице требало да узме 250 наставника и професора

Пише Милутин Ђевтић

Hтако рунда преговора са чланицима Међународног монетарног фонда, која је почела у Београду, обухватиће и питање смањења наставничког и професорског кадра у основним и средњим школама. Према стандардима Европске уније, али и Закону о основама система васпитања и образовања, предвиђено је да се школе од 2014. године финансирају не према броју наставника него према броју ученика. То, према подацима Министарства просвете, значи да ће без посла остати око 10.000 наставника и професора, који због мањег броја ученика, неће имати довољан број часова.

У рационализацију школства кренуће се већ од почетка ове школске године, за коју је због најављеног штрајка просветара, не-

извесно да ли ће почети на време. Према информацијама из крагујевачког огранка Уније синдиката просветних радника Србије, у Шумадијском округу овога момента 250 просветних радника неће имати довољан број часова и суд

извесно да ли ће почети на време.

Према информацијама из крагујевачког огранка Уније синдиката просветних радника Србије, у Шумадијском округу овога момента 250 просветних радника неће имати довољан број часова и суд

ДИФОВЦИ ОСТАЛИ БЕЗ ЧАСОВА

Удружење педагога физичке културе Крагујевца протестовало што је Министарство просвете одлучило да плаћа учитеље, а не наставнике, који држе физичку културу ћацима трећег и четвртог разреда основне школе, због чега ће многи остати без посла или са смањеним бројем часова

Dали су професори физичког васпитања, заједно са колегама који ћацима оних разреда предају музичко и ликовно, колатерална штета рационализације кадрова у просвети или је неколико десетина наставника у овдашњим основним школама заиста „преко бројно“, то нису знали да кажу ни дифовци из Удружења педагога физичке културе Крагујевца, који су у понедељак (23. августа) одржали конференцију за штампу. Они су се први обратили медијима, затечени вестима да ће 20 до 30 наставника који предају физичку у крагујевачким основним школама остати без посла или са мањим бројем часова зато што овај предмет више неће моћи, као до сада, да држе ученицима трећег и четвртог разреда.

Оно што је посебно иритирало људе из овог стручног удружења је чињеница да су ту вест сазнали некон повратка са одмора, на пр

Предност

вим седницама наставничких већа, а на основу упутства Министарства просвете које је мејлом прослеђено школама.

Судећи по објашњењу из Школске управе Крагујевца, ствар је једноставна: држава не може да издржи двоструко финансирање учитеља и наставника који имају право, и који су квалификованы, да предају физичку васпитање деци трећег и четвртог разреда основне школе. Зато је „рез“ направљен на штету дифоваца, али не тако драстично као што тврде у Удружењу педагога физичке културе.

Шок после одмора

Драган Ђурђевић, председник овог Удружења, иначе професор физичког у ОШ „Драгиша Луковић Шпанца“, објашњава шта се, заправо, догодило:

– Школе су још у јуну извршиле бодовање наставника, тако да су људи који су предавали физичко ученицима трећег и четвртог разреда, као и у вишим разредима основних школа, имали довољан фонд часова и та листа је 10. јула прослеђена Школској управи. Она да смо отишли на одмор и када смо се вратили сазнали да ће више од 20 наших колега остати на улици зато што се наставницима физичког укида могућност да тај предмет држе у трећем и четвртом разреду. Слично се догодило и колегама из музичког, који више не могу да предају свој предмет и воде хорове ученицима оних разреда основних школа.

И Бобан Васовић, такође професор физичког, напомиње да су

просветара

Иначе, у основним и средњим школама већ су формиране комисије састављене од представника управе и синдиката, које су задужене да „скенирају“ стање по наставним предметима и установе колико има прекобројних наставника.

После тог сагледавања следећи корак је заједнички састанак директора школа и синдикалаца са представницима Министарства просвете, на коме би се у свакој школској управи на нивоу округа видело да ли има простора да поједини наставници који немају пуну норму могу да је допуне додатним радом у другој школи.

Ваља рећи да је норма од предмета до предмета различита, али и да зависи да ли ученици имају обавезне писмене задатке или не. Тако се она креће од 18 до 22 часа недељно.

Иначе, примена закона ће довести до гашења одељења и појединачних школа, јер је мрежа школа у Србији разуђена и недовољно ефикасна за пројекат према коме би се финансирало само 25 ученика по одељењу.

У Унији синдиката просветних радника Србије кажу да је у Србији такав начин финансирања у основним школама тешко остварљив, јер постоји велики број одељења у планинским селима, као и одељења где се настава одвија на језицима националних мањина, у граничним подручјима, која се не могу тако лако затворити.

■ Како ће слонче у лонче

Овог тренутка, према подацима са састанка директора и синдикалаца основних и средњих школа

са представницима школске управе Шумадијског округа, у школама у Крагујевцу има 250 просветних радника којима, због мањка часова, прети отказ.

Према речима председника крагујевачког одбора Уније синдиката просветних радника Србије Милана Јевтића, директори школа су за размену наставника и допуну часова понудили само 20 места, а да 250 људи „виси“.

- Питање је, што би Шојић рекао, како ће слонче у лонче. Мислим да то није реално и да директори неких школа нису приказали право стање. Или чувају неко место за неког свог или то хоће на уновче. Ако се наше претпоставке покажу као тачне биће посла и за инспекцију, а богме и за полицију и суд. Наставници физичког су посебно обманuti, али они су већ изашли у јавност са својим ставовима, каже Јевтић.

Да би се спречило отпуштање запослених у просвети Унија је предложила да се обезбеди одговарајући социјални програм за оне који желе да оду, као и да се донесе Закон о образовању одраслих, како би један део наставника почeo да ради са њима.

То, међутим, није урађено, па ће, према речима министра просвете Жарка Обрадовића, средstva за отпремнине оних који се пријаве за добровољни одлазак ове године бити исплаћиване одличних доходака запослених који одлуче да оду и тај новац је већ предвиђен у буџету за ову годину. Министарство просвете за 2011. годину није планирало социјални програм за запослене у образова-

њу, што значи да за отпремнине неће бити пара.

Иначе, већ сада око 5.000 просветних радника испуњава све услове за пензију. У Унији синдиката кажу да је школске 1995/1996. године било 114.000 запослених у просвети, а сада их има око 128.000, иако је у међувремену број ученика смањен за 210.000.

■ Апсурдне ситуације

Када је Крагујевац упитао ситуација са вишковима у просвети готово је идентична као и она у целој Србији.

Најкритичније је са наставницима руског језика, а има вишкова и међу професорима енглеског, математике, физике, хемије...

- По мени, апсурд је да ми у Политехничкој школи, као и колеге из других средњих школа, морамо да отпустимо професоре фундаменталних предмета, а да у исто

време расписујемо конкурс за пријем предавача веронауке и грађанско васпитања. Нема ништа против њих, али за стручне школе, као што је наша, битији су стручни предмети, каже Јевтић.

Наставници који су овог тренутка остали без иједног часа, као што је случај са предавачима руског језика, мораће да узму радну књижицу оном момента када им на текући рачун буде уплаћена зајонска отпремнина, за коју просветари тврде да је мизерна и да у најбољем случају износи до 200.000 динара. Предавачи који имају мањи фонд часова од законом утврђеног остаће на послу, али ће примијати умањену плату за број часова који им недостаје.

Када ће Министарство просвете почети да дели откаже за сада је неизвесно. Због одредбе да ће прекобројни наставници напустити своја радна места тек када им бу-

де исплаћена отпремнина многи сматрају да је прича о технолошким вишковима у школама финирана и да је покренута зарад извештаја Међународног монетарног фонда и одобравања нове транше кредита.

Иначе, питање је и откуда толики број предавача у условима када је ученика све мање. У Првој техничкој школи објашњавају да је то због увођења нових изборних предмета, као и програма по коме и ученици првих разреда основних школа уче по један страни језик. Ипак, подсећају на једну од уредби Владе Србије о непримању нових радника у државним службама, такође на инсистирање ММФ-а.

Колико је та уредба поштована показује и то што је само за време мандата актуелног министра просвете Обрадовића посао у просвети добили ни мање ни више него 2.500 нових радника.

ни наставници већ од првог разреда. То је, уосталом, предвиђено и националном Стратегијом развоја спорта, у којој је акценат дат развоју школског спорта.

- Не можемо да верујемо како се ствари у овој области мењају. Ја сам, као председник нашег Удружења, у марта прошле године приступљавао у Београду конференцији, која је под покровитељством Британског савета и УНИЦЕФ-а била посвећена развоју и унапређењу спортске културе и школског спорта, када су изнети франтни подаци који показују да у Србији има милион и по деце од седам до 19 година, међу којима чак милион своје слободно време проводи физички неактивно или вежба једном недељно. То значи да су две трећине наших клинаца неактивни, што је велика опасност за хипокинезију, односно за недовољну физичку активност, коју је Светска здравствена организација издвојила као самостални фактор ризика који угрожава здравље и живот, каже Драган Ђорђевић.

Он подсећа да је, у децембру исте године, Министарство просвете, на конференцији за штампу, „пуним устима“ подржало развој школског спорта, обећавајући да ће првацима, уместо учитеља, наставу физичког држати стручни наставници. Откуд сада, после седам осам месеци, такав преокрет?

Иначе, представници Удружења педагога физичке културе Крагујевца најављују борбу преко свог синдиката, Уније синдиката просветних радника, као и разговоре са членим људима града и округа.

Маринка ЦВЕТКОВИЋ

дата учитељима

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И ШКОЛСКИ СПОРТ ВЕОМА СУ ЗНАЧАЈНИ ЗДРАВЉЕ ОМЛАДИНЕ

дифовци, годинама већ, држали овај предмет основцима, почев од трећег или четвртог разреда, у зависности од школе, и да је то по Закону о основама система образовања, у коме је предвиђена предметна настава овим ученицима из физичког. Међутим, сада је тај пасус, као и члан који то предвиђа једноставно - нестао.

Басовић подсећа да у 22 овдашње основне школе раде 64 наставника физичког васпитања, те да су свако постоје одговарајуће секције, као и да се са децом, због различних деформитета, ради и корективна гимнстика. Постигнути су многи добри резултати у школском спорту, а пре неколико годи-

на Крагујевац је проглашен за најспорчкији град у Србији, због чега је добио и спортску халу на поклон.

Иначе, Удружење педагога физичке културе Крагујевца одржало је, после сазнава да квалифицирани наставници губе право да држе наставу ученицима низких разреда, 20. августа седницу и том приликом констатовали да 17,4 одсто њихових колега (између 20 и 30) нема норму часова. То, другим речима, значи да појединци више уопште немају посао, а други недовољан број часова, односно за толико мању плату. Када се томе дода и подatak да на крагујевачком тржишту рада посао

тражи између 55 и 60 професора физичког, јасно је како је дифовцима тешко да дођу до радне књижице.

- На крају прошле школске године, после уписа основаца и урађеног бодовања, људи су отишли спокојни на одмор, а када су се вратили сазнали су да су на улици. Поједини су засновали породице, чекају припове, узели стамбене кредите, каже Бранко Крсмановић, члан Градског већа задужен за омладину и спорт.

■ А, здравље деце?

Међутим, Радојко Дамјановић, начелник Школске управе у Крагујевцу, објашњава да је 15. август, по закону, рок до кога школе морају да доставе обрасце о цензусу, али да су они то урадили раније како би у септембру све било спремно за почетак школске године.

- Што се тиче „укидања“ часова наставницима физичког, реч је о

, Драган Ђорђевић, Удружење педагога физичке културе Крагујевца: Школе су још у јуну извршиле бодовање наставника, тако да су они који су предавали физичко ученицима трећег и четвртог разреда имали довољан фонд часова. Кад смо се вратили са одмора сазнали смо да ће више од 20 наших колега остати на улици

ПРОБЛЕМИ СЕЛА СА ПИЈАЋОМ ВОДОМ

Бунари загађени, корисници немарни

Пише Јаворка Станојевић

Иако је исправна вода за пиће један од неопходних предуслова за здрав живот, становници сеоског подручја, готово без изузетка, пију воду са локалних водовода и бунара чију исправност нико не контролише, јер је контрола здравствене исправности препуштена власницима, односно корисницима. Како је углавном реч о бунарима који су деценијама у употреби, њихови власници, који годинама користе воду без обзира на последицу, мањом сматрају да анализа воде није непотребна.

Иако је на територији града евидентирано 7.270 бунара, због оваког става, Институт за јавно здравље месечно прегледа тек тридесетак узорака. Препознајући проблем, ова институција је, у склопу кампање која промовише здравље, позвала власнике и кориснике бунара да, по симболичној ценама, провере какву воду пију. За месец дана у Институт је, међутим, стигло само 80 узорака, а анализе су показале да само три бунара испуњавају све критеријуме хемијске и микробиолошке исправности.

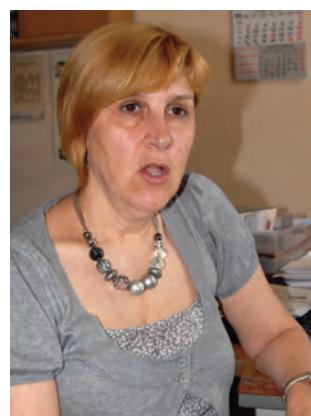
Лошу слику квалитета воде коју пију они који живе ван урбаног подручја додатно употпуњује податак да једина три исправна узорака потичу из артерских бунара, чије копање финансијски помаже локална самоуправа која на овај начин решава проблем водоснабдења сеоског подручја.

Лоша санитарна заштита

Докторка Јелка Ранковић, шеф Службе хигијене у Институту за јавно здравље, објашњава да су овакви резултати последица чињенице су воде на подручје Шумадије, које је иначе безводно, углавном лошег квалитета.

- На нашем подручју ретке су воде које се могу пити без пречишћавања, јер се налазимо на тајвом терену. Међутим, треба имати у виду да постоје воде које се, уз дезинфекцију, могу користити, али и оне које се, без великих улагања, не могу довести у исправно стање.

У прву групу спадају бактериолошки неисправне воде у којима најчешће налазимо колиформне бактерије, које не изазивају обзилне последице по здравље, али указују на фекално загађење и упућују на могућност појаве бактерија, ви-

ДР ЈЕЛКА РАНКОВИЋ
ОЗБИЉНО УПОЗОРАВА

зазвише кварове.

Хемијски неисправну воду, за разлику од оне у којој има бактерија, није лако поправити. За то су потребни посебни филтери за пречишћавање који су превише скупи да би се уградили у индивидуалне бунаре. Због тога власницима оваквих бунара саветујемо да користе једино како такозвану техничку воду. Због специфичности терена,

НЕОДГОВОРНИ КОРИСНИЦИ АРТЕРСКИХ БУНАРА**Трошили би а да не плаћају**

Уговором који потписују са локалном самоуправом корисници воде из артерских бунара обавезују се да ће заједнички финансијати водоводну мрежу од резервоара до својих домаћинстава, купити водомере и редовно плаћати струју коју троше пумпе. Нерешени међуљудски односи, међутим, често доводе до несугласица, па се, поред проблема што неко не дозвољава да комија постави цев у његовој њиви, догађа и да потписници уговора игноришу своје обавезе.

Због чињенице да водовод може добити дозволу само у случају да су сви измирили што су обећали, често долази до сукоба међу сељанима. Тако је у Драчи недавно интервенисала милиција, јер један од корисника не же-

ЈЕДНА ОД БУШОТИНА ЗА АРТЕРСКИ БУНАР

исправности то, према речима докторке Ранковић, нико унапред не може знати, па се у случају да анализе покажу да вода има превише опасних хемикалија ставља забрану на коришћење воде.

Мада постоји ризик да улагања од око два милиона динара, колико у просеку кошта бушење једног бунара, буду узалудна, ресор за пољопривреду Скупштине града до сада је финансирао копање 61 бунара у 22 села. Анализе су показале да само у два бунара у Лужничама вода није за пиће.

Према речима помоћнице грађоначелника за пољопривреду др Снежане Живановић Катић, артерски бунари су велика инвестиција која је, према њеној оцени, залутала у ресор пољопривреде, јер превазилази скромне могућности

ПОТЕКЛА ВОДА СА ВЕЛИКЕ ДУБИНЕ:
ДР СНЕЖАНА КАТИЋ ЖИВАНОВИЋ

аграрног буџета. Због тога здрава пијаћа вода не може да стигне до свих којима је потребна.

- Проблем је и што се унапред не може знати колико ће коштати копање бунара, али ни број домаћинстава која ће моћи да се користе водом нити хоће ли она задовољити критеријуме здравствене исправности. Тамо где је тенденција да се унапред не зна колико ће коштати копање бунара, али и да капацитет бунара буде довољан за само 13 кућа, као што је случај у једном заселку Чумића, каже др Живановић Катић.

Она, међутим, наглашава да ни један од 42 комплетно завршена артерска бунара још није добио употребну дозволу.

- Заставали смо због односно сеоског становништва према обавезама које су преузели, јер се догађа да чим добију воду забораве на уговоре које су потписали. Већина сматра да воду може добити цаде. Имамо проблеме са измирењем обавезе према извођачима, пошто многи, доласком воде, престају да плаћају рате које дугују. Готово нико не плаћа струју коју троше пумпе, па се може очекивати да ће „Електрошумадија“ ускоро морати да почне са искључењима, објашњава наша саговорница.

Упркос свему, др Живановић Катић каже да ће град наставити да финансира копање артерских бунара у селима, јер је то једини начин да реше проблем водоснабдења. Она сматра да би све много ефикасније ако би се пребацило на Предузеће за изградњу града, која има више средстава и ефикасније методе контроле извршења обавеза.

- Ми дајемо упутства производијачима како да одржавају хигијену руку, судова за спремање и чување производа, али у производном ланцу од њиве до трпезе у сваком сегменту је могућа инфекција. Овом приликом пронађена је бактерија ешерихија коли, која није опасна, али може да изазове одређене стомачне проблеме. Свим производијачима неисправних производа забрањено је даља продаја, каже Миленковић.

Осим млекних производа, вршила је и контрола воћа и поврћа. На кванташкој пијаци узорковани су производи који се сада највише продају, диња, лубеница и паприка. Сви узорци били су исправни, без присуства тешких метала, хербицида и пестицида. Редовно се врши и контрола меса и месних прерада на Главној и пијаци на Аеродрому.

Г. БОЖИЋ

КОНТРОЛА ПИЈАЧНИХ ПРОИЗВОДА

Ешерихија коли у сиру и кајмаку

Од 19 узорака млекних производа, узетих почетком овог месеца на главној градској пијаци, резултати анализа показали су да је чак 16 било неисправно. Због тога на Градске тржнице и Ветеринарска инспекција забранили даљу продају ових производа и рад продавцима чији су производи били неисправни.

Горан Миловановић, задужен за унапређење продаје на свим пијацама, каже да је ово једна од редовних годишњих контрола које се сваког месеца спроводе на пијацама.

- Сваког месеца, према годишњем плану, врши се анализа млекних производа, сира и кајмака, као и контрола пољопривредних производа, воћа и поврћа на једној од осам пијаца у граду. Овог месеца, на програму је била контрола млекних производа на главној пијаци, где у млекном павиљону има 160 закупаца, каже Миленковић.

За ову контролу Градске тржнице су извођиле 72.000, од 650.000 динара колико је издвојено за све анализе током ове године. Посао узорковања и испитивања поверијен је Институту за заштиту здравља.

неисправним производима пронађена је бактерија ешерихија коли, а продавцима тих млекних производа поновна продаја на Градској тржници биће дозвољена тек појединачно резултати буду исправни. Они су у обавези да нове анализе ураде о свом трошку.

Миленковић каже да је узрок неисправности производа вода, најчешће из сеоских бунара, која се користи за прање судова у којима се спремају сир и кајмак. Други узрок је, највероватније, недовољно одржавање хигијене самих производијачима.

НЕПОГОДЕ ДЕСЕТКОВАЛЕ ШУМАДИЈСКА СЕЛА

Година коју је појео град

Због немара државе, тачније Владе, ова година остаће у ружном сећању пољопривредничима. Иако се надају да ће им републичка власт надокнадити штету, већ се помиње и могућност тужбе против државе

Пише Никола Стефановић

Крај пољопривредне сезоне још није на видику, али су резултати небриге државе да обезбеди адекватну заштиту усева широм Србије од непогода већ сада застрашујући. Оно на шта су упозоравали из Сектора за одбрану од града Републичког хидрометеоролошког завода још током пролећа – обистинило се, а као једини кривац, и тада и сада, за уништене ровове воћа, поврћа и житарица фигурира Влада Србије. Наиме, након што је донета одлука о преполовљавању броја запослених у овом сектору, они који су претекли апеловали су још почетком године на Владу да ће то донети велике проблеме у функционисању сектора и адекватној заштити од непогода. Све је кулминирало поражавајућим подацима о броју противградних ракета којима сектор располаже, а још у априлу и мају било је јасно да ће противградне станице у јуну остати без ракета, што је потврдио и сам директор Сектора за одбрану од града Зоран Бабић, изјавивши крајем априла за „Крагујевачке“ да ће ракета бити само до краја маја.

Директор Републичког хидрометеоролошког завода (РХМЗ) Милан Дацић тада је уверавао да Завод води интензивне преговоре да Сектор за одбрану од града припадне МУП-у, сматрајући да је ово Министарство „доброствојеће“, те да ће се лакше наћи средства за ракете. Његов апел Влади, под чијом је ингеренцијом и РХМЗ, да се што хитније изврши набавка ракета није уродио плодом, па је уз 8.000 ракета из прошле године набављено тек још 4.500. На тај начин Србија је остављена на милост и немилост неба, а већ почетком маја страдала су села у околини Баточине.

– На Ђурђевдан, 6. маја, Баточину и околна села задесило је јако невреме праћено крупним градом. Већ од наредног дана почели су да пристижу захтеви на адресу општине да се изврши процена штете на усевима и стамбеним објектима. По процени запослених на „Бешњаји“, штета је настала на 210 хектара обрађене земље, док је наша да штете има на 250 хектара, каже Дарко Игњатовић из општинске управе у Баточини. – Локална самоуправа је истог момента формирала комисију која је примала и обрађивала све захтеве, након чега смо послали два дописа, надлежном министарству и комисији за утврђивање штете, као и „Србијаводама“, али ниједан одговор до данас нисмо добили. Нисмо утврдили тачну суму, али су се штете на засадима воћа, винове лозе и поврћа кретале у распону од 10-80 одсто, додаје Игњатовић.

Месец и по дана касније стадала су крагујевачка села Десимировац, Горње и Доње Гргиће, Селиште, Опорница, Петровац, Нови Милано-

вац, Ботуње, Јовановац... Десимировац је најгоре прошао, па су осим засада, највећа оштећења претрпeli кровови, а од 650 домаћинстава више од 70 одсто кућа има штету на кровном покривачу и то од 50 до 100 процената. Укупна штета само на стамбеним објектима процењена је на 31 милион динара.

– Склопили смо уговор врло брзо са четири стоваришта где су међутим којима је евидентирана штета могли да преузму цреп и препокрију објекте, а након што смо у првимах одобрили помоћ у материјалу за стамбене објекте, локална самоуправа је одлучила да одобри и помоћ за санацију сењака, с обзиром да је на селу сењак животно битан, истиче Драгош Радовановић из градског Одељења за цивилну заштиту.

■ „Локал“ плаћа цену

Већ почетком августа настављена је „црна серија“. Оно што је Десимировчане задесило у јуну, сада је погодило и житеље Каменице

ОД ЗАСАДА ПАРАДАЈЗА У ГРУЖАНСКОМ КРАЈУ
ОСТАЛЕ САМО ПРИТКЕ

Љубичевца и Рамаће, али и Белошевца. Каменичанима је готово цео овогодишњи род уништен, а укупна штета на овим подручјима, што на усевима, што на објектима, процењена је на преко 15 милиона динара.

Конечно, последњи на удару, и то најјачем, нашли су се Книћани. Силе природе су их „зајадиле“ за 1,5 милијарду динара, од чега чак 820 милиона отпада на уништене њиве и воћњаке. Ако се узме у обзир да је годишњи буџет општине тек 240 милиона динара, јасно је да се пољопривредници из груженског краја не могу сами опоравити, те да су спали на милостињу државе.

На питања која су стизала са свих страна зашто републичке власти нису издвојиле новац за набавку противградних ракета, из Владе су стизале углавном немуште изјаве, од тога да су ракете застареле и да је планирано да се пређе на авионску одбрану од града, до прича о осигурању имања и усева.

– Култура осигурања код нас, а поготово на селу је најнишком нивоу. Нисмо затекли ниједан објекат, ниједно домаћинство у Десимировцу које је осигуравало свој посед. Постоји програм субвенције осигурања по ком би 30 одсто платио град, исто толико држава, а 40 одсто власници домаћинства, али нико се није одлучио за то, каже Драгош Радовановић. – Нажалост, изгледа да је то једини лек и спас за

ГРАД ЈЕ ОВЕ ГОДИНЕ
ВИШЕ ПУТА ТУКАО

пољопривреднике и свако ко би могао то себи да приушти, а што и није превелики издатак, то би и требало да учини.

Дарко Игњатовић наводи да у Баточинском атару има неколико људи који су осигурали своје оранице и да ће њима осигуравајуће куће надокнадити губитке, као и да ће то дефинитивно морати да постане практика.

■ Сувоборци туже државу

С друге стране, у јавности се све чешће помиње и могућност тужби против државе, мада је директор РХМЗ Милан Дацић у изјави медијима недавно истакао да пољопривредници немају основа да туже државу и РХМЗ због временских непогода. Међутим, земљорадници, за сада само мештани сувоборских

села, најављују тужбу – али због немара државе и неадекватног реаговања.

– У нашим селима није помињана тужба, с обзиром да смо упутили захтев Влади за помоћ и одговор очекујемо, како нам је и обећано, у неколико наредних дана. Људима којима је уништен род за ову сезону не можемо помоћи другачије осим да преброде ову годину и да имају средстава да започну следећу сезону, наводи Борислав Бусарац, председник општине Кнић. – Али, уколико обећана помоћ не стигне, онда не гарантујем да и ми

нећemo предузети неке сличне кораке, јер нам ништа друго не преостаје.

Ни Дарко Игњатовић не одриче могућност да се и Баточинци приједруже колегама из сувоборских села.

– Извесно је да постоји нетрпљивост људи према одговорнима у врху, пре свега због одсуства бриге за пољопривреднике и људи то виде и осећају на својој кожи. Имамо пет противградних станица на овом подручју. Да ли је то недовољно или се није адекватно реаговало, а могло је, то је друга прича. Нисмо упознати са иницијативом да се тужи држава, али ако је то заиста појачано, онда ће и овдашње удружење пољопривредника сести и размотрити све, па и ту солуцију.

Кад је реч о авионским дејствијама против града, радници Сектора противградне одбране почетком године су на тврђење заменика директора овог сектора Мирољуба Милутиновића да је заштита ракетама скупа, те да ракете због неадекватног састава проузрокују чешће непогоде, одговорили писмом Влади и премијеру Цветковићу. У писму се наводи да је реч о потпуним научним неистинама, уз приложену стручну публикацију тројице доктора наука, од којих су двојица универзитетски професори, а један члан САНУ. По њиховим проучавањима, овај систем одбране, што потенцирају и запослени, је најефтинiji и најисплативијi, с обзиром да су трошкови два евра по хектару заштићеног земљишта. У тој студији се, између остalog, на води и да се „не сме занемарити чињеница да је градоносни облак врло опасна средина за авиона, а противградне ракете лансиране са тла немају ограничења ни у погледу

ду прецизности лета кроз такву средину, нити у погледу брзине доношења реагенса“, што није случај и са авионским засејавањем.

■ Већ је све „испуцано“

Противградне ракете у Србији, иначе, производе три фабрике и то „Полиестер“ из Прибоја, „Трајал“ из Крушевца и, да парадокс буде већи, „Крушик“ из Ваљева, краја који је тешко погођен непогодама ове сезоне. На питање да ли ове фабрике имају „на лагеру“ било које количине ракета које би држава, ако уопште жели, могла да купи, нисмо добили јасне одговоре, али нам је у „Крушуку“ речено да су „оне количине које је РХМЗ наручио испоручене“. Оквирна цена једне ракете је између 200 и 300 евра.

Директор РХМЗ Милан Дацић ниске три дане није се „одазвао“, с обзиром да је, по речима секретарице, „заузет, али обавештен о нашем позиву“.

Конечно, као шлаг на торту стигла је вест да се и премијер Мирко Цветковић огласио поводом „демократизације“ Србије. Јавности је сапоштио да ће у ребалансу буџета за два месеца бити предвиђена и средства за набавку противградних ракета... Тачно у јеку пољопривредне сезоне, током новембра, Србија ће бити заштићена од грађа.

Иначе, у ову, за заборав, пољопривредну сезону, Сектор за одбрану од града ушао је са тек нешто више од 13 хиљада ракета, мада је за успешну одбрану током читавог пролећа, лета и ране јесени потребно преко 30 хиљада. Свака станица би у просеку за квалитетно дејствовање требало да располаже са 12 ракета, уз могућност сталног допуњавања.

По мишљењима стручњака, осам ракета је неопходни минимум за адекватно функционисање противградне станице. Но, стрелци из крагујевачких села на почетку сезоне добили су пет-шест ракета по станици, што је истрошено већ почетком маја, те се бројка свела на две-три по punctу, тек толико за последњи, почасни „плотун“. Од 37 противградних станица на подручју Крагујевца, 10. августа њих 33 остало је без иједне ракете, укључујући и радарски центар „Бешњаја“. Грошница је наоружана једном „целом“ ракетом, три су у Драчи, а по четири у Горњим Комарицама и Новом Милановцу. Дакле, остаје само надање да града више неће бити.

КРАЂЕ У ПРОДАВНИЦАМА

Пршута испод

Пише Гордана Божић

Ситне крађе постале су неизоставни део по словања готово сваке продавнице. На мети крадљиваца је храна, али и скупи парфеми, луксузна пића, козметичке креме и шминка, скупе чоколаде. Не краду само они којима је лоповљук професија. Разну робу са рафова кришом у цел стављају деца, тинејџери, академци, мажке са малом децом у колицима, жење у бундама и углажени грађани. Трговци кажу да лопови потичу скоро из свих слојева друштва. Њихови мотиви су различити. Надјмлађи, најчешће, без питања узимају слаткише, средњошколци воле „бесплатно“ пиће и цигарете, док старији меркају дезодоране,

Велики маркети права су мека за лопове, а најчешће краду прерамбене артикле, али и парфеме, скупа пића и чоколаде, козметичке производе. Има и оних који пре него што стигну до касе поједу храну коју су пазарили

парфеме, бомбоњере, пршуту и крашки врат.

Продавнице све чешће имају сопствено обезбеђење и сугурносне камере, док велике трговинске куће улажу много новца у физичко-техничко обезбеђење. Зато трговци тврде да је број крађа мањи него раније, али да су и лопови вештији.

■ Ухваћена са 18 крема

У камере на свим одељењима, које прате сваки покрет потрошача, готово сви артикли, посебно скупљи, имају специјалне налепнице са кодовима на које реагују аларми.

- Имамо камере у радњи и снима се готово све. Мажке, с бебама у колицима, најчешће краду влажне марамице или средства за купање. Мисле да их не видимо када у корпама колица покривају украдену

робу својим јакнама. Неки се служе и триковима у крађи, посебно када желе да из радње однесу скупљу робу, са живогима који се оглашавају на излазу. Човек је, тако, ушао у радњу, узео два велика паковања „памперса“, пришао каси са друге стране и обавестио продавачицу да је грешком, пре неколико сати, купио пелене по грешне величине и сада их, наводно, само заменио, причају у једној парфimeriji у центру града.

У једној продавници „ухватили“ су мајку која је, испод своје бебе, у колица гурала пршуту, плазма кекс и кафу. Када је стигла на касу у корпи није било ових производа, па су трговци одмах позвали обезбеђење.

Како су папрено скупи производи често на мети лопова, трговци су се досетили да, уместо робе, на рафове изложе само кутије. Најчешће је реч о скупоценим кремама, парфемима, пићима. Уколико купац тражи да пазари производ, тек онда га донесу из магацина.

Пре неколико година, док је на рафовима још била роба, а не кутије, у једној од продавница пре храмбене робе ухваћена је једна „госпођа“ са 18 „ниве“ крема, која је сакрила у доњем делу тренерке.

ОВО СУ НАЈЧЕШЋИ НАЧИНИ КРАЂЕ

ПРИЧА ПРОДАВАЧИЦЕ КОЈА ЈЕ ОГОРЧЕНА И ПОСТИЋЕНА СВОЈИМ СУГРАЂАНИМА

Српска брука у кинеској радњи

Пише Драган Рајичић

У најстрожем центру граду, у подрумском простору некадашњег знаменитог „Центротекстила“, смештена је кинеска робна кућа „Шун Фа“. Закупци су млади брачни пар, господин Ђи Пу и госпођа... Хм, њено име је мало теке за памћење, али она је сама себе окупила, одлучивши да буде Вики. По овом имену је знају и запослени и муштерије.

Дошли су, наравно, издалеке Кине да у Србији започну бизнис, евентуално, остваре онај „амерички сан“, али на свој начин. Млади, вредни, пуни наде и енергије, Ђи Пу и Вики раде практично даноноћно. Тоне и тоне робе, од игле до локомотиве, треба овде најпре допремити, а потом и продати. Они имају у закупу још једну радњу, на Аеродрому, а по Србији њихова родбина, са којом су пословно повезани, такође има сличан бизнис. Рад и само рад - њихова је животна и пословна филозофија коју следе где год да су. Мала зарада на цени, али велике количине продатих артикула омогућавају им да бизнис и овде гурују стабилно и на дужи рок. Знамо, додуше, да кинеска роба не може да се подиши врхунским квалитетом, али су им цене толико привлачне да им је немогуће одолети. Ако ћемо поштено, да нам није Кинеза, тек бисмо били голи и боси.

У робној кући „Шун Фа“ запослено је шест жена. Све су у сталном радном односу. Плате су скромне, али уредне. Са радница-

Иако је место догађања приче која следи једна кинеска радња, она, заправо, говори о томе докле смо ми заиста догурали као људи. А говори и о Србији 2010. у којој се у крађу иде чак и породично

маје увек ту или Вики или њен супруг. Радња се отвара у пола девет ујутру, а затвара у пола девет увече. Кроз њу током дана профедиљује маса људи. Међу њима има, међутим, и оних који ту свраћају из сасвим другог разлога, а о томе нам говори радница В.Р. која, разумеће се зашто, не жели да њено сведочење објавимо с пуним именом.

- У овој радњи радим нешто више од годину дана, отако је отворена. Уредно сам пријављена и третман који ја и остale раднице имамо код послодавца је коректан. Некада сам радила у фабрици аутомобила, онда сам као и многи остала без посла и да ми није Ђи Пу и Вики не зnam како бих помогла својој породици. Наш посао је да распакујемо и изложимо робу са ценом, да је „очијујемо“ и да потом помогнемо муштеријама да што лакше пронађу оно због чега су дошли.

■ Краду и стари и млади и ...

Али, рекосмо већ, не долазе овде сви да за мале паре нешто купе. Долазе и они који би да из кинеске робне куће понесу што више, а да за то не дају ни један једини динар. Лопови! Толико их има да наша саговорница о њима говори и са горчином и са осећајем стида.

Све жене, што им олакшава намеру да посегну за туђим. Имамо и видео надзор, зграда има и неко обезбеђење, али - цаба. Да побројим све оне које смо ухватили у крађи требало би да ми дате целе новине. А вероватно толико и за оне који су кући отишли с нашом робом без да су за исту дали и џедан динар. Њихова недела откривали смо накнадно, кад смо затицали полуправне рафове.

В.Р. каже да и међу „поштеним“ муштеријама има дискриминаторске свести према Кинезима и њиховом раду. Често праве неукусне шале, оно што је и

наче багателно покушавају да пазаре по још низним ценама, као да су на пијаци. Дешава се и да нешто рекламирају без икаквог осnova.

Један господин је рекламирао качket који уопште није ту купљен. Донео је заправо свој стари, односно дао свој новац ради мира у кући. Права мука ових радница и њихових послодаваца је, међутим, што свакодневно морају да се боре са хордом лопова. В.Р. наставља причу о њима:

- Има их свих узраста, од деце до оних у позним годинама. Кра-

ПРОБАЈУ ЦИПЕЛЕ, У КУТИЈУ СТАВЕ СТАРЕ, А ИЗ РАДЊЕ ОДУ У НОВИМ

бебе

Власница радње у којој се продају украсни предмети за домаћинство и чије су муштерије најчешће жене каже да краду оне „госпође“ у које нико не би посумњао. О томе сведочи пример једне „даме“, чији је муж био лекар и која је редовно долазила у ову радњу, разгледала робу, распитивала се за цене, али никада ништа није купила. Увек је на себи имала сако који је био пребачен преко рамена као да је на брзину изашла из канцеларије. Једном приликом узела је столњак са полице и ставила га испод сака, али пошто је муштерија преко пута ње видела и погледом јој то и ставила до знања, „госпођа“ је вратила столњак на полицу.

- Када се овако нешто деси најчешће кажемо да је то болест, али како се не дешава да неко нешто

донесе и остави у радњи, пита се наша саговорница, присећајући се атрактивне девојке која је украља касицу од 295 динара, али су је на вратима зауставили, па је морала да врати предмет који је „заборавила“ да плати.

У једном познатом градском ресторану годинама су као ноћни чувари радили пензионисани муж и жена. Једном приликом кувар који је заменио смешту приметио је да у фрижидеру нема великог комада меса дивљачи, који је претходног дана припремио. Примећивао је и раније да понешто недостаје од сухомеснатих специјалитета, али није био сигуран, нити је могао да тврди да неко краде. Пошто је у ресторану постојао видео надзор, газда је, прегледајући снимак шест дана уназад, установио да свако јутро око пет сати, пред полазак кући, пензионисани чувар од свега што се нађе у фрижидеру део упакује „за понети“. Када га је власник позвао на разговор због мањка robe, он је међу првима дошао, рекавши да је он ту да помогне да се проблем реши. Када су му показали снимак поручио је власнику да добро чува

ту касetu јер ће му требати и отишао. Он и супруга радили су 15 година код тог газде.

■ Разрађене технике

Велики тржни центри, у којима су прехрамбени артикли најчешћа роба на рафовима права су мека за лопове. Мирко Станишић, трговац у једном великом крагујевачком маркету, каже да се лопови деле на клептомане и оне који краду из немаштине. Ови други, поред класичне крађе, прибегавају и конзимирају хране док, наводно, шетају полупуста колица у маркету.

- Дешава се да купе по 200-300 грама сухомеснатог и поједу кришом док гурају колица. Празан папир потом завуку где процене да је згодно. Нема правила ни ко краде, ни шта се краде. То све више раде средовечни и старији људи, за разлику од увреженог мишљења да крађи прибегавају клиници.

ВЕЋИНА РАДЊИ САДА ИМА ВИДЕО НАДЗОР

Чоколаде су међу првима на листи украдених артикула, а забележен је случај да је један човек, свакога дана долази у маркет, украо 36 великих „милка“ чоколада и продавао их на тезги на оближњој пијаци, прича наш саговорник.

Једну од техника коју лопови често користе у крађи продавци су прогласили трговачком легендом. Овај метод има две фазе. У првој, лопов узме најјефтинију саламу, коју потом плати на каси. Друга фаза почиње кад се врати у исту продавницу и овога пута изабере најскупљу шунку од понуђених. Њу ставља у омот претходно купљене саламе, на којем је написана десет пута мања цена.

Негова колегиница из мале козметичке радње, где су артикли мање доступни муштеријама, каже да они грађане углавном служе, па су и крађе ређе. Ипак, део са ситном козметиком је муштеријама при руци, а продавачице најчешће примете недостатак артикла када је већ касно. Како нам

је рекла Милена Јаковљевић, која је већ 20 година трговац, крађа је увек било, посебно у данима великих гужви у трговинама.

Неке продавнице су се од ове понасти заштитиле алармима, који реагују на магнетне заштите на сваком артиклу. То је у свету давнашаја пракса, а овај вид обезбеђења од крађе најчешће се користи за гардеробу. Ипак, ни то често није заштита од лоповских покушаја.

Продавачица у једном ексклузивном бутику каже да има наивних који обично сакрију ситнију ствар, мајицу, кошуљу, рукавице и покушају да то изнесу. Међутим, непријатност наступа када аларм на улазу запиши и онда су то, по њеним речима, мучне ситуације. Свако од њих има неко своје објашњење, нико одмах не признаје да је хтео да украде.

Продавци се слажу да је крађа увек било, а да тешко егзистенцијално време у којем живимо само мења врсту робе која се краде и можда профил оних који узимају без питања и плаћања.

Хлеба, надвлачимо преко завеса са бескруполозним лоповима, прича Б. Р.

С друге стране, ми се са Кинезима лако споразумевамо, али они недовољно знају наш језик да би могли да се са нашим олошем прегађају по судовима и тужилаштвима. Јасно им је само да би то било губљење времена и да би преступници који готово свакодневно чине исте гадости у Кини били одавно - стрељани за пример.

Кинези Џи Пу и његова супруга Вики својим скромним бизнисом у Крагујевцу помажу и десетак наших породица да некако преживе. Настављају вредно да раде, ћуте и трпе оно што је њих снашао са на ма. Брука, уосталом, није њихова него наша, и то сада када само што нисмо ушли у Европу. Декомплетирали кинески алат у њиховим радњама (вајдица и један украдени шрафцигерчић!) сам за себе говори докле смо стварно стигли. А наша саговорница В.Р. одлучила је да о ономе што се пред њеним очима свакодневно одвија ипак проговори. Своју исповест овако завршава:

- Можда би било добро да нас повремено обиђу и полицијаци у цивилу... Можда за лоповлук треба драстично повећати казне... То можда, али оно у шта сам сигурна то је да под хитно нешто морамо мењати у своју свести, по којој се у крађу може ићи и породично, са дететом у једној, а мужем у другој руци. Ако се ту нешто не промени, бојим се да нећемо стићи нигде, ни као Срби, ни као људи.

ВЛАСНИЦА ВИКИ НЕМОТНА ДА СЕ ИЗБОРИ СА ЛОПОВИМА

од наше робе. Можда баш он, а можда и неко други, једном приликом је на волшебан начин укравају кутију кишобрana.

Жене које раде у овој кинеској радњи сучавају се са још криминалним и бизарним наступима муштерија. Списак поменутог бешчашћа наша саговорница допуњује и овим догађајима.

- Мајка детету проба сандале, онда искористи гужву и у кутију врати старе сандале, а дете одведе у новим. У радњи коју Џи Пу има на Аеродрому исто то урадио је неки господин када је нестало струје. Вратио је у кутију своје поцепане ципеле и отишао у новим. У тој радњи десило се и ово: кад је лопов схватио да га једна колегиница видела у крађи, пришао јој је и за претио да ће је заклати ако га офирира. Онда се изгубио из радње.

Имали смо и случај младе и згодне девојке која је украдла хаљину, али јој ни то није било довољно па је украдла и прслук муштерије која га је на тренутак заборавила у кабини.

■ Надвлачење са завесама

Догађај од пре неколико дана

В.Р.

је запамтила као најмучнији. Док о њему говори, у гласу јој се још осећа горчинा.

- Средовечна Ромкиња покушала је да изнесе две завесе које је згурала у своју торбу. Када смо то

приметиле и покушала да је зауставимо на степеништу, она је за

весе вукла на једну страну, а ми

на другу. Онда је, видевши да ћемо успети да јој отнемо нашу робу, дохватила противпожарни апарат са намером да га баци на

нас. Ми смо се повукле низ степенице, а она је пожурила ка излазу. Онда смо поново потрчала за њом и успеле да јој узмемо једну завесу. Другу нисмо јер се у њеној руци одједном створио један велики камен и опет смо морале да одступимо. У рвану са овом бесприсједом отимачицом, Вики је задобила и лакшу повреду. Горе од тога јој је, међутим, пао осећај немоћи и незаштићености. Од тада из ње као да је нестало весеље и позитивне енергије којом је заиста зрачила. Цео тај дан преплакала је за касом.

Све се ово догађало усред бела

дана, наочиглед десетак муштерија, које су све то немо посматрале.

- Осећај понижености, немоћи и горчине увикао се и у остale раднице. Није нам толико тежак сам посао, није проблем ни у мало плати, знамо да су времена тешка и да многи немају где ни толико да зараде, наша највећи проблем је у стресу и страху коме смо свакодневно изложене. Ја имам 48 година, средњу стручну спрему, данас овде радим јер ми нико други није понудио бољи посао. Џи Пу и Вики су коректни и као људи и као послодавци, али због онога што нам раде наши суграђани стално ме прати осећај понижености, стида и неверице да се све ово догађа баш нама. Да се усред бела дана, штитећи фирмама која нам је дала какво такво парче

и жене и мушкирци и младићи и девојке. И Роми и Срби подједнако, а понекад у крађу иду и породично. Недавно је једна жене са мужем и дететом стала за касу када је запиштао чип. У торби је био дечак који су покушали да украде, а на моје питање „Зар се та ко васпитава дете?“, госпођа се само ноншталанто наслејала. На то је и Џи Пу немоћно раскирио руке и пустио их да оду, поучен претходним искуствима да од званија српске правне државе у помоћ нема много вајде.

Краде се иначе све, од алата, преко разних одевних предмета, обуће, играчки, до завеса, шустике и кишобрana, рецимо. В.Р. издавају још неколико невероватних епизода.

- Ухватимо стару госпођу са украденом дечијом пичамом. Унуку јој, каже, рођендан, а њој пензија мала. Ухватили смо тога који је украдао вредност мања од 18.000 динара не гони се по службеној дужности, већ искључиво по приватној тужби оштећеног. Политика свих великих трговинских ланaca у Србији је да не гоне судски лопове, јер се то не исплати. Зато се у случајевима сматрају крађе у трговини не зове полиција. Уколико је и позову, само се сачини записник и то је све. Нема хапшења, нити кривичне пријаве. Пракса је да се на

преки дан, док смо чекали да полиција стигне, он је од нас мирно отишао, а радник обезбеђења нас је поучио да ни он нема право да га зауставља јер тог тренутка у рукама није имао ништа

ШТА СЕ ДЕСИ КАД СЕ НЕ ПРОВЕРАВАЈУ ДОКАЗИ

Суд доделио струју покојнику

Лажним пуномоћјем на име покојног Арсенија Бабића суд донео решење о привременој мери да се прикључи струја за потребе инвеститора Милорада Малешевића из Рашке. Због тога су против њега и адвоката Дејана Тадића станари поднели кривичну пријаву, а траже и одговорност судије која није утврдила идентитет тужиоца - покојника

Пише Елизабета Јовановић

3 а правосуђе није изне-нађење да одавно по-чивши посмртно остварују права на суду. Такође, није чудо да покојници „својеручно“ потписују пуномоћја адвокатима која достављају суду као званични документ и он као такав пролази. Како је то могуће? Одго-вор је кратак - захваљујући папиру који трипи све. Поготово када се не проверава његова садржина.

На једном скорањем случају базира се и ова прича, где је по-којник путем суда покушао да се прикључи на градску електромрежу и умало му то није пошло за руком. Да су се којим случајем поклопили бројеви струјомера са рачуна који стижу на покојнико-во име и дан данас, јер наследници нису струју превели на себе, или да су радници „Елек-трошумадије“ спровели судско решење о привременој мери не проверавајући број струјомера на који гласи решење, можда би заиста Арсеније Бабић из Улице Јанка Веселиновића број 2 био први покојник који би имао разлога и да части. Овако, случај је добио другу димензију.

ЗВАНИЧАН ОДГОВОР СУДА

Судија радила по закону

Како је промакло делиоцу правде да прихвати пуномоћје покојног човека нисмо успели да сазнамо од судије Зорице Радаковић јер је на годишњем одмору. Ипак, дошли смо одговор од портпарола судије Иване Рачић које преносимо у целости:

„У парничном предмету овог суда 22П-30955/10, тужба са предлогом за одређивање привремене мере поднета је суду 11. августа ове године, уз коју су достављени прилози и то потписано пуномоћје од стране тужиоца адвокату Дејану Тадићу и рачун за електричну енергију за јун 2010. године, издат од стране ЕД „Електрошумадија“ Крагујевац дана 01. јула 2010. године.

Као тужилац у овом предмету наведен је Арсеније Ба-бић из Крагујевца, Улица Јанка Веселиновића бр. 2 стан

ЗГРАДА У ЈАНКА ВЕСЕЛИНОВИЋА БРОЈ 2 У КОЈОЈ ЈЕ СПОРНИ СТАН

Против адвоката Дејана Тадића из Крагујевца, који је доставио суду лажно пуномоћје давногочившег Арсенија Бабића, поднета је кривична пријава, као и против Милорада Малешевића из Рашке који је на овај начин покушао да се прикључи на електромрежу, иако није у сродству са Бабићем, него је био један од инвеститора стамбеног објекта који је никao на његовом поседу.

■ Тужба против адвоката

Кривичну пријаву поднео је у име свих станара члан управног одбора Савета станара Зоран Тошанић, који има непокретности у том објекту, за дело фалсифковања исправе почињено у саизвршилаштву. Наводи се да су по претходном договору, неутврђеног дана у августу ове године, сачинили лажно пуномоћје у

Тадићевој адвокатској канцеларији о заступању пред основним судом у Крагујевцу, где је на месту властодавца потписао Арсенија Бабића, који је преминуо још 1978. године, да би га потом Тадић употребио 11. августа приликом подношења тужбе против ЕД „Електрошумадија“ којом је трајио привремену меру, како би Малешевићу омогућио прикључење на електромрежу за стан број 13 у новој згради у Улици Јанка Веселиновића 2. Малешевић се, како тврди Тошанић у кривичној пријави, незаконито уселио почетком августа.

Он даље истиче да су успели у намери, јер је судија Основног суда Зорица Радаковић, не проверавајући идентитет тужиоца, по хитном поступку, истога дана, донела решење којим је усвојила привремену меру „преминулог

тужиоца“ Арсенија Бабића и наложила „Електрошумадији“ да одмах прикључи на мрежу стан број 13. Међутим, до реализације није дошло.

По речима Светлане Миленковић, правнице „Електрошумадије“, није било могуће спровести у дело привремену меру јер њихови радници нису успели да пронађу бројило под наведеним бројем. На том месту више није ни објект.

Правница појашњава да се на суду не доказује власништво, него је доволно да је у објекат у државини - да сте корисник. Не доказује се ни основаност државине, јер може бити и објекат у неоснованој државини. Они су углавном били дужни да укључе струју по одлуци суда, а основаност се оспорава или брани у другом поступку.

■ „Забуну“ унео рачун од струје

Зоран Тошанић објашњава и да је Скупштина станара зграде где се налази спорни стан тужила Милорада Малешевића због на-кнаде штете и преваре. Он је на њима непознат начин ушао у једи-ни незавршени стан број 13, који је предмет парничног поступка због фiktivne продаје Божидару Раичевићу из Београда, те му је због тога био потребан хитан прикључак на градску електромрежу.

- Затрагили смо да се, у најкраћем могућем року, привремено одузму оригинални судски списи из предмета који се налази у писарници Основног суда како би се спречило евентуално уништење лажног пуномоћја и тужбе са привременом мером, основних дока-

за фалсификовања, и да се обави информативни разговор са судијом и са радницима Електрошумадије, као сведоцима, код којих је Малешевић долазио и захтевао да спорни стан прикључе на мрежу, каже Тошанић.

Наглашава да је Малешевић че-тири пута осуђиван правносна-жно, између остalog и због превара, а да је у конкретном објекту неке станове продавао и по неколико пута различитом купцима. Због тога је била отворена истрага у овдашњем суду за читири случаја, али суд је неславно завршило када је предмет од судије Милевке Миленковић наследио 7. јула донео ослобађајућу пресуду због недостатка доказа.

- То је осоколило Малешевића да се усели у стан који је био у привременом поседу Скупштине станара до окончања парнице коју су станари покренули због преваре, јер су сопственим средствима завршили зграду, каже Тошанић и додаје да је тада уследило Малешевићево ковање пла-на са адвокатом Тадићем како да се прикључи на електромрежу, јер је дуговао преко 200.000 динара на име грађевинског при-кључка.

Искористио је околност да је на тој адреси раније становала по-којни Арсеније Бабић, на чије име су стизали рачуни. Један од рачуна даје Тадићу и он тражи

АДВОКАТ ДЕЈАН ТАДИЋ

Могуће је да се поткрада грешка

Питали смо и адвоката Дејана Тадића како је могуће да се користи генералијама покојника и да ли зна да је против њега поднет кривична пријава због тога. Био је веома изненађен питањима и одговорио је кратко, не смо у своје, него и у име свог клијента Малешевића.

- Не знам за кривичну пријаву. Могуће је да се поткрада грешка приликом писања тужбе, те да смо уместо имени Бабићевог сина, који има стан у тој згради и кога сам такође некада заступао, написали име Арсеније, каже адвокат Тадић.

Хитан прикључак на мрежу, уз образложење да живи на тој адреси са малом децом и да ће му се укварити намирнице у замрзивачу.

- Сва је срећа што су радници „Електрошумадије“ ишли од ста-на до стана и распитивали се где живи Арсеније Бабић. Сазнали су тако да је он одавно умро и то проверили у матичној служби. Онда су ме обавестили и поднео сам кривичну пријаву против адвоката Тадића и Малешевића надлежном тужилаштву и полицији, каже Тошанић.

У званичном полицијском саопштњу, између осталог, каже се да се поменута шесторка претходно договорила, знајући да се у Београду игра фудбалска утакмица и да ће се навијачи по њеном завршетку враћати кући преко Тополе, да организује „сачеку-шу“ у Улици Солунских ратника, код поменуте бензинске пумпе.

Иначе, треба напоменути да се, за разлику од осталих актера, Миодраг Г., схвата-ши да га је полиција идентификовала, сам јавио истражном судији Основног суда. Сви нападачи су, након саслушања, пуштени да се бране са слободе, јер су признали кривично дело за које се терете.

Увиђај су, по овлашћењу истражног судије Основног суда, обавили припадници Полицијске управе.

E.J.

ПОЛИЦИЈА

Каменован комби с Партизановим навијачима

У ноћи између 18. и 19. августа, пола сата по ноноћи, у тополској Улици Солунских ратника, у непосредној близини „Југопетрове“ бензинске пумпе, дошло је до инцидента у коме је Дарко Ш. (40), из Заклопаче код Краљева, задобио лаке телесне повреде - у виду нагњечења поглавине.

Наime, нападнути су навијачи „Партизана“, који су се враћали из Београда са фудбалске утакмице коју је њихов клуб играо са „Андерлехтом“ из Брисела, упркос чињеници да нису имали видљива навијачка обележја.

„Мерцедесов“ комби трстеничке регистрације, у коме се налазило 14 навијача и једна жена са дететом, каменовало је више особа, које су доције идентификоване. Реч је о Немањи Ж. (22), Петру Ј. (21) и Богдану А. (19) из Тополе, затим Николи Г. (21) и Миодрагу Г. (19) из Аранђеловца, као и још једној особи из Младеновица, за којом се још увек интезивно трага. Сви су осумњичени за кривично дело насиљничко понашање.

Шта се, заправо, догодило? У тренутку када је разбијено предње ветробранско стакло, Дарко Ш., који се налазио за управља-

чем, зауставио је комби. Један од нападача пришао је возилу, палицом поломио задње лево стакло и ударио возача по глави, а затим су се разбежали. Испоставило се да је Богдан А. био тај који је разбио ветробранско стакло, а Немања Ж. металном палицом поломио задње стакло и покушао физички да се обрачуна са возачем комбија, кога је Богдан А. ударио каблом по руци и глави. Затим је нападач за којим полиција трага упалио навијачку бакљу и кренуо да је убаци у возило, али кад је угледао жену са дететом предомислио се, након чега су и побегли.

Повређеном возачу је најпре указана лекарска помоћ у Дому здравља у Тополи, а потом је транспортован у овдашњи Клинички центар, где су и квалификоване његове повреде.

ИНВЕСТИЦИЈЕ

Крагујевачко Сунце лидер у Србији

Компанија „Сунце Маринковић“ отворила је нови производни погон код „Метроа“, површине од 3.500 квадратна, у који је уложено 1,2 милиона евра

Jедина компанија која је започела и завршила инвестиције у време кризе, „Сунце Маринковић“, отворила је прошлог понедељка нови производно-пословни погон за производњу грађевинске стопарије у Крагујевцу и уједно обележила 81. годишњицу постојања.

Велелепни објекат, површине од 3.500 квадратних метара, у ко-

ји је уложено 1,2 милиона евра, налази се на локацији „Сервис 2“ код „Метроа“. У овој фирмама запослено је стотину радника, а до краја године планирано је и упошавање инвалидних особа.

Свечаности, која је уприличена поводом отварања новог погонса, присуствовали су бројни сарадници, пријатељи и запослени у компанији, као и представници амбасада земаља у које „Сунце“ извози своје производе.

- Својим активностима желимо да потврдимо дугорочност наших планова на тржишту Србије заснованим на пружању квалитетног и безбедног производа. Почетак девете деценије присуства на тржишту обележиће и извоз у земље

Бенелукса, Хрватску, Грчку и Шведску. Наши планови су да у наредном периоду наставимо са ширењем по-словања у региону и повећамо постојећи извоз, рекао је Владимир Маринковић, менаџер „Сунца“.

Иначе, компанија „Сунце Маринковић“ један је од водећих производица алюминијумске и ПВЦ стопарије у Србији. Ова породична фирма основана је 23. августа 1929. године, као мала породична браварска радионица. Основач Александар Маринковић био је познати бравар, а фирма је добила име по симболу Сунца који је постављен на Каменом мосту у центру Крагујевца.

Наследници Александра Маринковића, син Љубиша и унуци Душан и Владимира, наставили су традицију и успешно воде ову фирмну. Иначе, у радним јединицама компаније, осим стотину врсних мајстора, запослено је више од 20 висококвалификованих менаџера, који сви заједно дају допринос квалитету производа. Г. Б.

УКРАТКО

Сусрет енигмата Србије

У Крагујевцу ће се предстојећег викенда одржати десети, јубиларни Сусрети енигмата Србије, под покровитељством Скупштине града. Учесници ће бити смештени у студентском дому Слобода, где ће се бити уприличене енигматске трибина и годишња скупштина Енигматског савеза Србије, а турнир енигмата-шахиста, првенство Србије у решавању загонетки, у супер квизовци и у састављању загонетки одржаваће се у просторијама Шаховског клуба Раднички.

На трибини ће бити речи и о крагујевачкој енигматици, а у суботу ће се отворити изложба Домаћи и страни енигматски часописи и Тридесет година енигматског рада Бранислава Никића.

Проглашење победника у свим дисциплинама и подела награда-плинији су за крај Сусрета, у недељу.

Хумане секретарице

На Градским базенима, од 27. до 29. августа (од 20 сати), одржаће се ватерполо турнир хуманитарног карактера, на коме ће учествовати екипе познатих крагујевачких фирм. Улаз је слободан, а на самом турниру сакупљаће се добровољни прилози. Организатор турнира је Удружење секретарица Крагујевца, а сав приход са ове манифестације намењен је за породицу Вујићић из Малих Пчелица, која живи у веома тешким условима.

Четврто Вујићића станује у недовршеној кући, под плочом, у 35 квадратна, у само једној скромно опремљеној соби. Ружица је од пре шест година, када јој је умро муж, самохрана мајка три сина, Милије (27), Милана (24) и Богдана (13). Двојица старијих су незапослена, а Богдан је ученик. Мајка није у стању да им обезбеди ни најосновније животне намирнице.

Удружење секретарица је већ испунило велику Богданову жељу да има компјутер, али овој породици недостају много прече ствари, па секретарице Крагујевца позивају суграђане да се, присуствујући забавном ватерполо турниру, покажу и као хумани људи.

Svaki drugi proizvod 70% jeftiniji

Pri kupovini dva ista proizvoda drugi proizvod je 70% jeftiniji!

Akција важи од 27.08. do 05.09.2010. године или dok traju zalihe u tom periodu.

20% POPUSTA
NA ŠKOLSKI PRIBOR 28.08. DO 05.09.2010.

Popust важи dok traju zalihe u tom periodu i ne важи за akcijske artikle.

Таман кад се чинило да смо се о свему потанко испричали, саговорник предложи још нешто: „Ни речима, ни сликама не може да се дочара то што радим, идемо да се уживо уверимо“.

Пут нас води у насеље Шумарице, до куће у којој је тениска академија Дејана Петровића. Љубазни домаћин, Дејанов отац, отвара нам капију и показује све шта се има видети.

На левом делу плаца је велика, али са укусом и мером саграђена кућа, са огромним тремом, а паралелно са њом је уређени дворишни део у који као да је „пресењена“ дивљина природе. На врху су извори и врела, па мали водопади који се спуштају у вирове, одатле водотоци који се спајају и раздвајају, да би се на крају све слило у базен, неправилне форме, налик ували у стенама. Уз њих је природно растиње складно са целим амбијентом.

То је пејзажна архитектура на делу. Успешна симулација природе функционише уз помоћ силне технике, при чему сва вода кружи у систему, али су спонови цеви и електричних каблова и сви вентили и испусти вешто замаскирани, тако да се види само оно што је жељени ефекат. Ноћу се са четрдесетак скривених сијалица ствара и посебан светлосно-визуелни доживљај.

У целој композицији доминира камен у виду необрађених громада и комада и да нам њен аутор сам није показао шта су стварне природне стене, а шта симулација од синтетичких материјала, не бисмо могли да разликујемо симулацију од оригиналa. По форми, боји, па и патини једно од другог ни по чему не одудара, а комбинације су прављене тако да ће збуњити и онога ко би се кладио да погађа шта је природно, а шта вештачко.

■ Икебане и „бильне“ слике

Осмишљавање и комплетну „изведбу“ овог врта потписује Нагип Исмаиловић, Крагујевчанин од 1958., када се као двогодишњак са породицом овде доселио из косовске Горе, човек коме је тешко укратко и набројати сва занимања, пасије и рукотворине које је до сада оставио. Описано двориште у Шумарицама само је једно од скоро небројених Нагипових дела.

Од 2000. године званично је пензионер. Стаж је стекао у Техничко-ремонтном заводу као пиротехничар, мада је прво завршио браварски занат у некадашњем ВИШ-у.

- Још тада сам нешто почeo да дизајнирам од стариx чаура, а уметност је велика игра и што се више играте - ствар постаје све озбиљнија, објашњава Нагип своје почетке спајања маште и креације.

НАГИП ИСМАИЛОВИЋ, ЧОВЕК ОД ЕНЕРГИЈЕ И МАШТЕ

Да не буде све у бетону

НАГИП ИСМАИЛОВИЋ УВЕК У ПОКРЕТУ

Уствари, прво је почeo да се бави цвећем и икебанама.

- Немаштина најбоље васпитава човека. Иако је мој отац дugo година држao чуvenу крагујевачку по-слastičarницu „Извор“, од мене је тражио да сам зарађујem за живот.

Како сам велики љубитељ природе, почeo сам са цвећем, али су ме све више интересовале ретке и егзотичне биљке, које сам налазио путујuћи по земљи и целој Европи. Било је то време кад се друштво лако скupи и запуца у свет.

Онда му је „синула“ идеја да те ретке биљке, односно њихови делови, посебно плодови, могу да буду елементи сликарских композиција. Почеко је да их „баца“ на платно и комбинујe са бојама. Слике су наишле на одличан пријем.

- Баш сам се био загрејao, па сам на све могуће начине, преко пријатеља светских путника, почeo да набављам биљке из Аустралије, јужне Африке, Америке. Дошао сам до 480 врста плодова, од лотосовог цвета, преко африч-

Иако је по основном занимању био бравар и пиротехничар, Крагујевчанин „горанске лозе“ постао је признати аутор пејзажне архитектуре. Маштовитим комбиновањем камена, биљака и светлости оплемењујe дворишта и вртove, нема академску titulu, али је уважен међу колегама и са дипломама примењених уметника

ке шишарке од метра и по, до цветова цакаради с крајњег афричког југа, објашњава Нагип. Показујe сачувану позивницу за изложбу у београдској галерији „Ски-ца“, под називом „Последња оаза“. На њој пише: „Ликовна и примењена уметност на платну са егзотичним биљем Нагипа Исмаиловића, 14. септембар 1990. године“. Укупно је било једанаест таквих и сличних изложби.

■ „Водени зидови“ још трају

Дружећи се са природом, успут се бавећи и траварством и сакупљањем лековитог биља, Нагип почиње да запажа вредност камена у природним формама, његову разноликост, боје, светлуцања... Родила се, наравно, и нова замисао.

- Негде 1984. године урадио сам први „водени зид“ за извесног виолинисту Елвиса из Петровца на Млави, димензија два пута 1,3 метра, каже Нагип, претпостављајuћи да нам је све јасно.

Кроз више потпитања, капирајo да је „водени зид“ композиција састављена од различних облика камена и биљака, у раму који је хидроизолован јер кроз њега не престано кружи вода смеровима које јој је Нагип програмираo, а у „зид“ су уградене и електричне светиљке, које целом „зиду“ дају додатни ефекат.

Аутор каже да је тада морао да испече и нове занате. Електричарски збор „увођења“ струје у своје креације хидроизолаторски збор воде која кружи сликом, а кад су струја и вода заједно, мора се обезбедити апсолутна безбедност.

- Показало се да сам у један „водени зид“ уградио и доста полудрагог камена, кога ко зна где сам нашао, а да нисам ни знао његову праву вредност. То сам касније сазнаo кад се показало да је камен делимично пропидан и да се кроз њега светлост прелама на

ЈЕДНОСТАВНА И УКУСНА РЕШЕЊА - КУЋА У ВРЂАЧКОЈ БАЊИ

ну и равно

посебан начин, прича Нагип, који ни сам не зна колико је урадио „водених зидова”, али зна да неки и дан да-нас украсавају приватне куће или пословне просторе.

■ Базен на четвртом спрату

Стиче се утисак да Нагип о томе говори као о далекој прошлости, о „раној фази“ свога рада, јер је, заиста, направио још један велики корак напред. У међувремену је добио вредног сарадника, пријеузи-ла му се кћерка, која је завршила и школу пејзажне архитектуре. Више од десет година у фокусу му је опле-менјавање двора.

- Када се доврши кућа, она је готова и траје док траје, а дво-риште је увек недовршена прича, треба га неговати и одржавати, једноставна је „форм-ула“ коју следи Нагип.

Он је, уствари, сачувао елемен-те којима је украсавао ентеријере - камен и биљке, само што се овде ради о великим површинама на отвореном простору. Питамо га како „уговора послове“ са муште-ријама?

- Прво питам људе шта хоће. Да ли хидро систем са фонтанама, базеном, са каквим биљкама, да ли хоће базен за децу или и за одрасле. Онда им нудим идејно ре-

шење из кога могу видети да ли су то жељели, а затим се ради компјутерска анима-ција, која је практично детаљан пројекат, слика њиховог новог дво-ришта.

Показује нам фотограfiје недавно урађеног двора у Врњачкој Бањи (видите их уз текст) које је скорије довршио, да-њу и под посебним осветљењем, а закључак препу-шта читаоцима.

Како да камен набавља на разним странама, једну врсту у неким поткопа-ничким селима, други на Јастреп-цу, онда га шле-

ОПЛЕМЕЊЕНО ДВОРИШТЕ ТЕНИСКЕ АКАДЕМИЈЕ У ШУМАРИЦАМА И ДЕТАЉИ НАГИПОВЕ ПЕЈЗАЖНЕ АРХИТЕКТУРЕ

СКЛАДАН СПОЈ ПРИРОДНОГ И ВЕШТАЧКОГ, ПЛУС СВЕТЛОСНИ ЕФЕКТИ

DR PAVIČEVIĆ
GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA

Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034 / 461 339
034 / 463 333
Mob: 063 / 619 436

Stomatološka ordinacija
Dr BLANUŠA

034 466 308 064 12 23 661
Kragujevac Zmaj Jovina 43

radno vreme
od 8-12h
17-19h

ВРШИМО СВЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ
МИЈЕМА ДЕНТ

Др. Драган В. Ђорђевић
доктор стоматологије

телефони
034/356-444
064/16-20-311
Илинданска 7/1

GIP
KRAГUЈEVAC

GEO ING PREMER

Premer zemljišta... омеђавање
Snimanje objekata... parcelacija
Deobе parcela... izrada
situacionog planа
Snimanje vodova
Izrada katastarsko-topografskih planova
Lepenički bulevar 25/1
Telefon: 034 330 821

DR ALARM

УГРАДЊА
СЕРВИС
ПРОЈЕКТОВАЊЕ
ALARMNI СИСТЕМИ

Miroslava Antića 4
Tel-Fax 302 380, 063 605 318

FENIKS
VIDEO NADZOR
ALARMSKI SISTEMI
EVIDENCIJA RADNOG VREMENA
SA KONTROLOM PRISUPA
SERVISIRANJE ЕЛЕКТРОНИКЕ
OZVUЧЕЊЕ

034 342 368
063 778 50 40
064 235 74 40

А да би се добила форма синте-тичког камена, праве се поставке, калупи од глине, па се методом ливења добијају жељени облици и димензије. Тај процес обављам у радионици, а онда се елемен-ти постављају на лицу места, објашњава Нагип.

Онда прави мали дигресију причом о базену „од стена“ који је урадио на четвртом спрату једне куће. Димензије базена су четрнаест пута четири и по, а дубина два метра. Има широк спектар светлосних ефеката и три врсте грејања - со-ларно, централно и из камина. Ни-смо сазнали где се то „чудо“ налази.

■ Душевно богатство

Нагип Исмаиловић до сада има дипломе шест заната и с по-носом истиче да је члан Удруже-

ња примењених уметника - пеј-зажне архитектуре. Тамо се те-шко доспева ако немате академско образовање, али Нагип је примљен на основу „дела“ која је урадио. Каје да је имао и позива од професора Академије да студијима говори о послу за који се школују.

- Да сада сам радио по Србији и Босни, а циљ ми је да се појавим на сајму пејзажне архитектуре који се сваког септембра одржава у Лондону. Јавио сам им се и жељ-но очекујем позив, каже он.

На крају, следи питање које природно произилази из његове оце-не да „немаштина најбоље вас-питава човека“ - да ли је сада богат?

- Сад сам најбогатији унутра-шњим миром. Ово волим, у овоме уживам. Нисам изгубио душу, јер и цвеће кад изгуби мириш - ту ви-ше нема ничега?

А новац?

- Живим нормално и скромно. Видели сте да смо у Шумарице о-тишли „фордом“ који се тресе и шкрипи на све стране. Друго ва-

УРАДИ ОНО ШТО „МУШТЕРИЈА“ ХОЋЕ

жно превозно средство ми је би-цикл, а највише зарађеног новца уложио сам у радионице и атеље, без којих не бих могао да радим ово чиме се сада бавим, каже Нагип, који заиста делује као скро-ман човек, али пун енергије која-му не дозвољава да се скраси.

Милош ИГЊАТОВИЋ

Хеви метал бенд из Крагујевца „Форевер сторм“ наступио на највећем светском хеви метал фестивалу у немачком месту Вакен. Наши металци зазузели су треће место у јакој конкуренцији тридесетак бендова из читаве Европе и Јужне Америке, уживавајући у музici светских хеви метал звезда и дружењу са музичарима из целог света

Hи највећи светски хеви метал фестивал на свету, који се одржава у немачком месту Вакен, овог лета „није могао без наших“. За то су се постарали чланови крагујевачког хеви метал бенда „Форевер сторм“ („Олуја завек“), који су учешће на овој напредистијији смотрели светских металаца изборили у мају на регионалном такмичењу у Београду, у конкуренцији група из Србије, Хрватске, Босне, Црне Горе и Македоније.

Четворочлана крагујевачка „Олуја“, у саставу Стефан Ковачевић Ковча (гитара и вокал), Милош Милетић Брка (ритам гитара), Владислав Несторовић (бас гитара) и Вук Стефановић (буђеви), појачана менаџером бенда Андром Стефановићем, боравила је на „Вакену 2010“ од 4. до 8. августа. По речима наших саговорника, било је то невероватно и велико искуство у сваком смислу.

На овогодишњем, јубиларном 20. „Вакену“ у ревијалном делу фестивала као хедлајнери наступиле су такве звезде и „звери“ хевија попут: „Ајрон мејдена“, „ВАСП-а“, „Мотел круа“, Алиса Купера, „Слејера“, „Камелота“...

■ Позиви за бис

Крагујевчани су наступили 4. августа у такмичарском делу у конкуренцији 29 група из читаве Европе и Јужне Америке. Имали су термин од 20 минута и за то време су извели четири нумере са свог албума „Соул револушн“, ударне хитове: „Сторм“, насловну песму „Соул револушн“, „Ганслингер“ и „Бетл крај“ и побрали аплаузе и позиве за бис.

- Нисмо желели да „пробијемо“ термин, јер то не би било коректно према организаторима и нисмо одсвирали бис, иако је публика то од нас тражила, кажу Ковча и Брка.

НАСТУП КРАГУЈЕВЧАНА НА ВЕЛИКОЈ БИНИ

„ФОРЕВЕР СТОРМ“ НА ВАКЕНУ 2010

Крагујевачка „Олуја“ одувала и Немце

Пре њих, наступио је фински бенд „Бетл бист“ који је на званичном сајту манифестације и победник овогодишњег „Вакена“.

Сам такмичарски репертоар, сем нашег бенда, иначе убедљиво најмлађих учесника, био је махом еркстремнији и најчешће дед метал. Иначе, фестивал се одржава у истоименом сеоцуудаљеном 60 километара од Хамбурга. Житељи Вакена баве се сточарством и поносе се чинјеницом да у њиховом месту живи само 1.500 становника, а преко 4.000 крава, па је лого фестивала урађен у облику огромне воловске главе. Покренут је 1990. године и тада су на њему наступила само два бенда, а данас је мегаломанска, светска хеви метал атракција.

Сем више бина, на којима наступају металац из читавог света, заступљени су и остали забавни и музички садржаји: „Бир гарден“ (у којем наступају трубачи са хитовима „Еј Си Ди Сија“, аrena у којој се жене рву у уљу, шатор за циркус и обавезни, када је хеви метал у питању, хорор шоу, изложба гита-

ра и појачала познатих музичара које свако може да проба и свира на њима, фестивалски концерт изненађења, овога пута наступ чувене „Апокалиптике“, која је наступила на крову кампа кућице...

- Покушали смо да обиђемо читав камп, али нисмо успели да видимо ни део свега, прича Милош Милетић Брка.

У КАМПУ СА САБРАОМ ИЗ ЕВРОПЕ

Камп траје четири дана и у њему је смештено 75.000 љубитеља тврдог метал звука.

- Доста се разликује од наших кампова, попут оног на „Егзиту“. Није се десио ни један једини инцидент, публика је скроз другачија, увек добро расположена, много опуштенија, пријатељски настројена, прича Ковча.

- Иако је камп затвореног типа, тамошњи организатори не бране да се унесе чоколадна бананица или да ту „увалјују“ воду по 500 кинти. Свако може да у камп унесе јефтинију храну и пиће набављено у оближњим сеоским маркетима. Иначе, цене на фестивалу су баш „јаке“, чак и за Европљане. Рецимо, литар пива кошта 11 евра, објашњава Брка.

Ковча и Брка кажу да су се одлично провели, видели толико светских познатих бендова, наслутили се врхунске хеви метал му-

зике. У прес центру фестивала, пред десетинама новинара из свих немачких медија, промовисали су свој албум „Соул револушн“ и делкали промо мајице са својим логом и промотивне дискове.

■ Под заставом Србије и Крагујевца

Били су смештени у ВИП кампу, где музика грува са моћног озвучења на сваких десет метара. Пије се пиво, слуша се и „живи се“ хеви метал. Дружили су се и оставарили трајно пријатељство са хеви сабраћом и саборцима по металу музичарима из групе „Соул стилер“ („Крадљивци душа“) из Литваније.

Чланови бенда патриотски су на свом шатору истакли заставе Србије и Крагујевца. Иначе, као једином нашем представнику са ових простора, Скупштина града им је изашла у сусрет, покривши им трошкове пута. Од града су до-

**СТАНОВИ И ЛОКАЛИ
ША ПРОДАЈУ**
Милована Гушића 36-38

ОДМАХ УСЕЉИВИ - УКЊИЖЕНИ
Стандардна опрема: улазна рампа за аутомобиле, видео надзор, клима, сигурносна врата, гаражна места за све

Обавештења за разгледање, продају и добијање свих осталих информација на телефон
063 601 312

Зоран МИШИЋ

БРАТИСЛАВ СЛАВКОВИЋ, КЕША ГЛУМАЦ

Позориште и кафана – нераздвојне сцене

Потеру води Милан Пурић

3 а данашњег са говорника о „крагујевачком духу“, једноставно није потребно никакво уводно представљање, осим Братислава Славковића, Кеша Глумца. Али, занимљиво је како се он лично представља

Ко си ти Кешо?

Ја сам рођени (1945) крагујевачки косовар (из Косовске улице), па сад у кафани наручујем музику за мене и мог друга такође косовара (из исте улице). А онда педесетих у моје двориште дође велики чика, официр, и каже да му се свиђа наша кућа, па се ми преселимо поред станице и постанем „станичарац“. Или сам можда ипак пивац? Ту јурисмо за крпењачом, а ја као најмаљи стадох на гол. Играо се на бетону, па ми се није милило да се бацакам за сваком лоптом (болел) и онда ми због тога дадоше надимак Кеша (старац).

Како си одрастао у Крагујевцу?

Одрастало се поред родитеља, улице и школе. Све је онда било поштено и здраво и, пре свега, морао си старије да слушаш. Као јединца никад ме нису мазили. Радио сам у очевој пилјари да ми да неку кинту као цепарац. И нису имали потребу да ме негде грају и врше притисак да нешто морам да постанем. Имао сам прилике да гледам како људи, на пример, код професора гитаре Џаје инсистирају да им дете буде музичар иако нема талента. Такође сам гледао како родитељ инсистира код легенде Боџија да његово неталентовано дете мора да игра у кошаркашком тиму јер је из Крагујевца. Ђерка великог режисера Саше Петровића три пута је полагала пријемни за глуму и није положила, а он није хтео, иако је могао, да је упише на глуму. То је прави начин опходења према деци.

Кад си дефинитивно знао да ћеш постати глумац?

Деца су све до пубертета најбољи и најискренији глумци, јер су слободни и неспутани, што им се после ускрати. Деца су и најбоља публика јер кад они почну да се мешкоје, одмах помислим да сам негде забрљао. Једном као бициклиста код тренера Гуте победим на трци око центра Крагујевца и добијем гумени лопту „Борово“, али је другови одмах шутну на кров баште „Радничког“ и тако не постанем фудбалер, него глумац.

Шта је то што децу вуче да постану глумци?

На снимајима серија или филмова често помоћни радници, који дођу неки дан раније на снимање, пусте браду, да по томе девојке помисле да су они глумци. Тако се удавају девојкама и женама, па искористе прилику што народ воли глумце, па је ваља то то.

Колико озбиљног рада треба да се постане добар глумац?

Огромно. Но, на првом месту потребна је срећа. Срећа да радиш са великим глумцима, а ја сам је имао. Огромно знање стекао сам поред великих глумца који нису суетни и увек своје искуство радо преносе следећој генерацији.

Каква је крагујевачка позоришна публика?

Млађа публика је много добра. Долазе нам на све представе из свих средњих школа, али нажалост не и из Прве гимназије. Не могу да разумем зашто?

Да ли је оптерећење бити глумац првог позоришта у Србији?

То је велика обавеза. У време кад смо давали „политичке“ представе о Титу и револуцији био је добар, али не врхунски, дomet позоришта. Критичари су хтели да нам налепе етикету политикантског позоришта. Међутим, ми наговоримо тадашњег управника Ачу Милосављевића (једног од најбољих које смо имали), па он доведе Мијача, Стеву Жигона, Орешковића и остale великане југословенског позоришта. Ту се дигне ниво, па почну Стеријине награде и остale, што за представе, што за појединце. То се постизало велиним радом, па смо имали и контролне представе десет дана пред премијеру и ако није био ниво, није било ни премијере. Данас, нажалост, није тако.

Која сцена је већа, позоришна или кафанска?

То су две нераздвојне сцене. Многе ликове научио сам у кафани „скидајући“ их у бескрајним кафанским боемским ноћима. Што рече један наш професор, кафане су наши факултети, у којима се море ствари сазна, што на другим местима нема. Седељке у кафанама после пробе у позоришту донеле су хиљаде идеја које су побољшавале представе.

Чему се ових дана Крагујевчани смеју?

Ма, све је смешно. Гледам и не могу да верујем шта ови људи при-

Крагујевац је одлично место за живот, само треба да се осмисли живот. Завладало је неко необично време када се за све траже паре и чим се појавиши да нешто направиши, наиђеш на ову „буџетску децу“ која без паре и не помисљају да ураде

чају на телевизiji. Да је они мисле да смо ми луди? У нормалној земљи, где је правна држава, зна се ред. А овде министри кајку, и кад Уставни суд донесе неку одлуку, да то не мора да се поштује! Како, бре, може како они кажу, а не како закон каже!?

Где се све крије или обитава крагујевачки дух?

Крагујевачки дух почиње од малих ногу и то у Дому омладине, где Славица Урошевић Слаја деценијама клинцима усађује добри дух. Свака јој част и требао би да добије Нобелову награду за своје дело, и ствараштво, и енергију, и љубав. Касније ти клинци шире дух. Радо се сећам корзоа и догодовштина на њему. Због „Балкан“ и духа у њему замало не пуче и један брак. Муж је редовно долазио да седи поред стола где су Кирген, Неша Каубој, Синђа, ја и остала братија уредно застављали целу башту. Жени је било сумњиво толико одсуство од куће, па је почела да га прати. Кад је коначно видела где и због чега проводи време, постала му је редован пратилац и наш „симпатизер“. Наш дух мало су пореметили политичари, али ничија није горела до зоре, па ће и то да прође.

Ко су духови крагујевачких позоришта?

Тренутно од старијих смо Мирко Бабић и ја. Нажалост, велики број је поумирао, чика Јуба, велики боем, чика Миле Марић, Пендула је пензионер, Милева Жикић, сјајна глумица за коју млади не знају да је најнаграђиванија глумица Србије којој је Бог дао све, и лепоту, и таленат, и глас и да је она најбоља Коштана Србије, коју је и Раша Плаовић звао да увелича његову јубиларну годишњицу рада.

Шта лепе жене значе у позоришту, а шта у граду?

Много. Некада се говорило лепа к' глумица. Не мора свака глумица да буде лепа, али мора да има оних које су баш лепе. Стево Жигон причао је да је као млад глумца, по његовом, феноменално спремио улогу коју игра и пун полета изашао на сцену којом је Дара Чаленић, изузетно лепа глумица, све остављала без даха, а њега готово нико није приметио. Због лепих глумица се иде у позориште и представе где се оне размахну сјајно иду, па сам често виђао старију господу која по више пута гледа исту представу, сигурно не због мушки глуме. Позориште мора да има младе лепе глумице. За град такође лепе жене значе много. Прво одмараш очи, а да се не лажемо, где год лепе жене раде, та фирма ради одлично.

Који део града највише волиши, а који део је главно обележје Крагујевца?

Волим сваки део старог града. Ту се пружају фантастичне могућности да се лети, на пример, испред суда играју грчке драме, да се на Кошу праве музички комади, на баштима играју „Рибарске свађе“. У Горњем парку може зими да се оки-

те јелке и да то буде трг за много Деда Мразева и сву децу града.

Шта мислиши о крагујевачком спорту?

Нажалост, поред толико деце и младих чини ми се да није на прави начин организован, јер се све комерцијализује. Некад су била такмичења међу школама у свим спортовима, па се у тим лигама откривало много таланата и професори су било окренути томе. Сада им је само битно са ким ће децу да воде на екскурзије или од ког издавача ће купити књиге. Интерес вальда. Такође ми смета што не могу нормално да се гледају утакмице,

јер се никад не зна кад могу да поете седишта, па је ризик водити децу на такве догађаје.

Какво је место за живот Крагујевац?

Крагујевац је одлично место за живот, само треба да се осмисли живот. Завладало је неко необично време када се за било коју активност траже паре. Кад се само сетим легендарног организатора Малише Протића који је „Абрашевић“ дигао ни из чега! Кад се данас појавиши нешто да направиш, наиђеш на ову „буџетску децу“ која без паре ни не помишљају да нешто ураде. Покојни професор Миле Азањац је говорио да кад нешто „чучи“ у човеку, то мора да изађе, па после како буде, са парома или без њих. Мислим да би се волонтерским радом поправила, на пример, и сала „Пионира“ и још много места, јер заиста није у реду да оваки град нема биоскоп. У књизи „Психологија провинције“ основно објашњење је да се у провинцији не таласа! Чим се нешто заталаса то значи да многи морају да раде и изађу из уобичајене лености и дремежа. Довођењем са стране разних добрих, али скупих уметника понижавају се крагујевачки ствараoci који су одлични и за многоструко мање хонораре би грађанима улепшавали живот...

Шта би из Београда пренео у Крагујевац, а шта обрнуто?

Вратио бих све Крагујевче који вреде, а онда би осмислили ово о чему смо сада причали. Лутка Тимотијевић, Зоран Матовић, генерал Косовац, Горица Поповић и остали веома лепо су се организовали и свака им част на дружењу, и међусобном и са Крагујевцем.

Какав је Крагујевац бити за 50 година?

Не знам какав ће бити ни кроз десет година. Ништа се неће променити. Важно је да се више не шири и да културом не доминирају они који се не осећају Крагујевчанима. Важно је да омладина буде здрава и да остварује неке од ствари које сам поменуо.

Шта си добио од крагујевачког духа, а шта си му дао?

Све сам добио од крагујевачког духа, а пренели су ми велики глумци које сам поменуо. Бутао сам, слушао и сам постајао и глумач и боем. А ја сам му све дао, никад се чувао за друга места и градове. Код неког је то одјекнуло, код неког није.

За крај један виц о духу.

Муж пије и сваки дан мртав пијан долази кући. Жена се пожали врачу и потражи савет како да га спречи да пијан долази кући. Врач је посаветује да се оргне белим чајевом, па кад се муж пијан дође, и скочи испред њега, уплаши га и викне: „Ја сам дух“ и он више никад неће да пије. Она све уради тако и дрекне: „Ја сам дух!!!“ А муж на то: Ух, добро је само кад ниси моја же-

RADIO 34
Kragujevac
Milice Srećković br.25
tel: +381 34 324 200 +381 34 335 099
fax: +381 34 324 300
e-mail: radio34ka@yahoo.com

...prvi na skali 88,9 Mhz...

megabelt®
GUME Putnički i teretni program
Poljomehanizacija
Motocikli i bicikli

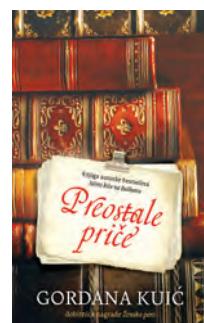
RELENJA
Auto delovi Auto kozmetika
klasično klinasto, nazubljeno, polu-PJ/PJ, transportno, sintetičko, zupčastilo, varijatorsko, okruglo, extremlusti...

Mala Vaga, Kneza Mihaila 106, Telefon 325 236

„АЛНАРИ“ И „КРАГУЈЕВАЧКЕ“ НАГРАЂУЈУ

Сваког петка књига на дар

Издавачка кућа „Алнари“ и овог петка наградиће двоје читалаца „Крагујевачких“. Најбржи, који у петак, 27. августа, позову нашу редакцију на телефон 333-111, после 10 ујутру, добиће књигу „Преостале приче“ ауторке Гордане Куић

Приче су изнад свега и само приче остају - поручује нам Гордана Куић, ауторка седам чувених романа, међу којима су „Мирис кишне на Балкану“, по коме се тренутно снима телевизијска серија, затим „Легенда о Луни Леви“, „Бајка о Бењамину Баруху“...

„Преостале приче“ Гордане Куић су одиста и блиске и разумске и на сумичне и судбинске и чудне и снажне и конкретне и елегичне. Оне су и анегдотске и саблажњиве, данашње, прећашње и будуће, оне су многоструке, поручује наша списатељица на самом почетку нове књиге, али, изнад свега, приче Гордане Куић су искрене и интересантне.

Написане у јединственом, препознатљивом и драгоценом духу, на суштинском трагу седмокњижја,

чији је први том роман „Мирис кишне на Балкану“ а последњи „Балада о Бахорети“, приче у првој приповедачкој збирци Гордане Куић осветљавају непознате епизоде из живота неких од њених чувених и читаоцу драгих јунака, али се даве и важним моментима из живота саме романијерке, као што говоре и о малим, али и великим људима.

„Преосталим причама“ Гордана Куић сагледава живот човека на Балкану, у Европи и свету на платну опште историје, увек пажљиво и присно посматрајући судбине својих предака, пријатеља, познанника и, највише, ликова који су настали у њеној имагинацији и живе у нама управо захваљујући таленту и марљивости најчитаније савремене спрске списатељице.

GOLIJA d.o.o.

GRAĐEVINSKI MATERIJAL
U ponudi građevinskog materijala nudimo Vam: OPEKARSKI
PROIZVODI: CIGLA, GITER BLOK, PREGRADNI BLOK, SPOREX, GVOŽĐE...

IZOLACIONI MATERIJAL
Materijal za toplotne i zvučne izolacije u građevinarstvu:
URSA, ISOVER, AUSTROTERM, FIM-Kanjiža, IZOLIRKA-Šid...

PARKET, LAMINAT, BRODSKI PODOVI
lamelni parket, masivni parket, bambusov parket, bamboo flor parket,
parket lamel, bukov parket itd. Lajse ukrasne jasen, bukva...

SISTEMI SUVE GRADNJE
U našoj ponudi izdvajamo: RIGIPS, USG, KNAUF
Materijal za: Suvo malterisanje, Oblaganje zidova
i termoizolaciju, Oblaganje potkrovija, Oblaganje plafona,
Spuštene plafone, Pregradne zidove...

BOJE I LAKOVI
Iz naše široke ponude izdavajamo boje i lakove:
HGP, ZVEZDA HELIOS, DELFIN BG...

VELUX I ROTO KROVNI PROZORI
Velux krovni prozori
Roto krovni prozori

**Kraljevačkog bataljona 83
34000 Kragujevac**
Tel: + 381 34 323 020
Fax: + 381 34 323 018
Email: companygolija@nadlanu.com

**ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ**

ЦЕНТАР до Крагујевац

ПОСЛОВНИЦЕ:

Кнић 510 - 197
Рача 751 - 262
Баточина 842 - 311
Лапово 853 - 710

ПОСЛОВНИЦЕ:

Благајна у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

Радно време од 7 - 15 сати

**ЕД Електрошумадија
Крагујевац**

Централа 307 - 200
Дежурна служба 335 - 195
Приклучци 307 - 368
Пријава стања и
рекламације 370 - 300

ЛЕКСИКОН

Крагујевца

У припреми је „Лексикон Крагујевца“, обимна публикација чији су издавачи Службени гласник Србије и град Крагујевац, у оквиру едиције „Лексикони градова Србије“.

Историја и савременост града биће представљени кроз око 2.200 одредница, а девет одабраних тимова по утврђеним областима, доста је одмакло у припреми ове капиталне публикације.

У договору са издавачима, „Крагујевачке“ објављују обраћене „одреднице“, али не по лексиколошким правилима, већ по заједничком избору онога што је мање познато или занимљиво.

СОКОЛСКИ СЛЕТ: масовне спортско-такмичарске манифестије чланова соколских спортичких друштава које су се од друге половине 19. века организовале у неким словенским земљама, промовишући витештво, физичко и духовно здравље и заједништво словенских народа. Централни Соколски слет и данас се одржава сваке године у Прагу (Чешка).

На свесоколском слету одржаном 1913. у Прагу крагујевачки соколи освојили су прву награду и велики број медаља. Запажен је и успех соколца Немање Марковића који је на свесловенском соколском слету 1938. освојио прво место у стрељаштву. Чланови Соколског друштва су почетком 20. века учествовали у шумадијским и савезним соколским слетовима. Шумадијске слете организовала је Соколска жупа Крагујевац: први пут је одржан 1905, други 1927, уз подршку краља Александра Карађорђевића, а трећи 1929. у Ђуприји. Припреме за спортска такмичења организоване су у Радничком клубу у Старој радничкој колонији, који се од тог времена назива Соколана. Након забране рада друштва 1945. организацију слета преузело је Друштво за телесно васпитање Партизан, организујући слете на игралишту Радничког. Републички слет у Крагујевцу одржан је 16. јуна 1956, а такмичење се одвијало у петнаест слетских вештина, од којих су највеће интересовање побудила такмичења у народном вишебоју, вежбама на справама, слетском вишебоју, малом рукometу и одбојци.

Први председник био је адвокат Јаков Мујовић. После њега на овој функцији били су Милорад Костић, Мијат Куч, Никола Свићевић и Раденко Рмуш.

Осим гуслара, Удружење окупља и епске песнике и мајсторе за израду гусала. Броји преко 200 регистрованих чланова, а седиште Удружења је у Месној заједници Угљешница, Ул. Косовских божура 9.

Удружење „Карађорђе“ једно је од најтрофејнијих. Петоструки су прваци државе, три пута екипно, а титуле најбољих понели су и Саша Лакетић и Властимир Бараћ.

Од 2005. године Удружење организује Светосавску ревију гуслара у хотелу Крагујевац.

Том приликом дођељују се плакете за изузетан допринос развоју епског песништва и гусала и за афирмацију Удружења гуслара „Карађорђе“.

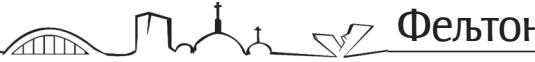
Крагујевачки гуслари настављају традицију започету на двору кнеза Милоша Обреновића, који је код себе окупио најпознатије гусларе из српских земаља и ангажовао Вука Каракића да записује њихове песме.

ПЛИВАЊЕ ЗА КРСТ ЧАСНИ: одржава се сваке године на Богоја-

ЛЕГАТ ПЕТРА ЛУБАРДЕ: поклон збирка слика „Крагујевац 1941“, инспирисана октобарским страдањем у Крагујевцу. Уметник је поклонио 6. септембра 1969. и ту одлуку озваничио својеручно писаним тестаментом. Збирка садржи 27 слика различитих димензија, од малог формата 35x28, до монументалног 140x230 центиметара, рађених разноврсним техникама: темпера, уље, акрилик, казеин, комбинована техника. Циклус је настао између 1966. и 1968. године и доноси апстрактно и асоцијативно виђење трагичних дешавања, са порукама на нивоу универзалног размишљања о драми живота и смрти.

Поклон збирка слика Петра Лубарде до изградње музеја у Шумарицама 1976. године, била је смештена у кући сликарке Јубице Филиповић.

СЛИКАРКА СВЕТСКОГ ГЛАСА МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ БАРИЛИ (15)

Са сликама на немирном мору

Осамнаестог августа 1939. године Милена је, са добро упакованим сликама у великим картонским кутијама, кренула бродом на дуги пут ка Америци, на Светску изложбу надреалиста. Није јој сметало што је сама, брзо је пронашла друштво, али је путовање почело морском ботешћу и невременом

што је била задовољна својом „Венером”, реши да уради један аутопортрет по угледу на ремек-дело Ботичелијеве слике „Рађање Венере”. Гледала је, гледала и очима снимала префињене црте лица боњиње љубави: изражено, високо чело, усне правилне, дуги врат. Све црте правилне: танке обрвице, очи светле и крупне, а поглед право. Глава нагнута мало десно, уоквирена праменовима таласасте, светлоплаве косе који се према левој страни подижу и покрећу. Види се чиста, ренесансна романтика бесмртног италијанског сликара. Милена ће радији по том узору.

Она свој аутопортрет са зебњом отпоче. Прво се намести испред огледала да гледа улево. Њене крупне, црне очи и овде су мало померене дужицама у крајевима, тако да се беоначе са десне стране троуглсто истичу. Обрвице, као код Венере, танке, подигнуте, усне правилне, преклопљене као код мале, златне кутије која крије тајни пољубац. Коса по средини има раздељак. Мило лице одише широком љупкошћу погледа и достојанством личности.

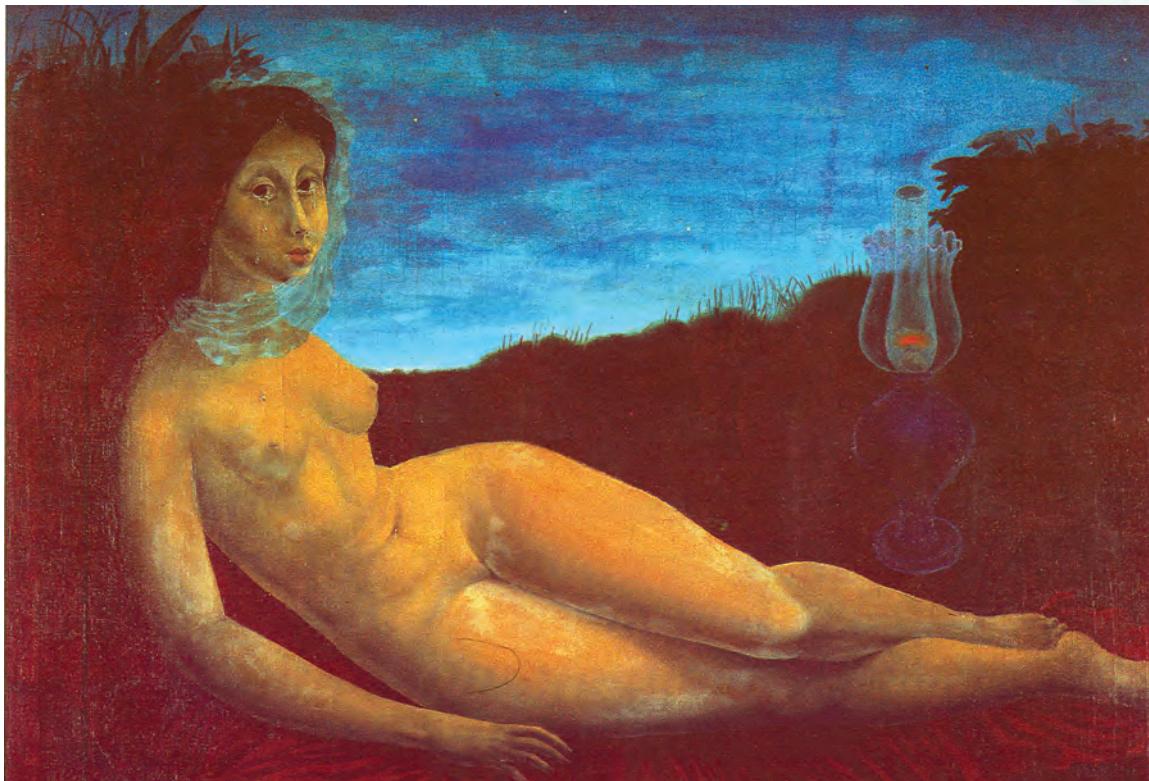
Сликарка у десној руци држи танко дугачко, сликарско пињело. Њен препознатљиви, дуги нос овде доста доминира сликом, а њена прелепа рука са четкицом, заиста је мајсторски урађена. Композиција перфектна. Баш како је и планом предвиђена. Аутопортрет сликарке која ствара саму себе, изузетан је по свему. Без осмеха, меланхолија је благо присутна.

Милена себе приказа као озбиљну, префињену даму која грациозно боји слике, седећи усправно на изрезбареној столици са наслоном, из доба француских Лујева, поред тамно зелене завесе. Идилична, готово нестварна, фигура - права позиција изузетне жене. Да ли ће се сада одмарати? Неће.

■ Удвојени портрет

И, ево сликарка и даље неуморно ствара. Овога пута, по старој навици, удвојене портрете свога лица. Ради дело које је назвала „Композиција“. Опет је рађено по угледу на Тицијана, старог италијанског сликара, ренесансног мајстора.

Лево је приказана обучена жена, побожна, у дугој, плавој

ВЕНЕРА СА ЛАМПОМ, УЉЕ НА ПЛАТНУ (1938)

халини која се, доле по патосу, шири као стог сена. Лице јој је окренуто мало десно. На глави има плавкасту марamu која је потпуно обавија као и врат. Ова жена има бели корсет, на рукама су дуги рукави тамне боје. Необична жена рођена у машти уметнице, Милене.

Њена двојница је нага. Стоји, лежима окренута посматрачу. Она се нагло уназад окренула, увијајући се у струку, да би тако гледала у истом правцу као и обучена двојница. Лице и црте лица су им идентичне. Нага двојница је зачуђена, окренута, те јој дуги праменови смеђе косе лепршију од леђа у празан простор. Неки плавкасти вео, око ње, пада до земље, али јој не покрива, већ открива наго тело. Једна жена представља духовни, а друга световни живот.

Ова одлична, прецизна композиција - уље на дасци - рађена је по строгим правилима геометријске, троуглласте фигуре и правилног крста као симбола хришћанске вере. Напред има једна зграда и балон. Делује смилено и нестварно, а лево од њих је црква.

Слика је била веома запажена на изложби у Паризу и касније у Хагу. Господин Сиба Миличић - Србин -

тада службеник Хашке амбасаде, хтео је ово дело да откупи од сликарke, али се нису договорили око цене. Данас се налази у Народном музеју у Београду. Слика је рађена по узору на Тицијанову Венеру обучену и нагу - такође удвојену, где једна представља духовни, а друга световни живот. Зове се „Света и профана љубав“ из 1515. године.

Пред сам пут у Америку, мајка је обавестила Милену да је у часопису „Време“, у Београду, похвальнописано о њеним изложбама. Да је сликар Ђорђо де Кирико изразио задовољство јер Милена Барили користи детаље употребљене лампе, балоне и друге мотиве које је од њега преузела. Она је све те ситнице користила на свој - оригиналан начин изражавања, не угрожавајући ауторску права овог великана надреалистичке сцене.

Писма између Милене и Данице била су редовна и доста опширна тако да су надокнађивала и ублажавала велика пространства која су их делила док је излагала на изложби у Хагу. Одлучила је да сама путује за Америку.

У петак, 2. августа 1939. године, сликарка мајци шаље телеграм. Обавештава је да је добила визу за пут на другу страну света. Да осамнаестог, уз божју помоћ, полази за Америку, пловећи на крилима путничког прекоокеанског брода. Да не би бринула, објасни јој да су јој слике добро упаковане и чврсто повезане ради безбеднијег транспорта. Пожеле њој и јука Божи све најбоље, уз стотину пољубаца.

■ Страх од дугог пута

У заливу је море својом мирноћом личило на уље. Велика лађа је, ипак, налазила мале таласе, па се љуљушкала онако чврсто завезана за огромне, камене стубове, у пристаништу. Радници су данима прегледали исправност ове огромне куће за путнике, која ће да плови према новом континенту. Све је било исправно, спремно за полазак.

Милену допратише два млада радни-

ка, носећи њене кофере и велике, специјалне, картонске кутије, направљене за смештај сликарских композиција. Она, веома стајлена и прикладно одевена, лагано уђе, са осталим путницима и седе на одређено место у утробу брода.

Много света је стајало на пристаништу и махало рупчићима. Скоро свакога је неко испраћао, а Милена беше сама. Није хтела да дозволи да је неке ситнице најути. Решила је да сама пође и стигне на Светску изложбу надреалиста. Овде јој је са моћа одговарала. Јер, што се мора, не сме бити тешко, говорила је сама. Штедела је енергију, сузбијала страх од могућег невремена и од непознатог да би ову вишедневну пловидбу лакше издржала. Истина, никад се у пристаништу не може одредити какво ће море бити на пучини. Од могућег страха смириowała је, увек упала, цигарета.

Време је споро пролазило. Минути су се одбрајавали, а велики, пре-коокеански брод још стајаше узвишен, а онда пискава сирена најави час поласка. Мотори су забрујали, машину покренули и брод лагано померили. Кормилар се усправи и погледа кроз огромно огледало да утврди положај пловила, па загази прамцием преко плаве, водене долине у сусрет непрегледним даљинама.

Весели морнари, у белим оделима, стајају на палуби, лицем окрепнути излазећем Сунцу. Поздрав Сунцу - тој небеској, златној кугли, исказаше подизањем руке према овом божјем компасу који показиваше источну страну неба. Запеваше морнарску песму за срећан пут и мирно море.

А на небу? Само један бели облак стајаше усамљен на светлоплавом хоризонту. Први га опази капетан брода. Нека јеса му, као ледени шиљак, душу дирну. Мислио је да су му облаци највећи противници. Узе ноге и оловку па записа тачну позицију тог опасног небеског, згуснутог руна које, као овчица, само стајаше укупано на плавом своду. Капетан прошапту: „Чим има један облак, биће их и више. Стићи ће нас нови, зато се бојим да ће, као овце без главе, један за другим на пут кренути, небо запосести. Напред је све чисто. Можда ћемо избећи летњу непогоду. Добра је ова прва прогноза за данас“, записа капетан брода. И кренуше, уз звучни поздрав мотора.

На броду завлада тишина. Милена је пуштила и, уз дим цигарета, била расположена. Пажљиво је посматрала лица путника док су седели у луксузном салону и за време зајед-

ничких оброка у трпезарији. Имала је доста среће. Брзо јој је пришла симпатична Београђанка, Каћа. Милена је прихвати срдачно и поисли како би се једна другој могле наћи овде у свакој прилици. Започеле су разговор о свему, па и о сликарству. Ова професорка француског језика јој признаје да се и сама аматерски бави сликањем пејзажа. Поред тога, рече да пише песме. Изненађена Пожаревљанка осети близост, неку присност са овом симпатичним госпођицом - сапутницом. Замоли је да седне поред ње. Она се сагласи. Седе. Имале су времена за причу и осећале задовољство. Каћа отпоче уобичајеним питањем:

- Госпођице, путујете ли сами, као и ја? Храбри сте, сами идете на далеки пут.

- Потпуно сама. Моји родитељи су далеко - додаде Милена. - Морам да се опробам у сликарским водама Америке. Посебно жељим да присуствујем Светској изложби надреалистичке уметности у Њујорку. А Ви? Када сте се одлучили? Који Вам је циљ?

- Знате, моји родитељи живе и радију у Америци, па су ме позвали. Тако се прича да ће бити рата у целој Европи. Молили су ме да кренем што пре.

- Рекосте рата? Ја сам јуче, овде на броду, чула од једног господина Србина да не треба бринути јер рата неће бити. Непријатељи протурају лажне информације. Ко то зна? Ја сам оптимиста.

■ Морска олуја

Ћутале су и слушале како вода снажно удара у труп брода, који се као помахнитала звер право напред бацао на сваки захуктали високи талас. Ушли су у китњасти салон као да хоће да траже помоћ. Милена се пожали новој пријатељици да има главоболју, несносну мучнину и да би морала потражити помоћ. Спустила је главу, рукама држала марамицу на устима.

Два господина им приђоше са повећим посудама јер су обе већ по-враћале, брисале зној са чела и убрзано дисале. Неки путници су остало зачућени, гледајући са стране оне који се превијају јер добише и „морску болест“ - због великог бацања, успињања и трзања брода. И они тада, у помисли на трагедију, беху пребледели и премрли од страха.

Још није било приметне панике јер је бродско особље обилазило и смиривало уплашене људе. Ови униформисани редари напоменуше да им се овакве појаве често дешавају, али да брод, као морски вук, увек издржи јаке водене ударе. Да путници тада тада тешко подносе буку, треску, шиштање бродске конструкције, па се има осећај да је дошло до бродолома. „Далеко смо од тога! Ово ће проћи. Нашли смо, налетели на морске струје у ветровитом делу. Таласи су неизбежни...“ - говорили су редари узнемиријеним људима.

Милена је испод руке чврсто држала своју драгу сапутницу и, као у сну, гледала како се неки путници - уплашени, крсте и моле Богу на разним језицима. Италијани, као сви католици, крстили су се, по свом правилу са левом на десно и узвикивали: „Мама миа!“ У том моменту, кад није било панике, Милена се најло скренула. Тада зачу да један човек на чистом српском језику рече: „Помози нам, Боже, да се данас избавимо из ове несреће“ - затим се, као православац, прекрсти са десна налево и заштута.

Наспавиће се

ЖЕНСКИ ПОРТРЕТ СА МАРАМОМ, УЉЕ НА ПЛАТНУ (1936)

САТИРА**Гозба**

На сто ставим сатенски столњак. Па тањире од кинеског порцелана. И есцајг сребрни. Виљушку са леве стране, кашику и нож са десне. Па чекам муву да слети у празан тањир. Са ножицама јој спретно

залепљену храну скинем. Са неког ћубришта, из неког контејнера. Позовем комшије са првог спрата и комшије са другог спрата. Поједу храну па се разиђу. Захвале се љубазно, али хладно. Знају и за боље.

После чекам другу муву да слети у празан тањир. Са ножицама јој спретно залепљену храну скинем. Па позовем комшије са трећег спрата и комшије са четвртог

спрата. Поједу храну па се разиђу. Захвале се љубазно, али хладно. Знају и за боље.

Онда чекам нову муву. Са ножицама храну да јој скинем. Све сам да поједем, сварим, избацим. Велико говно да ставим у тањир. Много муге да долети. Са ножицама храну да им скинем. Целу улицу на гозбу да позовем.

Борђе ОТАШЕВИЋ

За политичарима који одлазе не треба пуштати сузе него воду!

Јово НИКОЛИЋ

Карикатура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Обећања

Начишао сам се имена са плакатом
Они изледом и обећањима маме:
"Биће исла за све" - "Већа илата"
Обећаше нам излазак из шаме

Наслућујали су најмено - моћно
Причали да им није до реклами
Уђећивали вјешто - даноноћно
Обећаше нам излазак из шаме

Док митинију хоће да се бију
Једни на друге лажно таламе
Послије заједно једу и тију
Обећаше нам излазак из шаме

Гласач мисли: за мој љас се боре
Отимају добре и навијају за ме
А нама никада није било тоге
Нема ништа од изласка из шаме.

Живко ВУЛИЋ

Ручак

Што ти је Србин. Не може да руча без хлеба.

Ето, сад неки дан пошао ја на ручак, кад се сетих да ни сам купио хлеб. Тачније кришку хлеба.

А без кришке хлеба не могу да ручам. Јер, ја са кришком хлеба одем на трг, издробим хлеб у мрвице, бацим мрвице по тргу, нама-

мим голубове, пустим их да се накљуцају, онда стрпам у кесу 5-6 комада, однесем кући, закољем голубове и дам жени. Она очурупа па у лонац. Направи паприкаш, прсте да полижеш!

Али данас нисам купио хлеб. Међутим, чим сакупим неку кинту за кришку хлеба - ето ручка.

Пусти Србин. Не може да замисли ручак без хлеба!

Владан СОКИЋ

**У љубави према народу
треба бити обазрив. Може
неко да нађе!**

Јово НИКОЛИЋ

Горан Миленковић

ЈА ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ,
НИСАМ НИ СЕЈАО.

ПРЕВЕНТИВНО,
НЕМА ШТА.

Свадба

Следећег месеца удаје се једна моја млада пријатељица. То ме је подсетило како сам се некада радовала одласку у сватове, не зато што сам гледајући туђу замишљала своју свадбу, већ сам „ловила“ шта је то све нестало од старих српских обичаја. Данас, не само да су ти обичаји, скоро у потпуности, нестали, већ су бракови постали финансијско-сексуална сигурност, а у њима, нажалост, најмање има љубави.

Ипак, ако се икада будем удавала, без обзира на моју задрту жељу поштовања традиције, мораћу и сама да пропустим неке занимљиве ритуале. Али, оправдано. Јер, питање је да ли ће времешни младожења (а какав би био када сам ја већ доволно стара), примера ради, имати довољно истанчан вид за пуцање у јабуку. Дискутабилно је и, без обзира на моју витку линију, да ли ће имати снаге да ме пренесе преко прага. О сећању свекрви у крило и не помишљам. Али се сцене када девер откупљује младу не бих одрека ни за живу главу. Био би, претходно, подробно упознат са свим мојим квалитетима, па финансијски колапс не би могао да избегне. И после би још пио вино из младине ципеле. Ред је...

Жене воле да се удају и удавале би се стално, само да могу. Ваљда зато што су бескрајно посесивне, па им је животни мото: Буди мој, па макар и заувек! И то је сасвим нормално. Зато не разумем зашто је та потпуно нормална женска жеља постала јерес. Ни зашто је срамота тако нешто изговорити. Целог живота сам знала да, ако се икада будем удала, удају се само једном. Да сам хтела да се удајем неколико пута почела бих на време. Сада више немам времена за то. И ако ми се једном омакне - биће успех. Велики успех!

Уосталом, жене брак сматрају највећим животним успехом, нарочито оне које уз своје додју и мужевљево презиме. Тиме, превасходно, свима дају до знања да су прешле у статус госпође. Мени то гомилање презимена увек звучи глупаво. Како веровати женама са два презимена, када је и она сама неодлучна и не зна ко је? Друга група су оне које прихватају мужевљево презиме али, када се којим несрћеним случајем разведу, обавезно га задрже. Али, не зато што је стварно бесмислено изнова враћати своје, већ зато што је бивши муж „неко“, па је стечено презиме одлична звучна пропусница за даља животна деловања. До следеће удаје. Боље, наравно.

А, руку на срце, није лако удати се. Ја сам живи пример да поједина свадбена сујеверја немају благе везе са истином. Па, колика ми је само колекција бидермајера... Ваљда сам бивала у тој гомили предотераних, зајапурених девојака које су се отимале о исти. Морала сам, да не увредим баџачице. За неке од тих букета сам и својски поскочила, некима сам била и гађана, а неки су ме, богами, добро млатнули сами по глави. И помутили ми ум. Јер, када сте чули да се нека удала зато што је ухватила бидермајер?

Заиста немам ништа против мужева. Злобници би додали: нарочито туђих. Али, врло добро знам да би било тешко неговати такво биће. Зато што би мој муж, од старта, био привилегован. Не зато што је мој, већ зато што сам ја његова. Једна од мојих кума каже да сам ја ретка жена која је спремна да једном мушкарцу, из чистог задовољства, спреми ручак, умеси хлеб, однесе му на ноге, потом опере судове, и то све на штиклама, намирисана и дотерана. „Па, ко такву не би волео“, закључила је на крају своје оде мени. Да сам јој још појаснила сочност мешпајза, набацила бих јој доживотни комплекс ниже вредности. Али, живот је контрадикторан: она је у браку, а ја се никада нисам удавала!

Хоћу рећи, удавачка умешност не зависи много од квалитета удаваче. Ствар је у чистом таленту да некоме дате до знања да треба да вас запроси које, срећом, већина жене поседује. Ја сам, пак, у оној другој групи и о томе не знам ништа.

Није да преда мном мушкарци нису падали на колена, али су, тако клечећи, имали инвентивније идеје од просидбе.

ЛЕПА ЈЕЛА

Разонода

ОДВАЛЕ

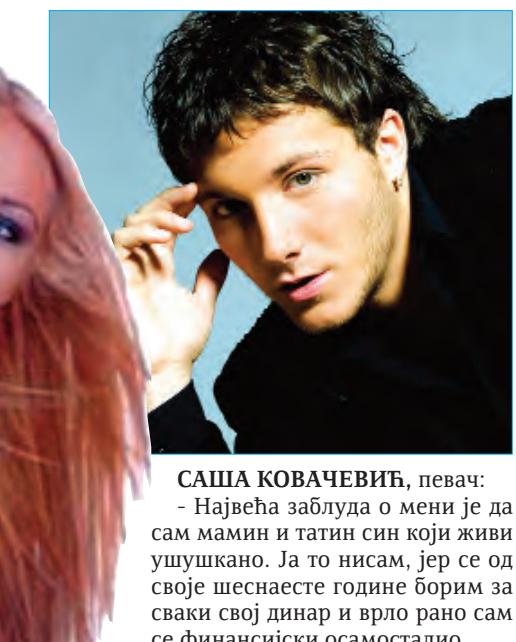
ЛАВРЕНТИЈЕ, владика шабачки, о Станку Суботићу Цанету:

- Са њим немам контакт већ четири, пет година. Био је коректан и честит човек, деловао је скромно, као да има само основно за живот, али, хвала Богу, имао је и давао цркви.

ЈОВАНА БАЛАШЕВИЋ,

глумица:
- Мој дечко се бави спортом и мноме.

САША КОВАЧЕВИЋ, певач:

- Највећа заблуда о мени је да сам мамин и татин син који живи ушушкано. Ја то нисам, јер се од своје шеснаесте године борим за сваки свој динар и врло рано сам се финансијски осамосталио.

ДАРКО ЛАЗИЋ, млада звезда „Гранда“:

- Коначно сам нашао девојку која има разумевања за мој посао. Раније ниједна није могла да схвати то што многе девојчице желе да ме додирну.

СВЕТЛАНА РАЖНАТОВИЋ, глумица:

- Кад год ми је тешко, ја се сетим дивних тренутака са својим супругом. Ја сам одрасла поред Жељка и он ме је научио стварима које ме воде кроз живот.

МАЈА ОЦАКЛИЈЕВСКА, певачица:

- Мислила сам да је маргинално нешто што стоји на маргини и никако да превагне.

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛАМА, градоначелник Јагодине:

- А је л' може у представи „Пут око света“ Нушићев Јованчан Мицић, кад умре, да као погледа с неба и каже: Јао, што се изградила ова Јагодина, има и аква парк.

ДАНИЈЕЛА ВРАНИЋ, певачица, о својим „специфичним“ кућним љубимцима:

- Волим да имам нешто што нико нема. Игуану нико осим мене није имао у свом власништву, а слично ће бити и са вуком, кога намеравам да усвојим и да га одгајам код родитеља у дворишту.

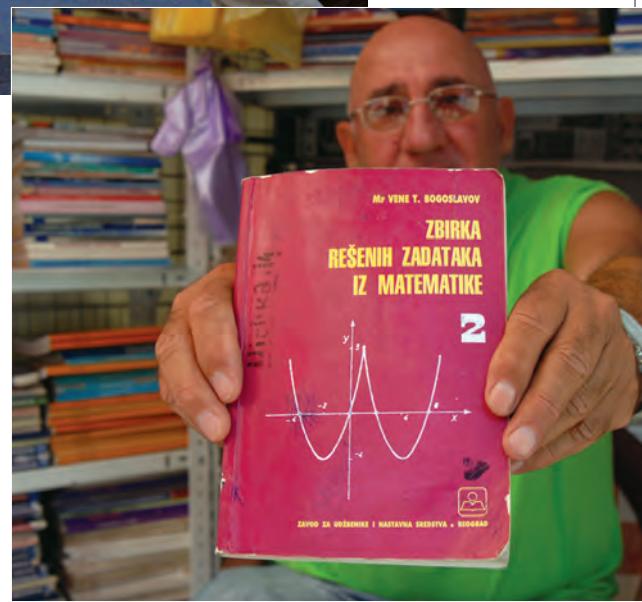
ДРАГАН МАРИНКОВИЋ МАЦА, глумац и ТВ водитељ:

- Када после секса видиш да је пепељара већ припремљена да можеш да запалиш цигарету, а не да се цимаш око тога, онда знаш да си с правом женом.

Од тројице актера, са фотографом, огледало направи петорицу

И флаша воде добро дође за расхлађивање

Ближи се школа, па стари књиге постају актуелне

hattrick nowe

Светско првенство у комшилуку

Хеттрик светско првенство за младе играче (U20), 15. по реду, биће одржано у Босни и Херцеговини. Босна је организацију хеттрик мундијала добила већином гласова у јакој и бројној конкуренцији кандидата и потенцијалних организатора најаче смотре виртуелног фудбала за младе играче, међу којима су се налазили: Мађарска, Еквадор, Словенија, Шпанија, Словачка, Гватемала, Польска, Уругвај, Француска, Малдиви, Сједињене Америчке Државе и Индија.

Јубиларно 15. светско првенство за играче млађе од 20 година одвијаће се током 43. и 44. хеттрик сезоне, а прво коло почиње већ у петак, 27. августа. Тимови су жребом класификовани у 16 група са по седам или осам учесника. Млада репрезентација Србије (на челу са новоизабраним селектором Андијем Таротом, духовним наследником легендарног Милана и нашим прошлонедељним саговорником у овој рубрици) „вољом“ жреба наступиће у 7. групи заједно са националним тимовима: Малте, Бразила, Румуније, Бенина, Алжира, Уганде и Гватемале.

По две пропласирane репрезентације наставиће такмичење по групама у другом кругу такмичења које ће почети 21. јануара наредне године. Трећи и четврти круг 15. хеттрик светског првенства за младе стартује 25. фебруара и 7. марта, а полуфинале и финале U20 хеттрик мундијала заказани су за 18. и 20. март.

Срећно!

Милош Иљатовић ЗУМ

СКАНДИНАВКА

040	КОШАРКАШКИ СЕЛЕКТОР СРБИЈЕ	ЕМИЛИЈА КРАЂЕ	УВИЈАЧ ЗА КОСУ, ВИКЛЕР						
ГЛУМАЦ, ЏОНИ									
ИМЕ ГЛОУМИЦЕ ТУРМАН									
СТОЧНА БОЛЕСТ									
АУСТРИЈА		ИСТОК ДИПЛОМАТСКА ПУНОМОЋ (МН.)							
ЛИК ИЗ "МАХАБХАРАТЕ"									
БИЛО КО									
БАШТА		ИРСКИ ФУДБАЛЕР, ДЕЈВИД	РАЈСФЕР-ШЛУС	УЧИНИТИ ДОБРО ДЕЛО (ТУРЦ.)	ВАРНИЦА	МАЛА КАНТАТА			
ПЕРИОД У РАЗВОЈУ ЗЕМЉЕ									
БЕЛА РОБИЊА У ХАРЕМУ									
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА		ГРАД У БЕЛГИЈИ							
ИМЕ ПЕВАЧА МИРИКА		ВРСТА ПАЛМЕ							
МАЛТА				ЈЕДИНИЦА СНАГЕ ДАСКА ОД ЈЕДНОГ ЦОЛА					
МЛАДИ СЛУГА					АРМИЈА				
ВЕНЕЦИЈА			КАТОЛИЧ. СВЕШТЕНИК						
ВРСТА ХЛАДНОГ ОРУЖЈА		КЛАБЕЊЕ							
ИТАЛИЈАН. ПИСАЦ, ЂОВАНИ									
ОКРУГОЛО СЛОВО		ГРАД У БАЧКОЈ САЗВЕЖЂЕ У ОРЛУ							
ЖАН А ЛЕЗИ		ОРГАНИ ЗА ЛЕДЕЊЕ КОД ПТИЦА ЕГИПАТСКО БОЖАНСТ.							
ПОЈАВА НА ВОДИ (МН.) ПОСЛОВНО ДИСТРИБ. ЦЕНТАР						АДАМ И ...			
ДЕВОЈКА ПАЈЕ ПАТКА			МИКРОБИО-ЛОШКЕ ИГЛЕ АНО ДОМИНИ						
ЦЕВ СА ДВЕ ЕЛЕКТРОДЕ				АВЕНИЈА					
ШАХОВСКА ФИГУРА ИЛИ ПЕСМА ГРУПЕ "СМАК"				НАЈЧЕШЋЕ СЛОВО					

ЗА МАЛЕ ЕНИГМАТЕ ДВА ЛАКА РЕБУСА

Кључ (8 слова)
**К Д
КР ИЛ**

Кључ (6 слова)
**Н Р
К Д**

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: еш, струк, мачва, шо, аборицин, табани, а, оцат, мпц, м, ниско, пн, штуле, санторин, обое, иво, нит, ајин, трстена, сида, ри, трнава, ло, бамако, с, ин, ипак, јошаница, асанатор.
 УКРШТЕНЕ РЕЧИ: чистина, есторил, текамина, корида, апарати, рите, ив, нели, и, шаљивац, а, ксена, реа, ри, мк, каса, аспик, н, н, ен, ат, трстено, никенен, обарити, саројан, трасе, а.
 СУДОКУ: а) 215-479-836, 378-261-459, 964-853-721, 421-387-695, 897-615, 342, 653-924-187, 149-732-568, 536-198-274, 782-546-913.
 б) 342-519-786, 981-763-452, 657-284-931, 416-928-573, 879-351-624, 523-476-198, 734-192-865, 265-847-319, 198-635, 247.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													
18													

ВОДОРАВНО: 1. Повезаност у нераскидиву везу, 2. Женски певачки глас - Справа за мерење ширења тела, 3. Јапанска миља - Активатор упаљивих експлозива, 4. Камара, пласт - Тропско земљиште црвене боје, 5. Ознака за волт - Рукометни клуб (скр.) - Упутити замерку, 6. Мираз, прћија (лат.) - Земљиште на ком је подигнут тор, 7. Витомир одмила - Вишечлани алгебарски изрази, 8. Римски бог љубави - Стари грчки град - Симбол осмијума, 9. Одевни предмет за ноге - Жирант, јемац, 10. Грчка музга поезије - Енглески филозоф, Џон - Отокар краће, 11. Ознака за карат - Човек из Крајне, 12. Коњска снага (скр.) - Уводни део драме, пролог - Симбол јода, 13. Поткожни отоци - Јединица за јачину струје, 14. Острво у Гилбертовом архипелагу (Пацифик) - Врста антилопе, 15. Француски песник, Гијом - Историјски град у Малој Азији - Ознака за динар, 16. Узети, прихватити се - Речна риба, буљеш, 17. Црквено мушки име - Јестиви морски пужеви, 18. Симбол азота - Назувак за снег и кишу - Место у Срему.

УСПРАВНО: 1. Јужно вође - Живахно, ватreno (муз.) - Име песникиње Ладик, 2. Енглески писац, Хенри Хеблок - Један занатлија - Место у Бачкој, 3. Морски гребен - Медитеранска биљка, акант - Писац љубавних песама, 4. Прво слово - Докторска дисертација - Чоколадна бомбона, 5. Застава - Ознака за алт - Тутор, старатељ, 6. Спрат, етажа - Ознака за запад - Египатско божанство - Планина у Босни, 7. Материјал који не проводи струју - Роман Максима Горког - Симбол ајнштајнијума - Ознака за час, 8. Наука о природним силама - Име глумице Папас, 9. Учење које пориче стварност материје - Ауто-ознака за Аустрију, 10. Сточни лекар - Спорт-ски прваци, 11. Име композитора Респигија - Житељ старе Аоније - Математичар и физичар, Блез, 12. Ранија шпанска глумица и певачица - Бања у Пиринејима, 13. Ознака за тремоло - Страна света - Делатник.

СУДОКУ

3	4			1		8
5						
1	8	2				
			1		4	7
4		3	5		2	
9	8		2	5		
			4	8	5	
					2	8
2					3	

6	1			7
5				
1				8
2		3	8	
			4	
3	8	7	9	
5				
3	8	7	9	
1			7	5

Огласи

ОБАВЕШТЕЊЕ

Обавештавамо Вас да у оквиру ЈКП "Паркинг сервис Крагујевац" од 01.09.2010. године почиње са радом Центар за обуку возача.

Седиште центра је у Крагујевцу у улици Војислава Калановића б.б. где се врше пријаве кандидата, а додатне информације можете добити на телефон 034/360-890 и 338-780.

ПРВИХ 100 КАНДИДАТА ИМАЈУ 10% ПОПУСТА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање,
изградњу и заштиту животне средине

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ
О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ
УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта ЈКП "Чистоћа" из Крагујевца, поднео захтев за одлучивање о потреби изrade Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – Центар за сакупљање и управљање отпадом, чија се реализација планира на катастарској парцели 1523 КО Крагујевац 1, на територији града Крагујевца (ул. Индустриска).

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 26.08.2010. до 06.09.2010. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

ComTec

Ibarskih rudara 3
Tel. 30 48 80, 30 11 15

you can
Canon

Ovlašćeni servis
OPY SERVIS
Tel. 034 331 408

ovlašćeni
distributer
Canona

COMTEC IS CANON AUTHORIZED PARTNER 2009.

ovlašćeni
distributer
Canona

Поштовани!

Propala Vam je kada?

(izgredana, pukla, rupičasta, pohabana boja ili bilo koji drugi deformitet)
 Mi u vašu dotrajalu **kadu ugrađujemo novu**, istog oblika, dimenzija i boje.
 Nema razbijanja pločica, nema prašine, nema galame, izvoljevanja i ucenjivanja kvazi-majstora. Nije bitno od kog materijala je Vaša postojeća kada.
 Celokupan posao završavamo **za 2-3 sata**.
 Ovim izbegavate mukotrpo traženje kade po prodavnici, troškove transporta, troškove vađenja stare kade i ugradnje nove.

Za sve bliže informacije javite se na telefon
063/657-290 od 08h do 15h
 i svaki problem s Vašom kadom biće rešen!!!

S Z R POLIMAG
063/657-290

АГЕНЦИЈА ЗА ПРОМЕТ НЕКРЕТНИНА "МИЛИЋЕВИЋ"
 ул. др Зорана Ђинђића бр.21, 34000 Крагујевац
 Тел: 034 301 680 тел-факс: 034 333 854; milicevic8@yahoo.com

ЛОКАЛИ
Центар 17 м ² , нов ...
Центар 17 м ² , приз. ...
Центар 30 м ² , приз. ...
Центар 32 м ² , ...
Центар 34 м ² , приз. ...
Центар 43,5 м ² , приз. ...
Мала вага 1650 м ² , приз., ...
Стан 23,5 м ² , приз. ...
Станово 38 м ² , приз., ...
Бубаљ 21 м ² , приз., ...

ПЛАЦАВИ
Вашариште - 3,2 а.
Петровач - 13,78 а.
Собица - 9,02 а.
Дивостић - 11,5 а.
Шумарице - 7 а.
Шумарице - 5,5 а.

ХИТ ПОНУДА

ПОВОЉНО Вин-Аеродром , 180м², 4,5 а... 130.000

IGRAONICA ČIGRA
 ORGANIZUJEMO:
 Proslavu rođendana -100 dinara
 Žurke, Kreativni boravak dece
 Stručnu pomoć u učenju

AERODROM, ul. Neznanog junaka 18
 (do „Trnave“)
 Uslužni telefon
 034/32 00 32 i 064/14 12 848

AGENCIJA ZA VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA mani
 Za pravna lica i preduzetnike
 BRZO - TAČNO - PROFESIONALNO
 (034) 337 270
 (064) 680 36 42
 Karađorđeva 17
 LOKAL 17

Мали огласи

Издавање

ИЗДАЈЕМ стан 70квм, код великог парка. Телефон: 063 89 017.

Услуге

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Студенти (септембар, октобар). Телефон: 034 360 202, 063 77 11 002, Арић

МАРКЕТИНГ
 marketing@kragujevacke.rs

телефони
 333 111
 333 116

natura
 KNAJZ MILES
 VODOMAT I NASTAVI d.o.o.

Besplatni vodomati za домаћинства i dostava vode na kućnu adresu!

Pravnim licima uz vodomati i negaziranu slabomineralnu vodu nudimo i bogat assortiman osvežavajućih napitaka i kafe.

Knjaz Miles Natura d.o.o. Beograd, Batajnica
 Majora Zorana Radosavljevića 366
 Besplatni info broj: 0800-000008
 office@knajznatura.co.rs,
 www.knajznatura.co.rs

Четвртак 26. август	Петак 27. август	Субота 28. август	Недеља 29. август	Понедељак 30. август	Уторак 31. август	Среда 1. септембар
19.30 Цртани филм: Ши-Ра 08.45 Надава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Часни људи р. □ 10.00 Кухињица р. 10.30 Путујуће приче р. 11.00 Откачена плавуша р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Приче из природе р 13.00 Часни људи □ 14.00 Екстремни живот р. 14.30 Моја породица р. 15.00 Цртани филм: Ши-Ра 15.30 Криминал у Русији 16.00 Вести 16.05 Убило које време □ 17.00 Моја Шумадија 18.00 Приче из књижаре 18:30 Мобил Е 18.30 Мобил Е 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Ши-Ра 20.00 Винотека 20.30 Документарни програм 21:00 Убило које време □ 22.00 Хроника 2 22.30 Откачена Плавуша □ 23.30 Криминал у Русији 00:00 Вести 00:05 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	17.00 Моја Шумадија 08.45 Надава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Часни људи р. □ 10.00 Кухињица р. 10.30 Баш ми се путује р. 11.00 Откачена плавуша р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 АБС шоу р. 13.00 Часни људи □ 14.00 Документарни програм 15.00 Цртани филм: Ши-Ра 15.30 Криминал у Русији 16.00 Вести 16.05 Убило које време □ 17.00 Моја Шумадија 18.00 Приче из књижаре 18:30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Ши-Ра 20.00 Винотека 20.30 Документарни програм 21:00 Убило које време □ 22:00 Хроника 2 22.30 Откачена Плавуша □ 23.30 Криминал у Русији 00:00 Вести 00:30 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	23.00 Деца шпијуни 2 08.45 Надава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Часни људи р. □ 10.00 Кухињица р. 10.30 Баш ми се путује р. 11.00 Откачена плавуша р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг р. 13.00 Приче из природе р. 13.30 Лек из природе р. 14.00 Викенд концерт 15.30 Кућница у цвећу 16.00 Вести 16.05 Црвени витез □ 18.00 Винотека р. 18.30 Документарни програм р. 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Ши-Ра 20.00 Лек из природе 20.30 Приче из природе 21:00 Концерт РТК 22.00 Хроника 2 22.30 АБС шоу 23.00 Деца шпијуни 2 00:00 Вести 00:30 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	22.30 Један предмет 1000 прича 08.45 Надава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Часни људи р. □ 10.00 Кухињица р. 10.30 Приче из књижаре р. 11.00 Откачена Плавуша р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Стаклено звено р. 13.00 Часни људи □ 14.00 Викенд калеидоскоп р. 15.00 Кућница у цвећу 15.30 Кућница у цвећу 16.00 Вести 16.05 Убило које време р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Вишесадашњи програм 18:50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Ши-Ра 20.00 Стаклено звено 20.30 Кина-Пут змаја 21:00 Коцерт РТК 22.00 Хроника 2 22.30 Један предмет 1000 прича 23.00 Лелуш - Путопис размаженог детета □ 00:00 Вести наставак програма ТВ Крагујевац	17.00 Мозаик 08.45 Надава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Часни људи р. □ 10.00 Кухињица р. 10.30 Свет на длану р. 11.00 Откачена Плавуша р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Агро дневник р. 13.00 Часни људи □ 14.00 Раднички – Срем (снимак утакмице) 15.00 Цртани филм: Ши-Ра р. 15.30 Криминал у Русији р. 16.00 Вести 16.05 Убило које време р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Свет на длану 18:30 Мобил Е 18:45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Ши-Ра 20.00 Раднички – Срем (снимак утакмице) 21:00 Убило које време □ 22:00 Хроника 2 22:30 Откачена Плавуша □ 23.30 Криминал у Русији 00:00 Вести наставак програма ТВ Крагујевац	22.00 Хроника 2 08.45 Надава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Часни људи р. □ 10.00 Кухињица р. 10.30 Галенов свет р. 11.00 Откачена Плавуша р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Један предмет 1000 прича р. 13.00 Часни људи □ 14.00 Раднички – Срем (снимак утакмице) 15.00 Цртани филм: Ши-Ра р. 15.30 Криминал у Русији р. 16.00 Вести 16.05 Убило које време р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Галенов свет 18:30 Мобил Е 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Ши-Ра 20.00 Екстремни живот 20.30 Моја породица □ 21.00 Убило које време □ 22:00 Хроника 2 22:30 Откачена Плавуша □ 23.30 Криминал у Русији 00:00 Вести 00:05 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	20.30 Моја породица □ 08.45 Надава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Часни људи р. □ 10.00 Кухињица р. 10.30 Галенов свет р. 11.00 Откачена Плавуша р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Један предмет 1000 прича р. 13.00 Часни људи □ 14.00 Дневник великих мачака р. 15.00 Цртани филм: Ши-Ра р. 15.30 Криминал у Русији р. 16.00 Вести 16.05 Убило које време р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Путујуће приче р. 18:30 Мобил Е 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Ши-Ра 20.00 Екстремни живот 20.30 Моја породица □ 21.00 Убило које време □ 22:00 Хроника 2 22:30 Откачена Плавуша □ 23.30 Криминал у Русији 00:00 Вести 00:05 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац
фильм серија						

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije Kanal 9

ОБЈЕКТИВ 2 У 19.00

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

FLASH

Kultni show biz magazine u "novom rahu" i novim terminima: 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

ТАЧНО У 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona.
Svakog radnog dana, ТАЧНО У 09:00!

K9 НЕДЕЉОМ

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

ПУЛС

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.00, a repriza subotom u 14.00

СЕРИЈСКИ PROGRAM

"Slatka tajna" (Najgledanija TV novela u 2009.

Intriga, ljubav, prevara...)

premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

"Interna istraža" (Britanska serija po kojoj je nastala kulturna serija CSI)

Premijera radnim danima u 21.00, repriza narednog dana u 07.10

"Moja porodica" (Harperovi su na prvi pogled obična porodica,

Ali samo na prvi pogled...)

Premijera radnim danima u 18.25, repriza u 23.25

"ARS ANTIKA

Antikviteti i umetnicko stvaralaštvo u novom terminu premijera subotom u 18.00, repriza petkom u 14.30

ИГРАНИ FILMOVI

"Tajne oženjenog čoveka" – subota 20.00

"Njuh za ubistvo" – nedelja 17.15

"Srećna Nova godina" – nedelja 23.45

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

УЦБЕНИКЕ ЗА ШКОЛСКУ 2010/2011.

МОЖЕТЕ КУПИТИ:

- у више од 70 градова Србије
  - на више од 20 продајних места у Београду
(адресе продајних места биће објављене у дневним новинама)
- ***
- **од 1. до 6. септембра**
  - на **САЈМУ УЦБЕНИКА** (BETA PRESS), Трг Николе Пашића - Београд
- ***
- **од 28. августа до 17. септембра**
  - на манифестацији „Ура школа“ у хали СПЕНС - Нови Сад

МОЖЕТЕ ПОРУЧИТИ:

- од 20. августа**
- у **ПОШТАМА СРБИЈЕ** (попуњавањем поруџбеница)
  - **позивом на број 011/3607-709** (call center Поште)
(бесплатна достава у року од три дана)
- ***
- продајним местима „**ТРАФИКА**“ у Београду
  - **позивом на број 062/8046235**
e-mail: udzbenici@veselicetvrtak.com
(испорука за неколико дана)
- ***
- prodaja@zavod.co.rs**
- ИНФО ЦЕНТАР ЗАВОДА: 3051- 999**
- www.zavod.co.rs**

OD SADA NA 4 LOKACIJE!

NIKOR

BLACK HORSE Auto Part BOSCH

NOVO! MOTO AKUMULATORI

ULJA FILTERI LAMELE I NAPADNA TELA AUSPUSI "KILLER"

Mobil Castrol

GUME PUTNIČKI PROGRAM TERETNI PROGRAM POLJOMEHANIZACIJA MOTORCIKLI I BICIKLI

TRAYAL TRIGAR rumačima BF Goodrich MICHELIN Sava

BESPLATNA MONTAZA!

1. Janka Veselinovića 72, 034 430 658
2. Atinska bb, Aerodrum, 034 372 371

NIKOR

СЕРВИСНИ ВОДИЧ

Ginekološko-akušerska ordinacija

Genus
femininum

mr scd dr **RAJKO LAZAREVIĆ**
гинеколог-акујер

Kralja Milana V br 58
Tel: 034 360 330
Mob: 065 360 330 0
e-mail: genus@sbbsb.co.yu
www.genusfemininum.net

DAM d.o.o.

Kolor C1
Jovana Ristića 111
034 330 432

Kolor C2
Kneza Mihaila 56
034 300 191

Kolor C3
Vladimira Rošovića 14
034 340 301

Besplatan prevoz za veće porudžbine
Radimo i nedeljom

Canok servis biro opreme

Foto kopir aparata, Telefakse
Elektročekalulatora
Laserske i matrične štampače
Reciklažna glava i toner kaseta
Prodaja novih i recikliranih fotokopir
mašina

KNEZA MIHAILA 55

Tel. 336 920, 302 919, 065 618 74 99

ГЕО ПЛАН

СВЕ врсте геодетских услуга

ПРЕМЕР земљишта
СНИМАЊЕ објекта
СНИМАЊЕ подземних инсталација

Карађорђева 19
034-368-555
064 288 45 73
064 150 82 28

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA

PARODONT

Prim.Mr.sci.
Simić Dr Momčilo
Specijalista za bolesti usta i zuba

Protetika
Hirurško lečenje rasklaćenih zuba
Hirurško usadivanje zuba – metalni implantanti
Beljenje zuba – Beyond metoda

Miloja Pavlovića 10 - 333-506 063 631 486

GACA dekor

AI i PVC STOLARIJA
izrada nameštaja od pločastih materijala
Kreditiranje kupaca Teslina 21

Tel. 034/380 822 063/393 587

CityVision
МЕСТО ОГЛАШАВАЊА УСПЕШНИХ!
LED ЕКРАН У ЦЕНТРУ ГРАДА

NOVA ERA
СПОЉАШЊЕГО ОГЛАШАВАЊА

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP ЛОКАЦИЈА:
СТРОГИ ЦЕНТАР КРАГУЈЕВАЦ
Нajprometnija raskrsnica i početak pešачке zone

POZOVITE 302-852
i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete 10% popusta za reklamu

Вода је драгоцен,

трошите је рационално!

BK
Крагујевац

АУТОМОБИЛИЗАМ

Брдо у
Неготину

НАЈЗНАЧАЈНИЈА овогодишња брдска трка у Србији, "Неготин 2010", возиће се 4. и 5. септембра на стази дуж 2.870 метара, поред Манастира Буково.

Организатор је АСК ГАГА рејсинг тим из Београда, а поред возача који се боре за шампионат Србије, међу којима и представници два крагујевачка клуба, АМК Застава рацинг тима и АСК КГ 07-СББ, оклушиће се и такмичари за бодове у FIA IHC Challenge-u, FIA EHC Cup-u, FIA CEZ Trophy-u, као и за Међународно отворено првенство Хрватске.

Круг кроз Бања
Луку

ШАМПИОНАТ Србије на кружним стазама поново се враћа у Републику Српску, тачније Залужане крај Бања Луке. Тамо ће се 18. и 19. септембра одржати, највероватније, последње окупљање српских „кругаша“ у сезони 2010. године.

Биће то, да подсетимо, после отварања сезоне дуплом трком, друго гостовање српских аутомобилиста у Републици Српској. Иако у званичном календару САКСА-а стоји да се након ове вози још једна кружна трка, Крагујевац 2010, од повратка спорских аутомобила у срце Шумадије, за сада, по свему судећи, неће бити ништа, па ће се готово сви шампиони у шест класа знати већ 19. септембра.

У класи 2 "хибрид", иначе, и ове године доминира Крагујевчани и актуелни шампион Радослав Вукосављевић.

С. М. С.

КАРТИНГ

За хуманост и
бодове

ОВЕ недеље, 29. августа, возиће се четврта картинг трка за шампионат и Куп Србије под називом "Велика награда Војводине - картингом против рака", а организатор је КК Бечеј.

АМК Застава рацинг тим имаће девет представника у четири категорије, од којих, у класи 1, Јован Недељковић брани прво место.

Трке ће се возити на картодрому "Родић МБ" у Кули. Дужина стазе је 629 метара, максимални правац је 110 метара и вози се леви круг.

С. М. С.

СКОКОВИ У ВОДУ

Неизвесно

ДО закључења овог броја у Клуб екстремних спортива Крагујевац није стигао позив за учешће његових такмичара на отвореном Првенству Црне Горе у скоковима у воду.

Проблем је, како је то на овим просторима усталени обичај, финансијске природе, па ће Подгорица ове године вероватно остати без атрактивног такмичења.

М. М.

ФУДБАЛ

ЗЕМУН - РАДНИЧКИ 1923 2:2

Би како је
нареџено

ЗЕМУН - Стадион: Јадовински. Гледалаца: 700. Судија: Срђан Обрадовић (Јадовина). Стартери: Сталевић у 2. и Максимовић у 18. минуту (оба из једанаестерца) за Раднички 1923, Симоновић у 12. и 29. за Земун. Жути картоњи: Ако, Тешић (Земун), Ристић, Божовић, Недовић, Крмар (Раднички 1923).

ЗЕМУН: Кировски, Рашић (ог 59. минута Вујошевић), Блајојевић, Ако, Јовановић, Симуновић, Цветковић, Видић, Вукобраћ, Станковић (ог 37. Јанаћковић), Тешић (ог 78. Мирковић).

РАДНИЧКИ 1923: Ђојашовић, Божовић, Ристић, Тинтор, Алексић, Недовић, Пејровић (ог 79. Лейовић), Караматић (ог 86. Опанчина), Крмар, Максимовић, Сталевић (ог 66. Костић).

НА конференцији за новинаре пред утакмицу са Земуном, тренер Радничког Влада Чапљић најавио је да очекује успешно гостовање и, ако не победу, барем поделу бодова. Тако је и било. Нашим одиграо је сасвим коректну утакмицу, показао да има чврстину, па је крајњи скор (2:2), иако без постignутог гола из игре, Крагујевчанима донео поштен исход.

Почело је дивно. Већ у другом минути, после обарања Караматића у шеснаестерцу, Спалевић са беле тачке доноси предност "црвенима". Ипак, она је трајала свега десетак минута, након чега су играчи Земуна искористили гужву

пред голом гостију после изведеног корнера. Тачније, Симуновић се најбоље снашао и савладао нашег Ђојашовића. Да се не поступаје у ритму, "побринуо" се голман Кировски у 18. минуту, када он руши Караматића, а арбитар се не двоуми и свира нови пенал за госте. Сада је ред био да Максимовић реализује најстрожу казну, што је и учинио за вођство од 2:1. Надмудривање је трајало до 29. минута, а онда, после још једног корнера, Симуновић поново "цацује" нашим шеснаестерцом, бива највиши у скоку, чиме поравњава скор. До краја полувремена није било изгледнијих прилика.

У наставку Раднички игра нападчи, али и доста греши у проправањима. Прво право додавање, Максимовића ка Караматићу, изродило је и најбољу прилику у другом полувремену. Тај 60. минут остаће упамћен по томе што је пречка зауставила нову радост наших фудбалера. На даље се наново запало у монотонију, амбиције су се стишала, сведене на бод, баш како се утакмица и завршила.

У недељу, од 17 сати, гост "црвених" биће екипа Срема из Сремске Митровице. До сада је непоражена, у два кола има по реми, па је право време да поклекне.

В. У. К.

Траје ујлијив појачања

У ПОСЛЕЊИХ неколико дана, Раднички је ангажовао још тројицу фудбалера. Упитању су два одбрамбена играча, штопер Радосав Алексић, који је лане наступао за крушевачки Напредак, те Владан Павловић, десни спољни, досадашњи члан Металца из Горњег Милановца. Уз њих, у клуб се вратио и нападач Бранко Баковић, чија се интернационална каријера, после боравка у Кини, Румунији и Русији, окончала у сарајевској Славији.

Регистрација ових фудбалера је у току, па се очекује да у најскороје време буду на располагању тренеру Чапљићу.

ЖФК УНА ФОРТУНА 04 ОСТА БЕЗ НАЈБОЉИХ

Невена и Виолета
отишле у Спартак...

РЕПРЕЗЕНТАТИВНЕ крагујевачке Уна фортуне 04, Невена Дамњановић и Виолета Словић, по речима тренера Зорана Миленковића, самовољно су напустиле клуб и отишле у суботички Спартак.

- Без нашег знања напустиле су клуб и ми нећемо тако лако прећи преко тога. Тим пре што Словић има трогодишњи стипендијски уговор са нашим клубом, а Дамњановић је, као

представник Уна фортуне 04, боравила у Јужној Африци на Светском првенству у циљу промоције женског фудбала, али и нашег града. Мислим да је то некоректно и све ћемо учинити да их вратимо.

...а одатле
пут српске
селекције

НЕВЕНА Дамњановић и Виолета Сл

овић, још увек званично фудбалерке крагујевачке Уна фортуне 04, играле су прошле суботе квалификациону утакмицу за пласман "А" репрезентације Србије на СП у Немачкој 2011. године. У Пожаревцу су се састале са Северном Ирском, а крајњи исход је реми - 0:0.

Друга утакмица последњег циклуса квалификација била је јуче у Француској.

С. М. С.

КАРАМАТИЋА НИКО да ухвати, РЕГУЛАРНО

ЗОНА И ГРАДСКЕ

Друго коло Зоне „Морава“: Славија - Победа Белошевац 2:3, Тутин - Шумадија 1903 1:0, Омладинац - Партизан 2:0, Металац - Водојажа 2:2, Младост - Бане 1:3, Полет - Орловач 1:1, Јошаница - Трећица 1:0, Таково - Младост 0:6.

Табела: Мокра Гора 6, Водојажа 4, Бане 4, Тутин 4, Трећица 3, Победа Белошевац 3, Шумадија 1903 3, Партизан 3, Омладинац 3, Јошаница 3, Орловач 1 (-1), Полет 1, Славија 1, Металац 1, Таково 1, Младост 0 (-1) бодова.

Треће коло: Мокра Гора - Славија, Партизан - Металац, Победа Белошевац - Тутин (субота, 17.00), Шумадија 1903 - Младост (недеља, 11.00), Водојажа - Јошаница (недеља, 17.00), Трећица - Таково, Орловач - Омладинац, Бане - Полет.

Друго коло Прве традицијске лиге: Маршић - Слобода 0:4, Сељак (МП) - Јединство 6:2, Ердойлија 1931 - Јадран 2:1, Слоја (Л) - Будућност 1:0, Кошућњак - Србија 2:2, Винојади ДБ - Церовача 0:0, Колонија - Шумадија 5:1, Шумадија - Арсенал 3:2, Слободан (Д) - Сушица 6:2.

Табела: Слоја (Д) 6, Слобода 6, Колонија 4, Церовача 4, Шумадија 4, Винојади 4, Јадран 3, Сељак (МП) 3, Ердойлија 1931 3, Будућност 3, Слоја (Л) 3, Србија 2, Арсенал 1, Сушица 1, Кошућњак 1, Маршић 1, Шумадија 0, Јединство 0 бодова.

Треће коло: Арсенал - Слоја (Д), Слобода - Кошућњак, Јединство - Ердойлија 1931, Сушица - Сељак (МП), Шумадија - Церовача - Колонија, Србија - Винојади ДБ, Будућност - Маршић, Јадран - Слоја (Л).

Друго коло Друге традицијске лиге: Башуње - Ђава 1:1, Колектијив - Корићани 1:2, Ойорница - Сељак (Ц) 1:1, Бајремар - Буриселац 5:0, Шумарице 2008 - Азбесиј 0:3 (и.ф.), Кременац - Добрача 1:4, Пивара - Хајдук 0:3. Слободан је био Крајујевац.

Табела: Добрача 6, Хајдук 6, Бајремар 4, Сељак (Ц) 4, Ђава 4, Азбесиј 4, Ойорница 4, Башуње 4, Корићани 3, Пивара 0 (-1), Крајујевац 0 (-1), Колектијив 0, Кременац 0, Шумарице 2008 0, Буриселац 0 бодова.

Треће коло: Добрача - Пивара, Азбесиј - Кременац, Буриселац - Шумарице 2008, Сељак (Ц) - Бајремар, Корићани - Ойорница, Ђава - Колектијив, Крајујевац - Башуње. Слободан је Хајдук.

БИЦИКЛИЗАМ

Добар Лазар

МЛАДИ сениор Радничког Лазар Филиповић, освојио је четврто место прошле недеље на друмском првенству Србије, возеном на Дивчибарама. Два места слабије пласирале су се његове клупске колеге, Горан Шмелцеровић код сениора и Лука Николић у конкуренцији јуниора.

Стопроцентно

БОЈАН Ђурђић забележио је и шесту победу у шест трка колико је возено у првенству за маунтин байкере, и на тај начин обезбедио тутулу првака Србије за ову годину. Он је био најбољи на Власини у олимпијској дисциплини "крос кантри", на којој су наступили и, у конкуренцији јуниора, Александар Цветковић, који је освојио друго место, а у мастер категорији спорчки директор клуба Александар Марић, на крају трећепласиран.

Дан раније, возена је још једна брдска трка на којој су сигурне победе забележили Ђурђић и Цветковић, свако у својој категорији.

Без грешке

МАНУТИН байкер Радничког Бојан Ђурђић, учествовао је ове недеље на међународној трци у хрватским Карловцима. Најбољи планински бициклисти Србије покушаје да на овом такмичењу, добрим пласманом, обезбеди нове светске бодове.

Ловћен или Стара планина

БИЦИКЛИСТИЧКИ клуб Раднички добио је позиве да учествује на тркама у Црној Гори, на Ловћену, и Старој планини, али ће то зависити, како нам је Александар Марић рекао, од финансијских могућности, тако да ће, по његовим речима, вероватно наступити само на једном од ова два такмичења.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ

Аква ужитак

НА отвореном олимпијском базену Аква парку у Јагодини пливан је Седми међународни митинг „Аква 235 Куп“. Учествовало је око 500 такмичара из 29 клубова Немачке, Босне и Херцеговине, Македоније и Србије. Међу њима били су и тимови из Крагујевца, Фока, Пират, Делфин, које је, по броју освојених медала, чак 11, али и укупном пласману на седмо место, предводио Раднички.

Златом на 50 метара леђно и са два сребра на 50 и 100 слободним стилом, окитила се Сара Милосављевић, а Ива Радаковић може да се похвали првим местом на 100 слободно и бронзом на 50 леђно. Анђела Милосављевић била је друга у дисциплини 50 делфин, Тамара Стојковић има две бронзе, на 50 леђно и 100 слободно, Милица Чанић исто одличје са 100 слободно, баш као и Никола Милосављевић (50 прсно) и Лазар Карић (50 леђно).

В. У. К.

ОДБОЈКА

ОК РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА

Без новости

СИТУАЦИЈА у редовима државног шампиона и даље је непромењена. Екипа тренира у Крагујевцу, раде се уобичајене ствари за овај период припрема, а до убрзања темпа доћи ће почетком септембра.

За тада је планиран пут у Словенију, две утакмице са клубом Огњена Дудуја Амштеном, па учешће на турниру у Марибору. Ривали су, поред домаћина, аустријски Доб, члан друге италијанске лиге Милано, евентуално Будванска ривијера и репрезентација Камеруна.

Нема промена ни у кадровском смислу. На окупу је окосница екипе, а о могућим појачањима вести се тек очекују. Иста ситуација је и када је у питању спонзор. Током ове седмице директор Загорац имаће састанак са једним од директора Креди банке из Словеније, на коме ће покушати да постигне договор о наставку сарадње.

М. М.

ОПАЧИЋ У БЕЛОРУСИЈИ

Јуриш на Европу

ПОСЛЕ освајања злата на Балканијади у Македонији, јуниорској репрезентацији Србије, чије је боре и играч Радничког Немања Опачић, следи нови изазов. Од 28. августа крећу борбе по групама на Европском првенству у Белорусији. Конкуренти нашем изабраном тиму су Француска, Белорусија, Бугарска, Италија и Шпанија.

Такмичење се завршава финалним мечевима, 5. септембра.

М. М.

ЧЕДИЋ СЕ ЈАВИО ПРЕКО АДВОКАТА

На помолу договор

АДВОКАТ Владимира Чедића послала је предлог за компромис око ситуације настале после преласка средњег блокера Радничког у Олштин. Тражи се компромис, како би он могао да без проблема наступа за пољски тим.

- Никако не желимо да негативно утичемо на његову каријеру, али морамо заштитити интерес клуба.

Јесмо имали обавезу, записану у двогодишњем уговору, да му се до 1. августа додели стан, или градња касни, што није наша кривица. Проблем је што је он, на пола уговора, потписао ино понуду и зато смо реаговали сuspendијом. Надам се да ћемо се ускоро договорити, на задовољство обе стране - каже директор Мидраг Загорац.

М. М.

РВАЊЕ

Круна сезоне

ТЕКУЋА сезона за рвача Радничког Милоша Спасића, после освајања медаље на Првенству Балкана, кулминираће почетком септембра. Наиме, сuspendијом Радомира Петковића, носиоца медаље са Европског првенства, због коришћења недозвољених средстава, отворило се место у сениорској репрезентацији Србије у категорији до 120 килограма. Селектор Докманац поверење је указао крагујевачком колосу, па је тако већ неколико недеља на завршним припремама за предстојеће Светско првенство.

После Шведске и Польске, изабрани тим бруси форму у Мађарској, заједно са још неколико изузетно јаких репрезентација. Домаћин најбољима на планети грчко-римским стилом је Москва, од 4. до 9. септембра.

Правац Копаоник

ВЕЋ пословични почетак припрема пред нову сезону екипног првенства државе, рвачи Радничког одрадиће на Копаонику.

Екипа ће бити лоцирана у крагујевачком одмаралишту, а период од десет дана провеће уз вежбе снаге и кондиције.

М. М.

СТРЕЉАШТВО

Сви у Ђуприју

КАДЕТИ и јуниори „Чика Мата“, њих десететоро, учествоваће 28. и 29. августа на првенству централне Србије у Ђуприји.

Камп најбољих

ТАКМИЧАРКЕ Стрељачке дружине „Чика Мата“, Андреа Спасојевић и Селена Чоловић, налазе се, заједно са тренером Милутином Стефановићем, на кампу перспективних спортиста у Сремској Митровици. Иначе, тамо је на окупу 40 најбољих стрелалаца из целе Србије.

С. М. С.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

ЈУНИОРИ СРБИЈЕ СЛАВИЛИ НА КВАЛИФИКАЦИОНОМ ТУРНИРУ И ДОШЛИ НА КОРАК ДО ПЛАСМАНА НА ЕВРОПСКО ПРВЕНСТВО

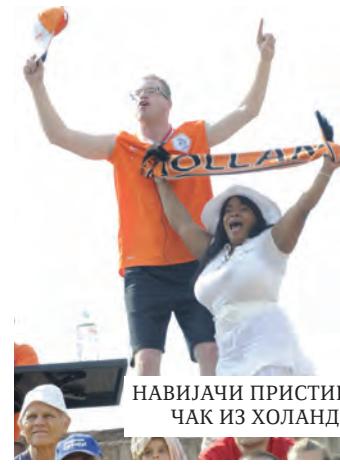

Тотално изненађење

ПРВИ пут у краткој историји америчког фудбала код нас јуниори су изашли на званичну међународну сцену и одмах постигли успех. На квалификационом турниру за пласман у плеј оф Европског првенства били су бољи од земаља у којима се овај спорт игра деценцијама, и освојили прво место.

Домаћин такмичења био је Крагујевац, што је, наравно, велико признање за наш град, а мечеви су се играло на сушичком стадиону. У полуфиналу Србија су се састали са првим фаворитом, Великом Британијом, и то је, испоставило се, било финале пре финала. Наши су два пута водили, а на крају добром одбраном сачували предност. У финишу, после резултата 6:6, публику је обрадовала изузетна комбинација потврђена тач дауном и претварањем. Британци су потом успели да дођу на поен мањка, но нису хтели да шутирају за изједначење, већ тражили два поена и победу. Српска одбрана била је чврста и није дозволила преокрет. Коначно, 13:12 за симболично изненађење.

М. М.

НАВИЈАЧИ ПРИСТИГЛИ ЧАК ИЗ ХОЛАНДИЈЕ

АЛЕКСАНДАР РИСТИЋ, ТРЕНЕР

Алал нам вера

Изненађење због великог успеха јуниора није заобишло ни људе у стручном штабу. Један од тренера био је и Крагујевчанин Александар Ристић.

- Ово је апсолутно изненађујуће. Прво наше такмичење на међународној репрезентативној сцени и одмах победа. Мислим да је ово велики корак у развоју овог спорта и органам улог за будућност. Момци су дали све од себе и заслужили радост.

Крагујевац је имао чак девет репрезентативаца и сви су дали велики допринос. Можда су мало више „једнаки“ били Милорад Новаковић и Иван Радојичић - речи су првог тренера Дивљих Вепрова.

ШАХ

Изазови тек предстоје

МАЛО радост-мало туга, резиме је старта крагујевачких тимова, Радничког и Водовода, на екипном првенству Србије у шаху. Посебно је неугодно било прво коло, у суботу, када су наши представници налетели на тренутно спремније, Сmederevski ŠK и владајућег шампиона „Свети Николај“ из Ваљева. Раднички је поражен са 2:4, а Водовод минимално (2,5:3,5) и то уз ненадани пораз прве табле Волокитина.

Ипак, већ сутрадан срећа се окренула. „Црвени“ су минус надокнадили против београдске Ласте (4:2), док је Водовод „растурио“ Спартак из Суботице са чак 4,5:1,5.

Подсећамо, турнир се игра до уторка, 31. августа, када је на програму последње, 11. коло. Без дана одмора.

В. У. К.

Разговарао Милутин Марковић

Kошаркашка еуфорија полако захвата Србију. Пред нама је Светско првенство које, наравно, привлачи највише пажње. Одмах затим "пале се мотори" у националном и регионалном шампионату, тако да ће се страсти после Турске још више загрејати и, барем што се наших простора тиче, кулминирати почетком октобра, када крећу борбе на Јадрану.

Новински ступци пуни су вести о кадровисању у овдашњим клубовима, а у њима име Радничког се помињало само као дестинација из које се путује на друга места. Јубитеље кошарке у Крагујевцу, жељне добрих игара и напетих утакмица, барем

као оних лане, полако хвата паника - нико не долази, а готово сви одошле. Одговор на питање да ли је баш тако и какво је стање у клубу месец и по дана пред старт првенства, потражили смо код најодговорније личности Радничког, његовог председника Ивана Грујина.

- Морам да кажем да је алфа и омега ситуације у клубу финансијска ситуација, то јест буџет за наредну годину. Док се он не заокружи, илузорно је причати о појединостима. За сада смо уговорили сарадњу са кућом "Делта Ђенерали" и "А маркет аутом", а на путу смо да значајно проширимо спонзорски пул.

Желимо да радимо са успешним фирмама, по којима се Крагујевац препознаје. Дакле, Фиат аутомобилима Србија, Формом и дејле, Агромаркетом, што и јесте приоритет у наредном периоду.

Је ли то све?

Никако. Морам да подсетим да ће Скупштина града, наш најзначајнији спонзор, учествовати у финансирању са 50 одсто средстава. Без њих, свакако, ова прича не би могла да се исприча.

Ипак, имамо намеру да до краја године групу јаких спонзора увећамо увођењем у пул АИК банке. Но, о том потом. Са једним таквим „појачањем“ заокружили бисмо средства за успешну такмичарску 2010/11. годину. Уз то, преговори са Лукоилом су при крају.

Колико је то укупно новца?

Морам да кажем да амбиције предодређују буџет. Према томе, наш би, за колико-толико успешно такмичење, поново уз велике напоре тренера и играча, требало да буде око милион и две стотине хиљада евра на годишњем нивоу.

ИНТЕРВЈУ: ИВАН ГРУЈИН

Добра свирка мора и да кошта

Наше амбиције и сви планови, а тиме и пласман, зависе од једне једине ствари - висине буџета. Разговоре приводимо крају, па ће нам, сходно њиховом исходу, циљ бити стандардно место у НЛБ лиги или излазак у Европу - каже председник Кошаркашког клуба Раднички

Србија не може да испрати финансијске токове модерне кошарке. Она је сјајно место за стасавање кошаркаша, но касније клубови их не могу задржати. Чак и у Румунији, да не говоримо о Немачкој и Польској, уговори су, у односу на наше, веома високи. Играчи који су играли у Радничком, добили су много већи новац, Пантини три пута, остали исто толико, па и мало више. Котишеловски је у Русији добио 200 хиљада евра.

У тим оквирима говорити о буџету од милион је већ разумније, пошто три солидна играча коштaju толико.

Први најављени долазак био је из Америке, међутим...

Хтели смо да ангажујемо центра америчког универзитета Сан Хозе, Криса Оукса, али је он одустао од долaska. Јесте да је тамо био стартер три сезоне, међутим нисмо хтели да га узимамо док га не видимо.

Договор је био да се појави у Крагујевцу, проведе на тренинзима десетак дана како би наш тренер оценио да ли нам одговара, па да се, сходно Николићевој процени, овери уговор. Он није хтео да буде провераван, па је одустао од долaska, јер му је белгијски Венстпилс дао уговор на невиђено.

Шта је, ипак, договорено?

За сада је дошао Бранко Јоровић, познато име у српској кошарци. Последња дестинација му је био Чачак, а пре тога играо је у ФМП-у, Свислајонсу, Црвеној звезди и грчој Олимпији из Патраса.

Познаваоци кошарке знају о каквом се играчу ради и како је текла његова каријере, прекинута на неко време незгодном повредом. Још смо у преговорима, ипак он тренира у Крагујевцу, па се надам

да ће се тај трансфер ових дана реализовати.

Даље?

У преговорима смо са још неколицином слободних играча, али за сада нема ничега конкретног.

Морам рећи да нам треба искуство, па сходно томе и бирајмо потенцијална појачања. То су углавном играчи из Србије и околних земаља, Босне и Херцеговине, Хрватске и Словеније.

Можете ли бар наговестити имена нових чланова Радничког?

Имена не, али могу рећи ко је за сада слободан играч. То је најпре Владислав Драгојловић, поникао у Ужицу, у задње време играч руске Локомотиве из Ростова и Черкаси Маникса из Украјине. Затим Словенац Јагодник, о њему не треба трошити речи, па Алексеј Нешковић, који је играо за Хемофарм, Милетић из Крушевца ...

Циљ су нам још три-четири старија играча. Нисмо одустали ни од Американаца, белих или црних, није битно. Осим на позицији пет, постоји опција да нађемо плеја из иностранства. Све ће се убрзо знати. Доста играча нам се нуди, пробаћемо најбоље.

Дакле, циљ следеће сезоне је...?

Понављам, он зависи од буџета. Желимо да будемо стандардни члан Јадранске лиге и најпре кроз то такмичење обезбедимо солидну позицију, а касније је, преко Супер лиге Србије, и потврдимо. Ове године ће посао бити можда и тежи него прошле, јер је број српских клубова смањен на четири.

Зато ћемо најпре покушати да се појачамо, па онда нападнемо места која воде у европска такмичења.

ГО

Лазару сребро из Европе

МАЈСТОР го-а 5. Дан и члан Радничког Лазар Манојловић, наступио је на два најзначајнија овогодишња такмичења за ову годину, појединачном и екипном првенству Европе. Остварио је изванредан резултат, пошто је са репрезентацијом у Шведској узео сребрну медаљу као тим, имавши притом учинак од четири добијене партије у пет одиграних на трећој табли.

У појединачној конкуренцији, у суседној Финској, стигао је до 35. места, односно 30. рачунајући само Европљане.

В. У. К.

КОШАРКА

Ништа од појачања

НАЈАВЕ да ће се протекле недеље крагујевачки прволигаш појачати довођењем бар три играчице из других клубова, нису се обистиниле. У погону је и даље 12 девојака из прошлеке сезоне, уз три перспективне јуниорке. Припреме се одвијају у Крагујевцу, прешло се на рад са лоптом, а тако ће бити све до почетка септембра, када се очекује одигравање припремних мечева.

Како ствари стоје, нова имена могућа су једино после завршетка првог круга одлака у иностранство, то је 1. септембар, па ће играчице које не нађу ангажман бити на мети Радничког.

М. М.

Баскет загревање

ПО угледу на успелу манифестацију за време трајања Светског првенства у фудбалу, од 24. до 31. августа, на теренима у Великом парку, одржаће се предмундијалски баскет турнир "Крагујевац опен 2010". Играће се "три на три", у две категорије, за младе од 18 година и сениоре.

Наградни фонд предвиђен најбољој екипи износи 80 хиљада динара, а обезбедећено је и много додатних награда. Наравно, Скупштина града потрудила се да за ову прилику реконструише игралиште и трибине легендарног Коша.

В. У. К.

РЕВИЈАЛНИ СУСРЕТ СЕЛЕКЦИЈЕ ПРВЕ ЛИГЕ СРБИЈЕ НА "ЧИКА ДАЧИ"

Сингапурћани дошли

СЕЛЕКЦИЈА Прве лиге Србије, на иницијативу свог директора Жарка Павловића, који се налази на истој позицији и у Фудбалском клубу Раднички 1923, одиграла је прошле седе пријатељски сусрет са репрезентацијом Сингапура на стадиону "Чика Дача". Пред невеликим бројем гледалаца, тек њих двестотињак, виђен је пристојан фудбал, а победио је наш састав са 1:0, захваљујући бољој игри и поготку Мркајића, играча Бежаније, у 63 минуту.

За тим "друголигаша" наступила су и тројица чланова "првених". Утакмицу је започео Ристић, док су у наставку у игру ушли и Тинтор, Недовић и Божовић. Сви су имали запажене роле, а посебно Иван Божовић, који се показао као непрелазан по боку.

В. У. К.

Фото: М. Јевтовић

СВЕТСКА СЛИКА - НА ТЕРЕНУ ЦРНИЦИ, НА ТРИБИНАМА МИЛОВАН РАЈЕВАЦ, СЕЛЕКТОР ГАНЕ